

КАКО ТУМАЧИТИ СВЕТО ПИСМО

Април, мај, јун 2020.

Садржај:

1. Јединственост Библије	5
2. Порекло и природа Библије	13
3. Како су Исус и апостоли гледали на Библију	21
4. Библија – ауторитативни извор наше теологије	29
5. Само Писмо – <i>Sola Scriptura</i>	37
6. Зашто је потребно тумачење?	45
7. Језик, текст и контекст	53
8. Стварање: 1. Мојсијева као основа – 1. део	61
9. Стварање: 1. Мојсијева као основа – 2. део	69
10. Библија као историја	77
11. Библија и пророштво	85
12. Бављење тешким текстовима	93
13. Од праха земаљског до звезда	101

КАКО ТУМАЧИТИ СВЕТО ПИСМО

Аутор: Др Френк М. Хазел

Број 2/2020.

Припрема:

Хришћанска адвентистичка црква, Одељење за суботну школу

www.subotnaskola.org

Одговара: Желимир Станић, Београд, Радослава Грујића 4

Превод: Тамара Бабић

Лектура: Мирјана Ђерић

Прелом: Гордана Ардељан

Издаје: »Препород«, Београд

За издавача: Саша Тодоран, 11000 Београд, Радослава Грујића 4

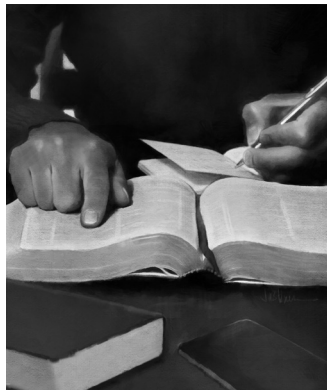
Тираж: 2700

За интерну употребу

Табеле припрема Одељење за суботну школу

© [2020] Генерална конференција Хришћанске адвентистичке цркве*. Сва права придржана. Ниједно лице или установа не може да мења, преправља, прилагођава, преводи, репродукује или објављује ниједан део библијске поуке без претходног писменог одобрења Генералне конференције Хришћанске адвентистичке цркве*. Одељенске службе Генералне конференције Хришћанске адвентистичке цркве* су овлашћене да се побрину за превод библијске поуке, у складу са посебним смерницама. Ауторска права таквих превода и њихово објављивање и даље су у надлежности Генералне конференције. Изрази »Хришћанска адвентистичка«, »Адвентистичка« и лого са пламеном су регистроване ознаке Генералне конференције Хришћанске адвентистичке цркве* и не могу се користити без претходног одобрења Генералне конференције.

УВОД

Као адвентисти седмог дана, ми смо протестанти, што значи да верујемо у начело „sola Scriptura“ – само Библија као једини ауторитативни темељ наше вере и учења. То ће бити нарочито битно у последњим данима када ће, према писању Елен Вајт, Бог имати „један народ на земљи који ће уздизати Библију и само Библију као мерило сваке науке и основу свих реформи“ – *Велика борба*, стр. 595 ориг.

Наравно, ми нисмо јединствени међу протестантима по томе што се позивамо на начело „Библија и само Библија“ као на основу вере, мада многи који то исто тврде прихватају и таква веровања као што су: недеља као новозаветна замена за седми дан Суботу, бесмртност душе, вечно мучење у паклу за изгубљене, па чак и „тајно вазнесење“ приликом којег Исус, наводно, тихо и потајно долази на земљу и одводи спасене, док су сви остали остављени да се питају како су ти људи могли да нестану.

Другим речима, једно је имати Библију и тврдити да у њу верујемо – колико год то било важно. Али, с обзиром на ширење лажних учења (која су наводно сва изведена из Писма) потребно је, исто тако, знати и како да је исправно тумачимо.

Отуда је овог тромесечја тема Библијске поуке за одрасле: „Како тумачити Свето писмо“. У њој полазимо од претпоставке да је Свето писмо, као Божја Реч, „непогрешиво откривење Његове воље“, а такође и „мерило карактера, тест искуства, меродавни тумач доктрина и поуздани запис о Божјим делима у историји“ – *Адвентистички хришћани верују...* стр. 11 ориг. Укратко, Свето писмо је основни извор истина у које верујемо и које објављујемо свету. Или, као што Библија сама каже: „Све је Писмо од Бога дано, и корисно за учење, за карање, за поправљање, за поучавање у правди“ (2. Тимотију 3,16). „Све Писмо“, наравно, подразумева управо то – *целокупно* Писмо – чак и оне делове који нам се можда не свиђају,

који нас лично погађају, али и оне – да се послужимо савременим речником – који нису „политички коректни“.

Са те полазне тачке, испитаћемо на који начин нас Библија сама учи како да је тумачимо. То јест, уместо да најпре потражимо ванбиблијске изворе као што су наука, филозофија и историја (који, кад се правилно користе, могу бити прави благослов), ми настојимо да унутар самих библијских текстова пронађемо кључеве који откривају велике истине на њеним светим страницама. Каже се да „научени од Светога Духа говорише свети Божији људи“ (2. Петрова 1,21). И ми заиста верујемо да се у ономе што „говорише свети Божији људи“ налазе кључеви који нам могу помоћи да протумачимо Божју Реч.

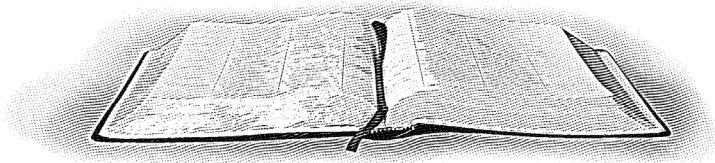
На пример, како су Павле и остали новозаветни писци тумачили Стари завет? Ако је оно што су писали било од Бога надахнуто, онда је начин на који су они читали и тумачили Писмо несумњиво од пресудне важности да бисмо и ми то научили. Како је сам Исус користио и тумачио Писмо? Нећемо наћи бољи узор од Исуса када је реч о томе како треба читати Библију.

У исто време, размотрићемо сопствене претпоставке и размишљања о контексту, језику, култури, историји, и о њиховом утицају на наше читање и разумевање Божје Речи. Како треба да тумачимо параболе, пророчанства, свету историју, опомене, хвалоспеве, пророчке визије и снове – читав спектар надахнутих списа које налазимо у Светом писму?

Овог тромесечја потражићемо одговор на сва та и многа друга питања, јер – као што нам учења о вечним мукама и светости недеље показују – веровање у Библију само по себи није довољно. Морамо научити и како да је тумачимо.

Др Френк М. Хазел је сарадник директора Института за изучавање Библије при Генералној конференцији адвентиста седмог дана. Др Мајкл Г. Хазел је професор религије на Јужном адвентистичком универзитету, директор Института за археологију и управник Археолошког музеја „Лин Х. Вуд“.

ЈЕДИНСТВЕНОСТ БИБЛИЈЕ

Текстови за проучавање у току седмице: 5. Мојсијева 32,45-47; 1. Мојсијева 49,8-12; Исаија 53,3-7; 1. Коринћанима 15,3-5.51-55; Римљанима 12,2.

Текст за памћење: „Ријеч је Твоја жижак ноzi мојој, и видјело стази мојој“ (Псалми 119,105).

Састављена од 66 књига, писана у распону од преко 1.500 година, на три континента (Азија, Африка и Европа), од стране четрдесет и више аутора – Библија је јединствена. Нема ниједне друге књиге, свете или религиозне, која је попут ње. А није ни чудо. На крају крајева, то је Божја Реч.

Има више од 24.600 сачуваних новозаветних рукописа из прва четири века после Христа. С друге стране, од Платонових оригиналних рукописа, постоји седам, од Херодотових осам, а од Хомерове Илијаде нешто више од 263 преостала преписа. Према томе, имамо моћан доказ у прилогу веродостојности новозаветног текста.

Колико се зна, Библија је прва књига која је превођена, прва књига на Западу која је изашла испод штампарске пресе, и прва књига која је распрострањена на тако много језика да 95 процената данашње светске популације може да је чита.

Библија је такође јединствена по свом садржају и поруци, усредсређеној на Божја искупитељска дела у историји. Та историја се преплиће са пророштвом, откривајући Божје планове у вези са будућношћу и Његовим вечним царством. То је жива Божја Реч, јер је исти Божји Дух, којим је Писмо надахнуто (2. Тимотију 3,16.17), обећан и нама, данашњим верницима, да нас упуту у сву истину док је проучавамо (Јован 14,16.17; Јован 15,26; Јован 16,13).

Најважније речи често су управо последње речи које особа изговори. Мојсије, писац првих пет утемељитељских књига Библије, непосредно пред смрт изговара пред народом песму (5. Мојсијева 31,30 – 32,43).

Прочитајте 5. Мојсијева 32,45-47. Како Мојсије описује Божју Реч и њену силу у животу Јевреја на самом уласку у Обећану земљу?

Међу последњим Мојсијевим речима налази се снажна опомена. Управивши срце народа на речи које им је Господ проговорио преко њега, Мојсије је желео да им нагласи да Бог и Његова воља за њихов живот треба увек да им буде у средишту пажње. Учећи своју децу тим речима, свака генерација требало је да преноси даље Божји заветни план спасења. Запазите да није требало сами да бирају речи, већ да слушају и држе „све ријечи овога закона“ (5. Мојсијева 32,46).

На крају овоземаљске историје, Бог ће имати један народ који ће остати веран читавом Писму, што значи да ће држати заповести Божје и имати веру Исусову (Откривење 12,17). Тај народ ће остати веран учењима Библије, јер она не само што обезбеђују богатији живот на земљи, већ и вечни живот у дому који Исус припрема за нас (Јован 14,1-3).

Прочитајте Јован 1,1-5.14; Јован 14,6. Чему нас ти текстови уче у вези са Исусом и вечним животом? Како је Реч која је постала тело повезана са откривењем и надахнућем Писма?

Исус је средиште и сврха читавог Писма. Његов долазак у телу као Месије био је испуњење старозаветних обећања. Зато што је Он живео и умро, и зато што поново живи, ми имамо не само потврду Писма, већ нешто још боље – велико обећање о вечном животу у једном потпуно новом свету.

Поново прочитајте текст 5. Мојсијева 32,47. На који начин сте и сами доживели истинитост тврдње да послушност Писму „није празна ријеч“? Зашто вера у Бога и послушност Његовој Речи никад нису узалудне?

КО ЈЕ ПИСАО БИБЛИЈУ И ГДЕ?

Мноштво аутора из разних места и различитог порекла пружа јединствено сведочанство о томе да Бог делује тако што људима открива историју и саопштава поруку која је културолошки толико разнолика колико и публика којој је намењена.

Шта нам следећи текстови говоре о библијским писцима и њиховом пореклу? (2. Мојсијева 2,10; Амос 7,14; Јеремија 1,1-6; Данило 6,1-5, Матеј 9,9; Филибљанима 3,3-6; Откривење 1,9).

Библију су писали људи веома различитог друштвеног залеђа и под разним околностима. Неки су писали на двору, други у затвору, неки у изгнанству, а неки опет током својих мисионских путовања на којима су ширили еванђеље. Били су то људи различитог образовања и разних занимања. Неки, као Мојсије, били су припремани да владају, или као Данило, да служе на високим положајима. Други су били обични пастири. Неки су били сасвим млади, а други прилично стари. Али, упркос тим разликама, свима је једно било заједничко – Бог их је позвао, а Свети Дух надахнуо да запишу поруке за Божји народ, без обзира када и где су живели.

Неки од писаца били су и сведоци догађаја о којима извештавају. Други су пажљиво и лично испитали догађаје или постојећа документа (Исус Навин 10,13, Лука 1,1-3). Међутим, сви делови Библије су надахнути (2. Тимотију 3,16). Из тог разлога Павле пише: „Што се... написа за нашу се науку написа, да... утјехом Писма над имамо“ (Римљанима 15,4). Бог који је створио људски говор оспособљава одабране појединце да сопственим речима изразе надахнуте мисли на веродостојан и поуздан начин.

„Богу је по вољи да свету саопштава своје истине преко људских бића, и Он је лично, посредством Светог Духа, припремао људе и оспособљавао их да обављају Његово дело. Он је водио ум у избору онога што треба рећи и написати. Благо је похрањено у земљаним судовима, али оно ипак потиче са неба.“ – Ellen G. White, *Selected Messages, book 1*, p. 26.

Тако много различитих писаца, у тако много различитих контекста, а ипак сви откривају истог Бога. Како нам та задивљујућа истина помаже да се уверимо у истинитост Божје Речи?

БИБЛИЈА КАО ПРОРОЧАНСТВО

Библија је јединствена међу другим познатим религијским делима по томе што се чак 30 процената њеног садржаја састоји од пророчанстава и пророчке литературе. Спој пророчанстава и њиховог тачног испуњења у времену је главна одлика библијског погледа на свет, јер Бог који делује у историји познаје будућност и открива је својим пророцима (Амос 3,7). Библија није само жива Реч и историјска Реч – она је и пророчка Реч.

На који начин следећи текстови откривају појединости о долазећем Месији?

1. Мојсијева 49,8-12 _____

Псалми 22,12-18 _____

Исаија 53,3-7 _____

Данило 9,2-27 _____

Михеј 5,2 _____

Малахија 3,1 _____

Захарија 9,9 _____

Постоји бар шездесет пет директних пророчанстава о Месији у Старом завету, а још много више ако додамо и типологију (учење да су поједини ритуали, као што је приношење жртава, представљали мини-пророчанства о Исусу). Та пророчанства залазе у најситније појединости откривајући да „палица владалачка неће се одвојити од Јуде“ (1. Мојсијева 49,10), да ће се Он родити у Вилејему у Јудеји (Михеј 5,2), да ће бити „презрен... и одбачен између људи“, да ће бити бијен, лажно оптужен, а да ипак неће отворити уста у своју одбрану (Исаија 53,3-7), да ће Му руке и ноге бити прободене и да ће Његову одећу делити између себе (Псалми 22,12-18).

Чињеница да су се та старозаветна пророчанства испунила с таквом прецизношћу у Исусовом животу, као и приликом Његове смрти и васкрсења, сведочи о њиховом божанском надахнућу и откривењу. То такође указује да је Исус био Онај за кога се представљао, као што су и други тврдили за Њега. Исус се држао старих пророка, наводећи пророчанства везана за Његову смрт и васкрсење (Лука 9,21.22; Матеј 17,22.23), пад Јерусалима (Матеј 24,1.2) и Његов други долазак (Јован 14,1-3). Дакле, Библија је предвидела Његово утеловљење, смрт и васкрсење, а остварење тих догађаја зауврат потврђује њену поузданост.

Којих све разлога можете да се сетите да бисте веровали у Исуса и Његову смрт за нас? Говорите о томе у суботу у свом разреду, и поставите питање: Зашто су ти докази тако убедљиви?

Библија је јединствена кад се упореди са осталим „светим“ књигама јер се заснива на историји. То значи да она не садржи само филозофска размишљања неког људског бића (као што су Конфучије или Буда), већ бележи Божја дела у историји која воде ка одређеном циљу. Што се Библије тиче, ти циљеви су: 1) обећање о Месији, и 2) Исусов други долазак. Такво прогресивно схватање историје специфично је за јудео-хришћанску веру, за разлику од цикличног схватања карактеристичног за многе друге светске религије, од древног Египта до модерних источњачких религија.

Прочитајте 1. Коринћанима 15,3-5.51-55; Римљанима 8,11 и 1. Солуњанима 4,14. Чему нас ти текстови уче када је реч не само о Христовом васкрсењу као историјској чињеници, већ и значају који то има за нас лично?

Оно о чему сведоче четири Еванђеља и Павлови списи јесте да је Исус умро, био сахрањен, да је у телу устао из мртвих и показао се пред различитим људима. То је потврђено од стране очевидца који су Га положили у гроб, а касније затекли тај гроб празан. Сведоци су додиривали Исуса и Он је јео с њима. Марија Магдалена, Марија (Исусова мајка) и друге жене виделе су Га као васкрслог Христа. Неки ученици су разговарали с Њим на путу за Емаус. Исус се појавио пред својим ученицима да би им упутио Велики еванђеоски налог. Павле пише да су наше проповедање и наша вера „узалуд“ (1. Коринћанима 15,14) ако се то сведочење Писма одбацује. Други преводи кажу да је наша вера, у том случају, „ништавна“ или „бескорисна“. Ученици тврде: „Заиста устаде Господ“ (Лука 24,34). Грчки израз *онтос* („заиста“) односи се на нешто што се стварно догодило. Он се преводи речима „стварно“, „зацело“, или „уистину“. Дакле, ученици сведоче: „Господ је стварно васкрсао“ (Чарнић).

Христос је такође представљен и као „новина“ (1. Коринћанима 15,20) од свих који су умрли. Историјска чињеница да је Христос у телу устао из мртвих и да је данас жив, представља гаранцију да ће и они који верују у Њега бити исто тако подигнути. Сви праведни ће „по Христу оживљети“ (1. Коринћанима 15,22). Израз који је овде употребљен подразумева један будући чин стварања, када ће они „који су Христови“ (ССП), односно они који Му остану верни, устати „о Његову доласку“ (1. Коринћанима 15,23), „у посљедњој труби“ (1. Коринћанима 15,52).

Зашто је обећање о васкрсењу од тако пресудне важности за нашу веру, поготово с обзиром на наше схватање да мртви спавају. Зашто је, без тога, наша вера заиста „узалуд“?

ПРЕОБРАЖАВАЈУЋА СИЛА РЕЧИ

Прочитајте 2. О царевима 22,3-20. Шта је навело цара Јосију да раздере своју одећу? Како је његово откриће променило не само њега, већ и цео јудејски народ?

Године 621. пре Христа, када је Јосија имао око 25 година, Хелкија, првосвештеник, пронашао је „књигу закона“, што се могло односити на првих пет Мојсијевих књига, или, конкретно, на 5. Мојсијеvu. Током владавине његовог оца Амона, и његовог веома злог деде Манасије, тај свитак је био загубљен усред клањања Ваалу, Астароти и „свој војсци небеској“ (2. О царевима 21,3-9). Пошто је чуо услове завета, Јосија је раздерао своју одећу, крајње узнемирен, јер је схватио колико су се он и његов народ удаљили од служења правом Богу. Сместа је отпочео реформу у целој земљи, обарајући висине и уништавајући кипове туђих богова. Када је завршио, у Јудеји је преостало само једно место за богослужење – Божји храм у Јерусалиму. Откриће Божје Речи довело је до осведочења, покајања и силе за промену. Та промена је отпочела са Јосијом и проширила се на остатак јудејског народа.

На који начин нас Библија уверава да поседује силу да промени наш живот и покаже нам пут спасења? Прочитајте Јован 16,13, Јован 17,17, Јеврејима 4,12, и Римљанима 12,2.

Једно од најубедљивијих сведочанстава у вези са силом Библије је промењен људски живот. Реч је та која задире у суштину људског греха и покварености, откривајући праву људску природу и нашу потребу за Спаситељем.

Једна тако посебна књига као што је Библија, заснована на историји, прожета пророчанствима и способна да преобрази људски живот, мора се и тумачити на посебан начин. Не можемо је тумачити као сваку другу књигу, јер живу Божју Реч морамо разумети у светлости живог Христа који је обећао да ће послати свог Духа да нас упуту „на сваку истину“ (Јован 16,13). Библија, отуда, као откривење Божје истине, мора садржавати сопствене унутрашње принципе тумачења. Те принципе можемо пронаћи кад проучавамо на који начин су библијски писци користили Писмо и како их је оно водило у тумачењу сопствених порука.

ЗА ДАЉЕ РАЗМИШЉАЊЕ

У књизи *Велика борба* од Елен Г. Вајт прочитајте поглавље „Библија – наша заштита“, стр. 593-602 ориг., а у књизи *Чежња векова* поглавље под насловом „Да се не плаши срце ваше“, стр. 662-680 ориг.

„Бог је у својој Речи, поверио људима знање неопходно за спасење. Света писма морају бити прихваћена као ауторитативно, непогрешиво откривење Његове воље. Она су мерило карактера, правило вере и потврда искуства.“ – Елен Г. Вајт, *Велика борба*, стр. 9. ориг.

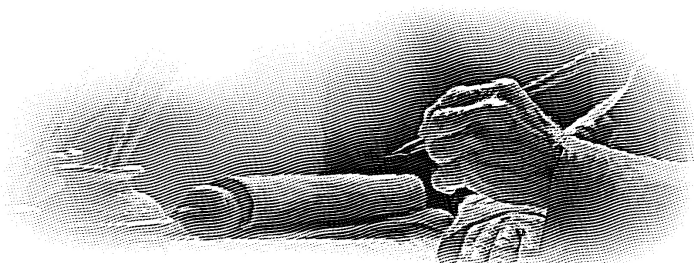
Многи су умрли зато што су уздизали Божју Реч и остајали јој верни. Један од њих био је др Роланд Тејлор, енглески парох који се, у време владавине „кржаве“ Мери, одупро наметању католичке мисе у својој парохији Хедли у Енглеској. Пошто је био избачен из цркве и исмејан због своје привржености Писму, он се обратио лично бискупу од Винчестера, лорду канцелару Енглеске, али он га је бацио у затвор и на крају послао на ломачу. Непосредно пре своје смрти, 1555. године, изговорио је следеће речи:

„Добри људи! Нисам вас учио ничему другом осим Божјој светој Речи, и то оним поукама које сам и сам извукао из Божје благословене књиге – свете Библије. Дошао сам данас овде да то запечатим својом крвљу.“ – John Foxe, *The New Foxe's Book of Martyrs*, rewritten and updated by Harold J. Chadwick (North Brunswick, Nj: Bridge-Logos Publishers, 1997), p. 193. Пре него што је ватра букнула и одузела му живот, чуло се како др Тејлор рецитиује 51. Псалам.

ЗА РАЗГОВОР:

- На који начин пророчанства потврђују божанско порекло Библије? Како нас њихово испуњење утврђује у нашој вери?
- У вези са питањем на крају одсека за уторак, зашто су докази у прилог томе да је Исус Месија тако снажни?
- Исус и апостоли показали су непоколебљиву веру у поузданост и божански ауторитет Светог писма. На пример, колико пута се сам Исус позивао на Писмо и на чињеницу (често у вези с Њим самим) да се Писма морају „испунити“? (Видети, на пример Матеј 26,54.56; Марко 14,49; Лука 4,21; Јован 13,18; Јован 17,12). Дакле, ако је сам Исус тако озбиљно схватао Библију (у Његовом случају био је то Стари завет), инсистирајући посебно на томе да се пророчанства морају испунити, какав би онда требало да буде наш став према тој надахнутој књизи?

ПОРЕКЛО И ПРИРОДА БИБЛИЈЕ

Текстови за проучавање у току седмице: 2. Петрова 1,19-21; 2. Тимотију 3,16.17; 5. Мојсијева 18,18; 2. Мојсијева 17,14; Јован 1,14; Јеврејима 11,3.6.

Текст за памћење: „Тога ради и ми захваљујемо Богу без престанка што ви примивши од нас ријеч чувења Божијега примисте не као ријеч човјечију, него, као што заиста јест, ријеч Божију, која и чини у вама који вјерујете“ (1. Солуњанима 2,13).

Начин на који сагледавамо порекло и природу Писма увелико одређује улогу коју Библија игра у нашем животу и цркви као целини. Како тумачимо Библију у значајној мери је обликовано под утицајем нашег схватања процеса откривења и надахнућа. Кад желимо исправно да разумемо Писмо, треба најпре да допустимо Библији да постави основне параметре у складу с којима се треба опходити према њој. Не можемо проучавати математику помоћу емпијских метода који се користе у биологији или социологији. Не можемо проучавати физику истим средствима која служе за проучавање историје. Слично томе, духовне истине Библије не можемо правилно упознати и сагледати уз помоћ атеистичких метода, који Библији приступају као да Бог не постоји. Приликом тумачења Писма, треба озбиљно узети у обзир божанско-људску димензију Божје Речи. Дакле, оно што нам је потребно да бисмо исправно тумачили Писмо јесте да Библији приступимо с вером уместо са методолошким скептицизмом и сумњом.

Ове седмице размотрићемо неке основне аспекте порекла и природе Библије који би требало да утичу на то како је тумачимо и разумемо.

Прочитајте 2. Петрова 1,19-21. Како Петар изражава своје убеђење у вези са библијском пророчком поруком?

Библија није налик ниједној другој књизи. Према апостолу Петру, пророци су били покренути Светим Духом тако да је садржај њихове поруке потицао од Бога. Они је нису сами измислили. Уместо да буде слична „приповјеткама мудро измишљеним“ (2. Петрова 1,16), пророчка порука Библије је божанског порекла и зато је истинита и веродостојна. „Научени од Светога Духа говорише свети Божији људи“ (2. Петрова 1,21). Бог је био на делу у процесу откривења, када је одабраним људима обзнањивао своју вољу.

Директна вербална комуникација између Бога и појединих људских бића непобитна је чињеница Светих списа. Зато Библија има нарочит, божански ауторитет, и ми у свом тумачењу Писма треба да узмемо у обзир тај божански елемент. Будући да је наш свети Бог њихов крајњи аутор, библијске књиге су прикладно назване „Света писма“ (Римљанима 1,2; 2. Тимотију 3,15).

Иначе, Свето писмо је дато и из практичних разлога. Оно је „корисно за учење, за карање, за поправљање, за поучавање у правди, да буде савршен човјек Божиј, за свако добро дјело приправљен“ (2. Тимотију 3,16.17).

Осим тога, потребна нам је помоћ Светог Духа да бисмо у свом животу применили оно што нам је Бог открио у својој Речи. Према апостолу Петру, тумачење божански откривене Божје Речи није ствар нашег властитог мишљења. Нама су потребни Божја Реч и Свети Дух да бисмо правилно разумели њено значење.

Писмо такође каже: „Јер Господ Господ не чини ништа не откривши тајне своје слугама својим пророцима“ (Амос 3,7). Библијски изрази за „откривење“ (у својим различитим облицима) изражавају мисао да је нешто, што је претходно било скривено, сада обелодањено или разоткривено и на тај начин постало познато и видљиво. Нама је као људским бићима потребно такво разоткривање, или откривење, јер смо грешни и одвојени од Бога због свог греха, те према томе зависимо од Њега да бисмо спознали Његову вољу.

Довољно је тешко послушати Библију чак и кад верујемо у њено божанско порекло. Шта би се десило када бисмо почели да сумњамо или чак доводимо у питање то божанско порекло?

С обзиром да Бог користи говор као средство којим открива своју вољу човеку, божанско откривење се може записати. Али, као што смо већ видели, Библија је резултат Божјег откривања истине деловањем Светог Духа, који преноси и штити своју поруку уз помоћ људских оруђа. То је разлог што можемо очекивати суштинско тематско јединство, које се заиста и види у читавом Писму, од 1. Мојсијеве до Откривења (на пример, упоредите текст 1. Мојсијева 3,14.15 са текстом Откривење 12,17).

Прочитајте 2. Петрова 1,21; 2. Тимотију 3,16 и 5. Мојсијева 18,18. Шта нам ти текстови говоре о надахнутости Писма?

Све је Писмо божански надахнуто, и поред тога што нису сви делови подједнако подстицајни за читање, па чак ни обавезно примењиви на нас данас (на пример, одломци који се односе на јеврејске празнике јесу надахнути, иако се данас не захтева од нас да их светкујемо). Ипак, ми треба да проучавамо цело Писмо, чак и оне делове које није лако читати и разумети, или који нису нарочито примењиви на наше време.

Запазимо такође да није све у Библији директно или натприродно откривено. Понекад је Бог користио библијске писце који су пажљиво истраживали неки предмет или су користили постојећа документа (видети Исус Навин 10,13; Лука 1,1-3) да би пренели Његову поруку.

Па ипак, цело Писмо је надахнуто (2. Тимотију 3,16). Због тога Павле тврди: „Што се напријед написа за нашу се науку написа, да трпљењем и утјехом Писма над имамо“ (Римљанима 15,4).

„Библија упућује на Бога као на свог Аутора, иако је писана људском руком. Разноврсним стиловима различитих књига, она открива особености својих многобројних писаца. Све истине откривене у њој, 'од Бога су дане' (2. Тимотију 3,16), али су изражене људским речима.“ – Елен Г. Вајт, *Велика борба*, стр. 7 ориг.

Данас има библијских научника који негирају божанско ауторство над многим деловима Библије, чак у тој мери да се многа кључна учења, као што су Стварање, Излазак, васкрсење – оспоравају. Зашто је од пресудне важности да не отварамо та врата, чак ни на тренутак? На крају крајева, зар треба ми да доносимо суд о Божјој Речи?

ПИСАНА РЕЧ БОЖЈА

„И рече Господ Мојсију: Напиши себи те ријечи; јер по тијем ријечима учиних завјет с тобом и с Израиљем“ (2. Мојсијева 34,27). Зашто је Господ тражио од Мојсија да запише те речи уместо да их само изговори пред народом? Која је очигледна предност писане Речи?

Бог који говори и који је створио људски језик оспособљава одабране људе да пренесу божански откривене истине и божански надахнуте мисли на веродостојан и поуздан начин. Отуда не чуди што налазимо да је Бог доста рано заповедио библијским писцима да Његова упутства и откривења изнесу у писаном облику.

Чему нас следећи текстови уче кад је реч о писаном откривењу?

2. Мојсијева 17,14;24,4

Исус Навин 24,26

Јеремија 30,2

Откривење 1,11.19;21,5;22,18.19

Зашто је Бог заповедио да Његова откривења и надахнуте поруке буду записани? Очигледан одговор је да их не бисмо тако лако заборавили. Писане речи Библије су стална референтна тачка која нас упућује на Бога и Његову вољу. Писани документ обично може бити боље очуван и много поузданији од усмених порука, које се морају стално понављати. Писана Реч, која се може увек изнова преписивати, доступнија је много већем броју људи него да је само изговорена. Најзад, ми можемо говорити само ограниченом броју људи у исто време и на истом месту, али оно што је записано може доћи до безброј читалаца на многим различитим локацијама и континентима, па чак бити на благослов и многим каснијим генерацијама. Чак и кад људи нису у стању сами да читају, други могу гласно да им прочитају неки писани документ.

ПАРАЛЕЛА ИЗМЕЂУ ХРИСТА И ПИСМА

**Прочитајте Јован 1,14; Јован 2,22; Јован 8,31.32 и Јован 17,17.
Које паралеле видите између Исуса, утеловљене Божје Речи и
Светог писма, писане Божје Речи?**

Постоји паралела између Божје Речи која је постала тело (тј. Исуса Христа), и писане Божје Речи (тј. Светог писма). Баш као што је Исус натприродно зачет од Светог Духа а ипак рођен од жене, тако и Свето писмо има натприродно порекло али је дато преко људских бића.

Исус Христос је постао човек у времену и простору. Живео је у одређено време и на одређеном месту. Па ипак, та чињеница не негира Његово божанство, нити Га чини историјски условљеним. Исус је једини Откупитељ за све људе, широм света и у сва времена (видети Дела 4,12). Исто тако, Божја писана Реч, Библија, такође је дата у посебно време и у посебној култури. Баш као Исус Христос, Библија није временски условљена, тј. ограничена на посебно време и место, већ остаје обавезујућа за све људе, широм света.

Кад је Бог открио себе, Он се спустио на људски ниво. Исусова људска природа показивала је све знаке људских слабости и утицаја неких 4000 година сталног погоршавања. А Он је ипак био без греха. Исто тако, језик Писма је људски језик – не неки „савршени, надљудски“ језик којим нико не говори и који нико не разуме. Према сваки језик има своја ограничења, Створитељ човечанства, који је и Створитељ људског говора, савршено је способан да на поуздан начин саопшти своју вољу људским бићима без икаквог завањавања.

Наравно, свако поређење има своје границе. Исус Христос и Свето писмо нису идентични. Библија није Божје утеловљење. Бог није књига. Бог је у Исусу Христу постао човек. Ми волимо Библију зато што обожавамо Спаситеља објављеног на њеним страницама.

Библија је јединствена и неодвојива божанско-људска спона. Елен Вајт је то јасно схватила кад је записала: „Библија са својим Богом даним истинама израженим људским језиком, представља спој божанског и људског. Такав спој је постојао и у природи Исуса Христа који је био Божји Син и Син човечји. Према томе, за Библију важи оно исто што важи за Христа – да ’Ријеч постаде тијело и усели се у нас’ (Јован 1,14).“ – Елен Г. Вајт, *Велика борба*, стр. 8 ориг.

Зашто Писмо мора да буде у основи наше вере? Да није њега, где бисмо били?

РАЗУМЕВАЊЕ БИБЛИЈЕ ВЕРОМ

Прочитајте Јеврејима 11,3.6. Зашто је вера од пресудне важности у разумевању Бога и Његове Речи? Зашто је без вере немогуће угодити Богу?

Свако право учење одвија се у контексту вере. Управо поверење које дете има у своје родитеље омогућава му да сазнаје нове ствари. Однос поверења је тај који наводи дете да спозна основне аспекте живота и љубави. Знање и разумевање, према томе, израстају из односа поверења и љубави.

У истом смислу, добар музичар изводи музичко дело на прави начин онда када, осим овладавања извршним техничким вештинама уз помоћ којих свира свој инструмент, показује и љубав према тој музици, композитору и инструменту. Тако и ми можемо на исправан начин разумети Библију ако јој не приступамо са скептичним и критичким ставом (са методолошком сумњом), већ у духу љубави и вере. Апостол Павле је писао: „А без вјере није могуће угодити Богу“ (Јеврејима 11,6). Према томе, неопходно је да Библији приступамо у вери, признајући њено натприродно порекло, уместо да на њу гледамо као на обичну људску књигу.

Адвентистички хришћани су јасно изразили тај увид у натприродно порекло Писма у оквиру првог основног веровања Адвентистичке цркве седмог дана, које гласи: „Свето писмо – Стари и Нови завет – писана је Божја Реч дата божанским надахнућем. Надахнути аутори говорили су и писали онако како их је покретао Свети Дух. У овој Речи, Бог је поверио човечанству знање неопходно за спасење. Свето писмо је врхунско, ауторитативно и непогрешиво откривење Његове воље. Оно је мерило карактера, тест искуства, ауторитативни тумач доктрина и веродостојни извештај о Божјем деловању у историји (Псалми 119,105; Приче 30,5.6; Исаија 8,20; Јован 17,17; 1. Солуњанима 2,13; 2. Тимотију 3,16.17; Јеврејима 4,12; 2. Петрова 1,20.21).“

Шта људима недостаје у њиховом разумевању Библије, уколико јој не приступе са становишта вере? Због чега то није слепа вера? То јест, које добре разлоге имамо да бисмо веровали, и зашто је вера ипак неопходна када се бавимо библијским истинама?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

Прочитајте следеће теме из документа „Методe проучавања Библије“: „2. Претпоставке које произлазе из тврдњи Светог писма“, под а) Порекло, и под б) Ауторитет. (Текст „Методe проучавања Библије“ може се наћи на вебсајту: <https://www.adventisti.net/metode-proucavanja-biblije/>.)

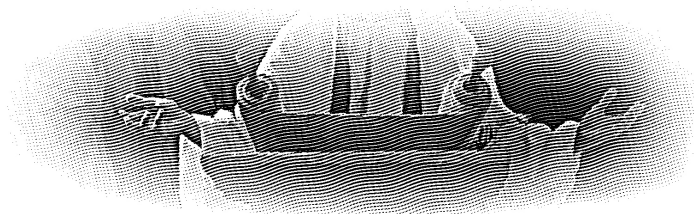
Мада је од пресудне важности за нашу веру, Библија сама по себи не би имала стварну духовну вредност за нас, кад Свети Дух не би утицао на наше срце и ум док је читамо и проучавамо.

„Бог је у својој Речи, поверио људима знање неопходно за спасење. Света писма морају бити прихваћена као ауторитативно, непогрешиво откривење Његове воље. Она су мерило карактера, правило вере и потврда искуства... Међутим, чињеница да је Бог своју вољу открио људима преко своје Речи, не искључује потребу за сталном присутношћу и вођством Светог Духа. Напротив, наш Спаситељ је обећао свога Духа који ће Његовим слугама отворати Реч, расветљавати и примењивати њена учења. А будући да је то исти Дух који је надахнуо Библију, немогуће је да учење Духа икад противречи учењу Речи.“ – Елен Г. Вајт, *Велика борба*, стр. 9 ориг.

ЗА РАЗГОВОР:

- Зашто нам Бог открива себе и своју вољу? Зашто нам је потребно откривење?
- Како Бог открива себе? Бог користи различита средства да би открио нешто о себи. Он то чини на један уопштенији начин преко природе, али и конкретније преко снова (Данило 7,1), визија (1. Мојсијева 15,1), знакова (1. О царевима 18,24.38), као и преко свог Сина Исуса Христа (Јеврејима 1,1.2). Да ли вам се Бог лично открио? Изнесите своје искуство.
- Неки библијски научници одбацују многа од њених учења, сматрајући их обичним митовима. Учења као што су извештај о стварању, дословни Адам и Ева, излазак из Египта и догађаји из Књиге пророка Данила, неки су од примера учења (из Старог завета) која се одбацују као маштовите приче састављене с намером да дочарају духовне истине. То је оно што се дешава кад људи суде о Божјој Речи. Шта нам то говори о опасности у коју нас доводи такав један став?
- Бог је у Библији открио своју вољу на упечатљив начин. Ипак, Он жели вашу помоћ да би ширио познање своје воље и добру вест о спасењу, које се може наћи само у Исусу Христу. Кад људи посматрају вас и ваше понашање, шта им то говори о Богу?

КАКО СУ ИСУС И АПОСТОЛИ ГЛЕДАЛИ НА БИБЛИЈУ

Текстови за проучавање у току седмице: Матеј 4,1-11; Матеј 22,37-40; Лука 24,13-35.44.45; Лука 4,25-27; Дела 4,24-26.

Текст за памћење: „А Он одговори и рече: Писано је: Не живи човек о самом хљебу, но о свакој ријечи која излази из уста Божијих“ (Матеј 4,4).

Нажалост, у ово постмодерно доба, Библија се увелико реинтерпретира, и то кроз сочива неке врсте филозофије која доводи у питање и њено надахнуће и ауторитет. Заправо, на Библију се гледа само као на замисли људских бића у једној прилично примитивној култури, који нису имали могућности да разумеју свет на начин на који га ми данас разумемо. У исто време, натприродни елементи се или омаловажавају или чак уклањају са слике, претварајући Библију у један документ који је, уместо да представља Божје виђење човека, постао људско виђење Бога. Као последица тога, Библија је за многе постала углавном небитна у ово доба којим доминирају дарвиновски начин размишљања и модерна филозофија.

Међутим, ми у потпуности одбацујемо такав став. Уместо тога, у Новом завету видимо како можемо, на један надахнути начин, сагледати читаво Писмо – проучавајући како су Исус и апостоли разумели Стари завет, једину Библију коју су у то време имали. Како су се они односили према људима, местима и догађајима који су ту описани? Од којих претпоставки су полазили и који метод тумачења су даље користили? Радије следимо њих и њихова схватања, уместо заблуда ненадахнутих људи чије претпоставке воде само у скептицизам и сумњу у погледу Божје Речи.

Исусово крштење од стране Јована Крститеља означило је почетак Спаситељеве службе. Након тога, Дух Га је повео у јудејску пустињу, где Га је – у Његовом најслабијем људском издању – сотона кушао.

Прочитајте Матеј 4,1-11. Како се Исус бранио од сотониних искушења у пустињи? Шта би требало да научимо у вези са Библијом на основу тог извештаја?

Када је био кушан апетитом, Исус је узвратио: „Писано је: Не живи човјек о самом хљебу, но о свакој ријечи која излази из уста Божијих“ (Матеј 4,4). Он упућује на живу Реч и на њен коначни, божански извор. На тај начин, Исус потврђује ауторитет Писма. Када је био кушан светским царствима и славом, одговорио је: „Стоји написано: Господу Богу својему поклањај се и Њему јединоме служи“ (Матеј 4,10, Лука 4,8). Христос нас подсећа да је истинско богослужење усредсређено на Бога и ни на кога друго, и да потчињавање Његовој Речи представља истинско обожавање. Коначно, на кушање у вези са љубављу према разметању и хвалисању, Исус одвраћа: „И то стоји написано: Немој кушати Господа Бога својега“ (Матеј 4,7; такође и Лука 4,12).

На сва три искушења, Исус одговара речима: „Писано је“. То јест, Исус одлази право у Божју Реч и ништа друго, да би се изборио са сотониним нападима и преварама. То би требало да буде моћна поука за све нас – Библија и само Библија је највише мерило и основ нашег веровања.

Да, Библија и само Библија била је Исусов метод одбране од напада непријатеља. Исус је Бог, али у својој одбрани од сотоне Он се потчињава искључиво Божјој Речи.

Исус не износи лично мишљење, не даје никакав компликовани, тешко разумљиви аргумент, не користи изразе личног непријатељства, већ једноставне али дубоке речи Писма. За Христа, Писмо има највиши ауторитет и највећу силу. На тај начин, Он своју службу отпочиње постављањем чврстог темеља, и наставља да зида на поузданости Библије.

Како и ми можемо научити да се у истој мери ослањамо на Божју Реч и да јој се исто тако повинујемо?

Прочитајте Матеј 5,17-20; Матеј 22,29 и Матеј 23,2.3. Шта Исус каже у оквиру ових текстова?

Исус је учио своје следбенике да буду послушни Божјој Речи и закону. Не постоји ни најмањи наговештај да је Он сумњао у ауторитет и релевантност Писма. Напротив, Он се стално позивао на Писмо као на извор божанског ауторитета. А садукејима је говорио: „Варате се, не знајући Писма ни силе Божије“ (Матеј 22,29). Исус је поручивао да само интелектуално познавање Библије и њених учења није довољно за познање истине и, што је још важније, за познање Господа који је оличење те истине.

Шта нам текст Матеј 22,37-40 говори о Исусовом виђењу Мојсијевог закона?

У овој изјави законнику, Исус сажима Десет заповести датих Мојсију скоро 1.500 година раније. Треба запазити како се Исус усредсређује на старозаветни закон и уздиже га на највиши ниво. Многи хришћани погрешно закључују је ту дата нека нова заповест, те да је старозаветни закон, на неки начин, сада замењен новозаветним еванђељем. Међутим, чињеница је да се оно чему нас Исус учи заснива на старозаветном закону. Христос нам, у ствари, открива и даје потпунији увид у закон, истичући да „о овима двема заповијестима“ (што сажимају Десет заповести – од којих се прве четири баве људско-божанским односом, а осталих шест међуљудским односима) – „виси сав закон и пророци“ (Матеј 22,40). Исус је дакле уздигао читав Стари завет када је употребио израз „закон и пророци“, што је скраћено од „закон, пророци и списи“, односно сва три дела Старог завета.

„Он (Христос) је указивао на Писма као на неоспоран ауторитет, а и ми би требало да чинимо исто. Библија треба да буде представљена свету као реч бесконачног Бога, као крај сваке расправе и темељ свеколике вере.“ – Елен Г. Вајт, *Поуке великог Учитеља*, стр. 39, 40 оригинал.

Који би (ако таквих уопште има) конкурентски извори ауторитета (породица, филозофија, култура) могли да вас спрече да се покорите Божјој Речи?

Прочитајте Лука 24,13-35.44.45. Како Исус користи Писмо да би ученицима представио еванђеоску поруку?

После Христове смрти, Његови следбеници били су збуњени и мучени сумњом. Како је то могло да се догоди? И шта је све то значило? У овом поглављу Еванђеља по Луки видимо да се Исус двапут појавио пред ученицима – први пут пред двојицом на путу за Емаус, а нешто касније и пред осталима. Исус у два маха објашњава како се испунило све што су старозаветна пророчанства најављивала: „И почевши од Мојсија и од свију пророка казиваше им што је за Њега у свему Писму“ (Лука 24,27).

И поново, у тексту Лука 24,44.45, Он изјављује: „Ово су ријечи које сам вам говорио... да све треба да се изврши што је за Мене написано у закону Мојсијеу и у Пророцима и у Псалмима“. Тада им Исус „отвори ум да разумију Писмо“.

Запазите да текст Лука 24,27 упућује на оно што је написано „у свему Писму“. Касније се то поново наглашава изразом „у закону Мојсијеу и у Пророцима и у Псалмима“ (Лука 24,44). То јасно потврђује да се Исус, утеловљена Реч (Јован 1,1-3.14), ослања на ауторитет Писма како би објаснио да је све то било проречено стотинама година раније. Позивањем на целокупно Писмо, Исус учи своје следбенике примером. Јер, требало је да и они, кад крену да објаве еванђеоску поруку, износе цело Писмо, како би новим обраћеницима широм света пружили јасно разумевање и силу.

Запазите такође како Исус, у тексту Матеј Исус 28,18-20, поручује тадашњим ученицима (а и нама данас): „Даде Ми се свака власт на Небу и на земљи.“ Али та власт остаје укорјењена у Оцу и читавом Божанству, јер Он одмах потом додаје: „Идите, дакле, и научите све народе крстећи их ва име Оца и Сина и Светога Духа.“ А затим долази кључни текст: „Учећи их да све држе што сам вам заповиједао.“ Шта је то Исус учио и заповиједао? Његова учења су заснована на целом Писму. Управо на основу пророчког ауторитета Речи Он је дошао, и управо у знак испуњавања пророчанстава Писма потчинио се свом Оцу.

Ако Исус прихвата Писмо у целини, зашто је неопходно да и ми то чинимо? И поново, како можемо научити да прихватамо ауторитет читавог Писма, чак и кад схватимо да није све увек примењиво на нас данас? Изнесите свој одговор у разреду.

Исус је учио да је Библија Божја Реч у смислу да се оно што она говори подударе са оним што Бог говори. Њено порекло је у Богу, те самим тим она представља крајњи ауторитет у сваком аспекту живота. Бог је деловао током историје како би, кроз Библију, открио своју вољу човечанству.

На пример, у тексту Матеј 19,4.5, Исус се позива на речи које је записао Мојсије. Али, том приликом, Он каже: „Онај који је у почетку створио човјека... рече: Зато оставиће човјек оца својега и матер.“ Уместо „Писмо каже“, Исус изјављује: „Онај који је у почетку створио човјека... рече“, приписујући Створитељу речи које је приповедач 1. Мојсијеве записао. Бог се ту, заправо, сматра аутором те изјаве, иако је њу записао Мојсије.

Прочитајте следеће текстове. Како је Исус гледао на историјске личности и догађаје из Библије?

Матеј 12,3.4 _____

Марко 10,6-8 _____

Лука 4,25-27 _____

Лука 11,51 _____

Матеј 24,38 _____

Исус доследно говори о старозаветним особама, местима и догађајима као историјски веродостојним. Он помиње догађаје из 1. и 2. поглавља 1. Мојсијеве, Авеља из 4. поглавља 1. Мојсијеве, Давидово једење постављених хлебова, и пророка Јелисија између осталих историјских личности. У више наврата Он говори о страдању пророка у прошлости (Матеј 5,12; Матеј 13,57; Матеј 23,34-36; Марко 6,4). У једној поруци упозорења, Исус описује Нојево време: „Јеђаху и пијаху, жењаху се и удаваху до онога дана кад Ноје уђе у ковчег, и не осјетише док не дође потоп и однесе све; тако ће бити и долазак Сина Човјечијега“ (Матеј 24,38.39). Све указује на то да Исус говори о том моћном чину Божјег суда као о историјском догађају.

С обзиром да сам Исус помиње те историјске личности као стварне, шта нам то говори о сили сотонских превара, будући да многи људи данас, чак и оних који се сматрају хришћанима, често негирају њихово постојање? Зашто не смемо никад упасти у ту замку?

АПОСТОЛИ И БИБЛИЈА

Новозаветни писци приступају Библији на исти начин као Исус. Што се тиче доктрине, етике и испуњења пророчанстава, Стари завет је за њих био ауторитативна Божја Реч. У ономе што су ти људи говорили и чинили, не налазимо нигде ништа што доводи у питање ауторитет или аутентичност било ког дела Библије.

Шта нам следећи текстови говоре о томе како су апостоли разумели ауторитет Божје Речи?

Дела 4,24-26 _____

Дела 13,32-36 _____

Римљанима 9,17 _____

Галатима 3,8 _____

Запазите како се у тим текстовима Писмо блиско повезује са гласом самог Бога. У 4. поглављу Дела апостола, непосредно пре него што ће се испунити Светим Духом, ученици славе Бога због избављења Петра и Јована. У свом хвалоспеву, они подижу гласове, одајући признање Богу као Створитељу и као Ономе који проговара преко свог слуге Давида. Што ће рећи – Давидове речи су Божје речи. У тексту Дела 13,32-36 Павле поново цитира Давида, али његове речи приписује Богу, када у 32. стиху помиње оно „што је Бог обећао очевима“ (РСВ).

У Римљанима 9,17, где се очекује да Бог буде субјекат, Павле користи израз „Писмо“ изјављујући: „Јер Писмо говори фараону...“ – што би у суштини могло да се изрази речима: „Јер Бог говори фараону.“ У Галатима 3,8, субјекат „Писмо“ се користи уместо „Бог“, показујући како је Божја Реч блиско повезана са Њим самим.

Заправо, новозаветни писци се једнодушно ослањају на Стари завет као на Божју Реч. У Новом завету има на стотине цитата из Старог завета. Један проучавалац је саставио листу од 2.688 директних навода – 400 из Књиге пророка Исаије, 370 из Псалама, 220 из 2. Мојсијева, и тако даље. Ако бисмо тој листи додали још и алузије, теме и мотиве, тај број би се знатно увећао. Новозаветне књиге се у великој мери позивају на старозаветна пророчанства, што обично почиње изразом: „Писано је“ (Матеј 2,5; Марко 1,2,7,6, Лука 2,23,3,4; Римљанима 3,4,8,36,9,33; 1. Коринћанима 1,19; Галатима 4,27; 1. Петрова 1,16). Све то потврђује да су старозаветни списи темељ на ком почивају учења Исуса и апостола.

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

Шта би требало да научимо из тих примера о томе колико је опасна свака идеја која умањује наше поверење у ауторитет Писма?

Из књиге Чезња векова од Елен Вајт прочитајте поглавља „Као дете“, стр. 68-74 оригинал и „Кушање“, стр. 114-123 оригинал.

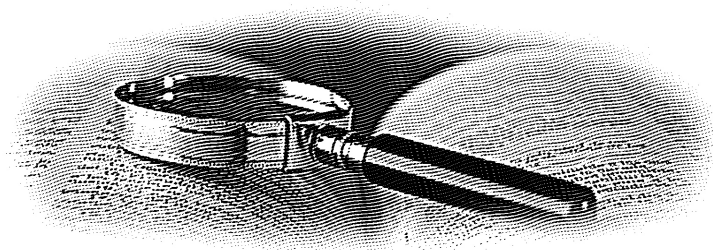
„Људи сматрају себе мудријим од Божје Речи, па чак мудријим и од самог Бога. Уместо да утврде своје стопе на том непомичном темељу и подреде све суду Божје Речи, они вреднују ту Реч према сопственим замислима о науци и природи, па је чак, ако им изгледа да се она не слаже са њиховим научним схватањима, одбацују као недостојну поверења.“ – Ellen G. White, *Signs of the Times*, Signs of the Times, March 27, 1884, p. 1.

„Они који се на најбољи начин упознају са Божјом мудрошћу и сврхом откривеном у Његовој Речи, постају људи и жене велике умне снаге, и могу бити успешни сарадници великог Учитеља, Исуса Христа... Христос је свом народу дао речи истине и сви су позвани да узму учешћа у њиховом објављивању свету... Нема посвећења осим путем истине, путем Речи. Од колико је онда пресудне важности да је свако разумео!“ – Ellen G. White, *Fundamentals of Christian Education*, p. 432.

ЗА РАЗГОВОР:

- Ако су се Исус, еванђелисти и Павле односили према Старом завету као према Божјој Речи, како нам то открива зашто су многа данашња схватања Писма погрешна, и зашто не би требало да потпадамо под утицај таквих аргумената, ко год да их износи?
- Само да бисмо код људи створили представу о томе докле је савремене проучаваоце Библије одвео њихов скептицизам, наводимо нешто од онога што многи данашњи научници оспоравају. Они одбацују дословних шест дана стварања и уместо тога прихватају теорију о милијардама година еволуције. Одбацују идеју о безгрешном Адаму у једном неисквареном свету. Одбацују извештај о свеопштем потопу. Не верују да је Аврам дословно постојао. Неки одбацују причу о изласку из Египта. Многи одбацују Исусова чуда, укључујући и Његово васкрсење у телу. Неки, опет, одбацују пророчанства у којима пророци предсказују будућност, понекад вековима, па чак и миленијумима унапред. Какав закључак можемо извући из свега тога у вези с тим шта се дешава кад људи почну да сумњају у ауторитет и аутентичност Писма? И како можемо покушати да помогнемо таквим људима да јасно сагледају истину?
- У одговору на питање постављено у оквиру проучавања предвиђеног за уторак, како разумемо тврдњу да је цело Писмо надахнуто, чак и они делови који нису увек примењиви на нас данас?

БИБЛИЈА – АУТОРИТАТИВНИ ИЗВОР НАШЕ ТЕОЛОГИЈЕ

Текстови за проучавање у току седмице: Марко 7,1-13; Римљанима 2,4; 1. Јованова 2,15-17; 2. Коринћанима 10,5.6; Јован 5,46.47; Јован 7,38.

Текст за памћење: „Закон и свједочанство тражите. Ако ли ко не говори тако, њему нема зоре“ (Исаија 8,20).

Нема хришћанске цркве која не користи Свето писмо како би дупрла своја веровања. Међутим, улога и ауторитет Писма у теологији нису исти у свим црквама. Схватање улоге Писма заправо се увелико разликује од цркве до цркве. То је важан али веома сложен предмет који ћемо истражити проучавајући пет различитих извора који снажно утичу на наше тумачење Писма – традицију, искуство, културу, разум и саму Библију.

Ови извори имају значајну улогу у свакој теологији и у свакој цркви. Сви смо ми део различитих традиција и култура и под њиховим смо утицајем. Сви имамо искуства која обликују наше мишљење и утичу на то како разумемо ствари. Сви имамо ум да бисмо разматрали и процењивали одређене појаве. Сви читамо Библију и служимо се њоме да бисмо разумели Бога и Његову вољу.

Који од ових извора, или које комбинације извора, представљају крајњи ауторитет кад је реч о томе како тумачимо Библију, и како се они користе у свом узајамном односу? Давање предности једном или већем броју извора води до веома различитих нагласака и резултата, и коначно одређује правац читаве наше теологије.

Традиција сама по себи није нешто лоше. Она даје извесну рутину и структуру поступцима који се свакодневно понављају у нашем животу. Она нам може помоћи да останемо повезани са својим коренима. Стога не чуди што традиција такође игра важну улогу и у религији. Али, постоје и неке опасности у вези с традицијом.

Шта нам текст Марко 7,1-13 говори о томе како је Исус реаговао на неке обичаје свог времена?

Традиција којој се Исус супротставио у јеврејском друштву пажљиво се преносила са учитеља на ученика. У Исусово време, она је заузимала место упоредо са Светим писмом. Традиција, међутим, има склоност да се током дугих временских периода проширује, обухватајући све више појединости и аспеката који нису били део Божјег првобитног плана и Његове Речи. Таква традиција – иако су је заступали угледни „стари“ (видети Марко 7,3,5), односно верске вође у јеврејском друштву – није равноправна са Божјим заповестима (видети Марко 7,8,9). То су људски обичаји, који на крају доводе до тога да Божја Реч буде обеснажена, па и „укинута“ (Марко 7,13).

Прочитајте 1. Коринћанима 11,2 и 2. Солуњанима 3,6. Како правимо разлику између Божје Речи и људских обичаја? Зашто је толико важно да заиста правимо ту разлику?

Жива Божја Реч изазива у нама дубоко поштовање и став оданости. Из те оданости произлази извесна традиција. Наша оданост, међутим, треба увек да буде посвећена живом Богу, који је открио своју вољу у писаној Речи. Дакле, Библија има јединствену улогу која надмашује сваку људску традицију. Библија је изнад свих обичаја, чак и оних добрих. Обичаје који израстају из нашег искуства са Богом и Његовом Речју треба стално преиспитивати према архиним Светог писма.

Шта од онога што ми као црква радимо може да се подведе под ознаку „традиција“? Зашто је важно да увек правимо разлику између тих обичаја и библијског учења? Изнесите своје одговоре у разреду.

Прочитајте Римљанима 2,4 и Титу 3,4.5. Како ми доживљавамо Божју доброту, стрљење, праштање, љубазност и љубав? Зашто је важно да наша вера не буде само неко апстрактно, интелектуално знање, већ нешто што заиста доживљавамо? У исто време, на које начине наше искуство може да дође у сукоб са Библијом и да нас чак заведе у нашој вери?

Искуство је саставни део људског постојања. Оно снажно утиче на наше мисли и осећања. Бог нас је створио на такав начин да је наш однос према делима стварања, па чак и самом Богу, у значајној мери обликован нашим искуством и повезан с њим.

Божја жеља је да ми искуسیمо лепоту односа, уметности и музике, чудеса стварања, као и радост Његовог спасења и силу обећања из Његове Речи. Наша вера је нешто више од обичног познавања доктрине и рационалног одлучивања. Оно што доживљавамо у значајној мери обликује наше виђење Бога, па чак и разумевање Његове Речи. Међутим, потребно је и да јасно сагледамо ограничења и мањкавост нашег искуства кад је реч о спознаји Божје воље.

Како упозорење се налази у тексту 2. Коринћанима 11,1-3? Шта нам то говори о ограничењима у погледу ослањања на искуства?

Искуства могу бити веома варљива. Говорећи са библијског становишта, искуство треба да има свој одговарајући домен. Оно треба да буде усклађено са Светим писмом и да се тумачи на основу Писма. Понекад желимо да искуسیمо нешто што није у складу са Божјом Речју и вољом. Тада је потребно да научимо да се ослањамо на Божју Реч чак и више него на своја искуства и жеље. Требало би да будемо на опрезу како бисмо се уверили да је наше искуство увек у складу са Божјом Речју и да не противречи јасном учењу Библије.

Вера у којој љубав према Богу и љубав према другима (видети Марко 12,28-31) представљају главне заповести, очигледно је вера у којој је искуство важно. У исто време, зашто је од пресудне важности да увек преиспитујемо своје искуство на основу Божје Речи?

Ми припадамо одређеној култури или културама, и њихов смо саставни део. Такође, налазимо се под утицајем културе и она нас обликује. Нико не може то да избегне. Сетите се само колики део Старог завета заузимају приче о искварености древног Израела под утицајем околних култура. Шта нас наводи да помислимо да смо ми данас другачији, или да смо бољи од њих?

Божја Реч је такође дата у одређеној култури, иако није ограничена само на њу. Премда културни фактори неизбежно утичу на наше разумевање Библије, не би требало да губимо из вида чињеницу да Библија превазилази установљене културне категорије, као што су етничка припадност, порекло и друштвени статус. То је један од разлога што Библија надилази сваку људску културу и у стању је чак да поправи и преобрази грешне елементе које налазимо у свакој од њих.

Прочитајте 1. Јованова 2,15-17. Шта Јован мисли кад каже да не треба да волимо оно што је на свету? Како можемо живети у свету, а ипак немати световни менталитет?

Култура, као и сваки други вид Божјег стварања, налази се под утицајем греха. Отуда, и она подлеже Божјем суду. Да, неки аспекти наше културе могу се врло лепо ускладити са вером, али морамо увек водити рачуна да правимо разлику између њих. У идеалном случају, библијска вера би требало да се, уколико је потребно, супротставља постојећој култури и ствара контракултуру која би била верна Божјој Речи. Јер, ако у себи немамо нешто што нас чврсто везује за оно што је изнад нас, ускоро ћемо се препустити ономе што је око нас.

Елен Г. Вајт нам пружа следећи увид:

„Христови следбеници треба да се одвоје од света у погледу начела и интереса, али не треба да се изолују од људи. Спаситељ се непрестано мешао с људима, не да би их охрабривао у било чему што није у складу са Божјом вољом, већ да би их уздизао и оплемењивао.“ – Ellen G. White, *Counsel to Parents, Teachers, and Students Regarding Christian Education*, p. 323.

Који су аспекти ваше културе у потпуној супротности са библијском вером? Што је још важније, како да чврсто стојимо наспрот оним видовима културе који настоје да искваре нашу веру?

Прочитајте 2. Коринћанима 10,5,6; Приче 1,7 и Приче 9,10. Зашто је послушност Христу у мислима толико важна? Зашто је страх Господњи почетак мудрости?

Бог нам је дао способност да мислимо и расуђујемо. Свака људска активност и сваки теолошки аргумент подразумева нашу способност да размишљамо и изводимо закључке. Ми не одобравамо неразумну веру. Међутим, као последица просветитељства 18. века, људски разум је преузео једну нову и доминантну улогу, посебно у западном друштву, улогу која увелико премашује нашу способност размишљања и доношења исправних закључака.

Насупрот идеји да се све наше знање заснива на чулном искуству, јавља се друго схватање које људски разум посматра као главни извор сазнања. То гледиште, под називом рационализам, полази од идеје да истина није чулна, већ интелектуална категорија, и да се изводи из разума. Другим речима, извесне истине постоје и једино наш разум може непосредно да их докучи. Тиме се људски разум поставља за критеријум истине. Разум је постао нови ауторитет пред којим је све остало морало да се поклати, укључујући и ауторитет цркве, па чак, што је још драматичније, и ауторитет Библије као Божје Речи. Све што није било очигледно људском уму одбацивало се и доводило у питање. Тај став је утицао на однос према многим деловима Писма. Сва чуда и Божја натприродна дела, као што је Исусово васкрсење у телу, девичанско рођење, стварање света за шест дана – да поменемо само неке – више нису сматрани истинитим и веродостојним.

Међутим, не треба сметнути са ума чињеницу да је чак и наша способност рационалног размишљања погођена грехом и да треба да се стави под Христову власт. Људска бића су отуђена од Бога и њихова схватања су помрачена (Ефесцима 4,18). Ми треба да будемо просветљени Божјом Речју. Заправо, већ сама чињеница да је Бог наш Створитељ наговештава да нам, са библијског становишта, расуђивање није дато као нешто што може да функционише самостално и независно од Бога. Напротив, „почетак је мудрости страх Господњи“ (Приче 9,10; упоредити са: Приче 1,7). Тек када Божје откривење, утељовљено у писаној Божјој Речи, прихватимо као начело од највише вредности у нашем животу, и кад смо спремни да следимо оно што је записано у Библији – тек тада расуђујемо исправно.

Пре више од два века, амерички председник Томас Џеферсон направио је сопствену верзију Новог завета, избацујући све што се, по његовом мишљењу, косило са здравим разумом. Изоставио је скоро сва Исусова чуда, укључујући и Његово васкрсење. Шта можемо на основу само тог појединачног примера научити о ограничениости људског разума кад је реч о спознаји истине?

Свети Дух, који је надахнуо и открио људима садржај Библије, неће нас никад водити насупротив Божјој речи, нити мимо ње. За адвентистичке хришћане Библија представља виши ауторитет од људске традиције, искуства, разума и културе. Једино је Библија мерило у односу на које све друго треба да се проверава.

Прочитајте Јован 5,46.47 и Јован 7,38. Шта је за Исуса Христа био неприкосновени извор кад је реч о разумевању духовних питања? На који начин Библија потврђује да је Исус прави Месија?

Неки људи тврде да су примили нарочита „откривења“ и упутства од Светог Духа, али која се супроте јасној поруци Библије. По њиховом мишљењу, Свети Дух поседује виши ауторитет од Божје Речи. Међутим, ко год занемарује надахнуту и писану Божју Реч, и заобилази њену јасну поруку, гази по опасном тлу и не следи вођство Божјег Духа. Библија је наша једина духовна заштита. Једино она је поуздано мерило у свим питањима вере и практичног деловања.

„Свети Дух говори уму преко Светога писма и урезује истину у срце. Тако Он открива заблуду и изгони је из душе. Духом истине који делује преко Божје речи, Христос задобија свој изабрани народ.“ – Елен Г. Вајт, *Чезња векова*, стр. 671 оригинал.

Светог Духа нипошто не би требало схватити као замену за Божју Реч. Сасвим супротно, Он делује преко Библије и у складу с њом како би нас привукао Христу, чинећи на тај начин Библију јединим мерилем праве библијске духовности. Библија пружа здраву доктрину (видети 1. Тимотију 4,6), и – као Божја Реч, она је поуздана и заслужује да је у потпуности прихватимо. Није наш задатак да судимо Светом писму. Пре би се могло рећи да Божја Реч има право и ауторитет да суди нама и нашем начину размишљања. На крају крајева, то је писана Реч самог Бога.

Зашто је Библија сигурнији водич кад је реч о духовним питањима него што су то субјективни утисци? Какве су последице неприхватања Библије као мерила на основу ког проверавамо свако учење, па чак и властито духовно искуство? Ако би приватно откривење било коначна реч у духовним питањима, зашто би то водило само у хаос и заблуду?

ЗА ДАЉЕ РАЗМИШЉАЊЕ

У књизи *Велика борба* од Елен Вајт прочитајте поглавље „Библија – наша заштита“, стр. 593–602 оригинал.

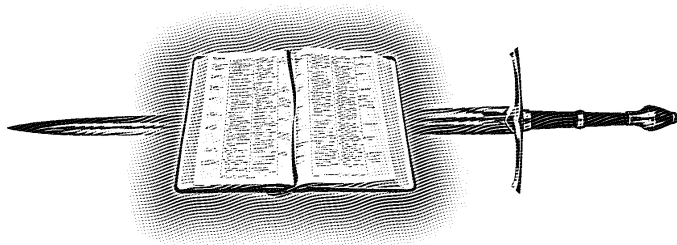
Традиција, искуство, култура, разум и Библија – све је то присутно у нашем промишљању о Божјој Речи. Али, одлучујуће питање гласи: Који од тих извора има последњу реч и представља крајњи ауторитет у нашој теологији? Једно је истицати Библију, а сасвим нешто друго допустити јој да, посредством Светог Духа, утиче на наш живот и да га мења.

„Бог је у својој Речи поверио људима знање неопходно за спасење. Света писма морају бити прихваћена као ауторитативно, непогрешиво откривење Његове воље. Она су мерило карактера, тумач доктрина и потврда искуства.“ – Елен Г. Вајт, *Велика борба*, стр. 9 оригинал.

ЗА РАЗГОВОР:

- Зашто је лакше држати се до детаља неког људског обичаја него живети у духу Божјег закона – волети Господа свим срцем, душом и умом, а свог ближњег као себе самог (видети Матеј 22,37-40)?
- Разговарајте у разреду о вашем одговору на последње питање из одсека за недељу. Какву улогу би традиција требало да игра у нашој цркви? У чему видите благослове и изазове кад је реч о верским обичајима?
- Како можемо бити сигурни да традиција, колико год да је добра, не заузима место писане Божје Речи као наше коначно мерило и највиши ауторитет?
- Претпоставимо да неко тврди да је имао сан у којем му се Господ обратио рекавши да је недеља прави дан за одмор и богослужење у новозаветно време. Како бисте одговорили тој особи, и шта нам једна таква прича говори о потреби да се искуство увек проверава на основу Божје Речи?
- Разговарајте у разреду о култури која окружује и прожима вашу цркву. Како та култура утиче на вашу веру? Које примере из историје можемо навести, када је култура увелико утицала на поступке верника на такав начин да ми то, из данашњег угла, сагледавамо као нешто негативно? Које поуке из тога можемо извући за себе данас, да не бисмо правили сличне грешке?

САМО ПИСМО – SOLA SCRIPTURA

Текстови за проучавање у току седмице: 1. Коринћанима 4,1-6; Титу 1,9; 2. Тимогију 1,13; Марко 12,10.26; Лука 24,27.44.45; Исаија 8,20.

Текст за памћење: „Јер је жива ријеч Божија, и јака, и оштрија од сваког мача, оштра с обје стране, и пролази тја до растављања и душе и духа, и зглавака и мозга, и суди мислима и помислима срца“ (Јеврејима 4,12).

Протестантски слоган „Sola Scriptura“ (*Sola Scriptura*) уздигао је Библију као једино мерило и одлучујући извор у теологији. За разлику од римокатоличке теологије која је истицала Писмо и традицију, протестантска вера је наглашавала кључну реч „само“ – то јест, само Писмо као крајњи ауторитет у питањима вере и доктрине.

Библија је та која је дала одлучујућу снагу и ауторитет протестантској реформацији у њеној побуни против Рима и заблуда које је он вековима заступао. Насупрот алегориском тумачењу Писма, када се библијском тексту приписују многа различита значења, протестантски реформатори су наглашавали важност граматичко-историјског тумачења Библије, које је озбиљно схватало граматику и дословно значење библијског текста.

Ове седмице ћемо детаљније размотрити слоган „sola Scriptura“. Сазнаћемо да „sola Scriptura“ подразумева нека основна начела библијског тумачења која су неопходна за исправно разумевање Божје Речи. Као протестанти, морамо сачувати Библију као врховни ауторитет у погледу доктрине.

СВЕТО ПИСМО КАО ВЛАДАЈУЋЕ ПРАВИЛО

Адвентисти седмог дана од самог почетка су сматрали себе народом Књиге, то јест, хришћанима који верују у Библију. Да бисмо потврдили начело „*sola Scriptura*“ (само Писмо), ми признајемо јединствени ауторитет Библије. *Само Писмо* је владајуће правило наше теологије и врховни ауторитет за живот и учење. Други извори, као што су верско искуство, људски разум и традиција, подређени су Библији. Начело „*sola Scriptura*“ требало је, заправо, да заштити ауторитет Писма, како оно не би зависило од цркве и њених тумачења, и да искључи сваку могућност да се као мерило за његово тумачење узме било шта што долази изван Библије.

Прочитајте 1. Коринћанима 4,1-6, нарочито 6. стих, где Павле каже да ми не би требало да идемо „преко онога што је записано“ (ССП). Зашто је та мисао од тако пресудне важности за нашу веру?

Не ићи изван онога што је написано не искључује увиде из других поља истраживања, као што су библијска археологија и историја. Друга поља могу да баце светлост на поједине делове Библије и на позадину неких библијских текстова, што нам може помоћи да их боље разумемо. То такође не искључује ни остала помоћна средства у тумачењу, као што су лексикони, речници, конкорданси, неке друге књиге и коментари. Међутим, у правилном тумачењу Библије, текст Писма има предност у односу на све друге изворе, науке и помоћна средства. Различита гледишта треба пажљиво процењивати са стајалишта Писма као целине.

Оно што изричито тврдимо кад примењујемо начело „*sola Scriptura*“, јесте да у решавању несугласица које се могу јавити приликом тумачења оног у шта верујемо, само Писмо има ауторитет који надмашује и процењује сваки други извор и сваку црквену традицију. Не би требало да прекорачујемо нити да оспоравамо оно што је написано у Библији. Истинско хришћанство и уверљиво проповедање еванђеља зависи од чврсте привржености ауторитету Писма.

„Само Писмо је истински ’господар и учитељ’ над свим списима и учењима на земљи.“ – Martin Luther, *Luther’s Works*, vol. 32: *Career of the Reformer II*, ed. Jaroslav Jan Pelikan, Hilton C. Oswald, and Helmut T. Lehmann, vol. 32 [Philadelphia: Fortress Press, 1999], pp. 11, 12.

Прочитајте текст Дела 17,10-11. На који начин ови стихови потврђују оно о чему смо овде говорили у вези са првенством Писма?

Библија сама тврди да је „све... Писмо од Бога дано“ (2. Тимогију 3,16), и да „никад пророштво не би од човјечије воље“, већ „научени од Светога Духа говорише свети Божији људи“ (2. Петрова 1,20.21). Будући да је Бог, у коначном смислу, стварни аутор Библије, можемо очекивати начелно јединство и склад међу различитим деловима Писма у погледу кључних тема којим се оно бави.

Прочитајте Титу 1,9 и 2. Тимогију 1,13. Зашто је јединство Библије важно за наше веровање?

Само на основу свог унутрашњег јединства – јединства проистеклог из божанског надахнућа, Писмо служи као сопствени тумач. Када Писмо не би поседовало то свеобухватно јединство у својим учењима, не бисмо могли да постигнемо склад унутар доктрине у вези с било којим питањем. Без јединства Библије црква не би имала начина да разликује истину од заблуде и да разоткрије јерес. Не би било основа за примену дисциплинских мера, нити за кориговање одступања од Божје истине. Писмо би изгубило сву своју убедљивост и ослобађајућу силу.

Исус и библијски писци, међутим, подразумевају јединство Писма које се заснива на његовом божанском пореклу. Видимо то на основу њиховог обичаја да цитирају више старозаветних књига, приписујући им подједнаку и усклађену вредност (на пример, Римљанима 3,10-18; овде се Павле позива на текстове из различитих библијских књига: Проповедник 7,20; Псалми 14,2.3; 5,9; 10,7; Исаија 59,7.8).

Библијски писци су сматрали Писмо нераздвојивом, повезаном целином у којој се главне теме развијају и надопуњују. Нема несклада између Старог и Новог завета. Нови завет не садржи неко ново еванђеље нити нову религију. Стари завет доживљава свој расплет у Новом, а Нови завет се надограђује на Стари. Два Завета, као таква, налазе се у узајамном односу који им омогућава да бацају светлост један на други.

Јединство Писма такође указује да би цело Писмо („tota Scriptura“) требало узети у обзир кад проучавамо неки библијски предмет, уместо да своје учење заснивамо само на издвојеним исказима.

Шта би требало да радимо кад у Библији наиђемо на текстове и идеје који наизглед противрече једни другима? На који начин то разрешавамо?

Само позивање на Писмо не би имало много смисла ако би значење библијског текста било нејасно.

Прочитајте Матеј 21,42; Матеј 12,3.5; Матеј 19,4; Матеј 22,31; Марко 12,10.26; Лука 6,3; Матеј 24,15; Марко 13,14. С обзиром на Исусово стално позивање на Писмо, шта нам то говори о јасноћи његове поруке?

Библијско сведочанство је недвосмислено – Библија је довољно јасна у својим учењима. Библија је толико јасна да је могу разумети деца као и одрасли, поготову кад је реч о њеним најосновнијим поукама. Па ипак, има безброј могућности да се наше знање и разумевање продубљује. Није потребно да нам неки високи црквени званичник разјашњава значење Библије. Напротив, њена основна учења могу разумети сви верници. Она подразумева свештенство свих верника, и њено тумачење није ограничено на одабрану мањину као што је црквени клер. Дакле, Библија нас охрабрује да сами за себе проучавамо њене свете списе јер смо сасвим у стању да разумемо поруку коју нам Бог упућује.

У *Теолошком приручнику адвентиста седмог дана* прикладно је истакнуто како „доследан пример библијских писаца показује да Писма треба узимати у њиховом једноставном, дословном значењу, уколико не постоји јасна и очигледна намера да се нешто фигуративно изрази... Нема скидања 'љуштуре' дословног смисла да би се дошло до 'језгра' неког мистичног, скривеног, алегоријског значења, које само упућени могу да разоткрију.“ – *Handbook of Seventh-day Adventist Theology* [Hagerstown, MD: Review and Herald Publishing Association, 2000], р. 65. Јасноћа Библије односи се на језик, смисао и речи светих списа, јер је намера библијских писаца била да изнесу недвосмислену истину, а не да библијском тексту дају неко субјективно, неконтролисано, вишеструко значење.

То ипак не значи да нећемо повремено наилазити на текстове и идеје које нисмо у стању потпуно да разумемо и докучимо. На крају крајева, то је Божја Реч, а ми смо само пала људска бића. И поред тога, Божја Реч је довољно јасна у свему оном што заиста треба да знамо и разумемо, а нарочито у погледу спасења.

Сетите се неких тренутака кад нисте разумели поједине текстове, али су вам касније постали сасвим јасни. Шта сте из тог искуства научили, што би могло да помогне другима који се боре с нечим сличним?

Само захваљујући томе што постоји суштинско јединство њених списа, Библија може да тумачи саму себе. Без таквог јединства, Писмо не би могло да буде светлост која открива сопствено значење, при чему један део списа тумачи други део, и на тај начин постаје кључ за разумевање повезаних одломака.

Прочитајте Лука 24,27.44.45. Како се Исус позива на Писмо да би објаснио свој идентитет? Шта можемо из тога научити у вези са употребом Писма?

Лепота коју увиђамо кад допустимо Писму да тумачи себе састоји се у томе што оно баца нову светлост на сопствено значење. Чинећи то, ми не повезујемо поједине текстове неселективно, да бисмо доказали властито мишљење, већ узимамо у обзир контекст сваког стиха. Осим непосредног контекста пре и након одломка који проучавамо, требало би да размотримо и контекст целе књиге у којој се тај одломак налази. Штавише, требало би да проучимо све што Библија говори о датој теми, будући да у Писму, као што Павле каже, „што се напријед написа за нашу се науку написа“ (Римљанима 15,4).

„Библија саму себе тумачи. Стих треба да се пореди са стихом. Проучавалац Библије требало би да научи да Реч посматра као целину, и да очи повезаност њених делова. Он треба да стекне знање о њеној великој, средишњој теми, о Божјој првобитној намери за овај свет, о почетку велике борбе и о делу спасења.“ – Елен Г. Вајт, *Васпитање*, стр. 190 оригинал

Кад поредимо стих са стихом, важно је да темељно проучавамо Библију. Ако је могуће, требало би да поредимо стихове на оригиналним језицима, или бар на основу одговарајућег превода који је веран значењу оригиналних текстова на јеврејском и грчком језику. Мада није неопходно за добро разумевање Библије, познавање оригиналних језика несумњиво помаже, ако нам је на располагању. Ако није, верно проучавање Речи уз молитву, у ставу понизности и прихватања, сигурно ће уродити плодом.

Сетите се неке доктрине, као што је стање мртвих, у вези с којом би усредсређеност на само пар одабраних стихова могло да води заблуди, уколико се занемаре други текстови. Шта нам то говори о важности прикупљања и читања свега што Библија говори о одређеној теми, како бисмо на најбољи начин разумели оно чему нас она учи?

„SOLA SCRIPTURA“ И ЕЛЕН ВАЈТ

Прочитајте Исаија 8,20. Зашто је важно увек се враћати на библијски израз „закон и сведочанство“ као на правило нашег учења и доктрине? Шта то значи за службу пророка који нису постали део библијског канона?

Кад говоримо о начелу „sola Scriptura“ (само Писмо), адвентистички хришћани седмог дана неизбежно се суочавају са питањем шта чинити са списима Елен Вајт, која је такође била од Бога надахнута и служила као Божји гласник Његовом народу остатка. Какав однос постоји између њених рукописа и Светог писма?

Чак и летимично читање рукописа Елен Вајт јасно показује да је Библија била темељ и средиште свих њених мисли и учења. Заправо, она је у више наврата тврдила да је Библија највиши ауторитет и крајње мерило науке, вере и праксе (видети *Велика борба*, стр. 595 оригинал). Штавише, она је отворено подржавала и уздизала протестантско начело „sola Scriptura“ (видети *Велика борба*, стр. 9 оригинал).

Према схватању саме Елен Вајт, њени списи, кад се упореде са Писмом, били су „мања светлост која је требало да упуту људе и жене на веће светло“ – Библију (*The Advent Review and Sabbath Herald*, January 20, 1903). Њени списи никад нису представљали пречицу нити замену за озбиљно проучавање Библије. Она је чак коментарисала: „Ви нисте добро упознати са Светим писмом. Да сте марљиво проучавали Божју Реч, са жељом да досегнете библијско мерило и остварите хришћанско савршенство, не би вам ни била потребна *Сведочанства*. Али управо зато што сте занемарили да се упознате са Божјом надахнутом Књигом, Он настоји да допре до вас једноставним, директним сведочанствима.“ – Ellen G. White, *Testimonies for the Church*, vol. 2, p. 605.

Њене списе, као такве, треба ценити. Они деле исту врсту надахнућа какву су имали библијски писци, али њихова функција је другачија од оне коју има Библија. Списи Елен Вајт нису додаток Светом писму, већ су подређени њему. Она никад није намеравала да њени рукописи замене Писмо. Напротив, уздизала је Библију као једино мерило вере и праксе.

Размишљајте о томе какав смо невероватан дар добили кроз службу Елен Вајт. Како можемо научити да више ценимо чудесну светлост која потиче од ње, док истовремено потврђујемо врховни ауторитет Светог писма?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

У књизи *Васпитање* од Елен Вајт прочитајте 20. поглавље, „Библијска настава и проучавање Библије“, стр. 185-192 оригинал.

„Проучаваоце Библије требало би научити да јој приступају у духу учеништва. Ми треба да претражујемо њене странице, не да бисмо доказали своје мишљење, већ да бисмо сазнали шта Бог каже. Истинско познавање Библије може се стећи само уз помоћ оног Духа чијим је посредством та реч и дата. А да бисмо стекли то знање, морамо живети у складу с њом. Све што Божја Реч налаже, морамо послушати... Проучавање Библије захтева од нас најусрдније напоре и истрајно размишљање. Као што рудар копа тражећи грумење злата у земљи, исто тако истрајно и усрдно и ми морамо трагати за благом Божје речи.“ – Елен Г. Вајт, *Васпитање*, стр. 189 оригинал

„Кад Библија постане ваша храна и пиће, кад њена начела постају саставни део вашег карактера, боље ћете знати како да примите Божји савет. Ја пред вама данас величам драгоцену Реч. Немојте понављати шта сам ја изјавила говорећи 'сестра Вајт је рекла ово' или 'сестра Вајт је рекла оно'. Сазнајте шта Господ Бог Израелов каже, а онда чините то што Он заповеда.“ – Ellen G. White, *Selected Messages*, book 3, p. 33.

ЗА РАЗГОВОР:

- Којих погрешних учења се људи држе зато што имају у виду само пар одабраних текстова, уместо да сагледају све што Библија говори на дату тему?
- У тексту Матеј 11,11, у вези са Јованом Крститељем, Исус је рекао: „Заиста вам кажем: Ниједан између рођенијех од жена није изашао већи од Јована Крститеља; а најмањи у Царству небескоме већи је од њега.“ Мада је реч о пророку чији се списи не налазе у Библији, Исус ипак на такав начин говори о њему. Можемо ли на основу тога закључити зашто пророк не мора имати своју књигу у Библији да би био прави пророк? Какву поруку ми адвентистички хришћани можемо да извучемо из те чињенице?
- Као адвентисти, ми нисмо усамљени у тврдњи да је Библија наш крајњи ауторитет. И друге цркве то тврде. Како онда објашњавамо противречна учења која други хришћани, наводно, налазе у Библији?

ЗАШТО ЈЕ ПОТРЕБНО ТУМАЧЕЊЕ?

Текстови за проучавање у току седмице: Лука 24,36-45; 1. Коринћанима 12,10, 1. Коринћанима 14,26; Дела 17,16-32; Јован 12,42.43.

Текст за памћење: „А без вјере није могуће угодити Богу; јер онај који хоће да дође к Богу, ваља да вјерује да има Бог и да плаћа онима који Га траже“ (Јеврејима 11,6).

Читати Библију у исти мах значи тумачити је. Али, како се то ради? Који се принципи користе? Како се треба бавити различитим врстама штива које ту налазимо? На пример, да ли је одломак који читамо параболоа, пророчко-символички сан, или историјски наратив? Већ сама одлука о тако важном питању у вези са контекстом Светог писма обухвата и чин тумачења.

Људи понекад користе Библију као неку врсту божанског пророчишта – насумично је отворе да би потражили неки стих за који се надају да ће их упутити у добром правцу. Међутим, насумично повезивање библијских текстова онако како наилазимо на њих, може нас довести до веома чудних и погрешних закључака.

На пример, једна жена коју је муж напустио због друге, осетила се веома охрабреном кад је пронашла следећи стих: „И још мећем непријатељство између тебе и жене“ (1. Мојсијева 3,15). Била је убеђена, на основу тог стиха, да афера њеног мужа неће потрајати!

Било који стих извучен из контекста лако постаје изговор за спровођење сопствених планова и идеја. Према томе, постоји велика потреба не само да читамо Библију, већ и да је исправно тумачимо.

ПРЕТПОСТАВКЕ

Прочитајте Лука 24,36-45. Шта је спречило ученике, који су били веома добро упознати са Писмом, да сагледају право значење Божје Речи, чак и када су се проречени догађаји одвијали пред њиховим очима?

Нико не приступа садржају Светог писма испражњеног ума. Сваки читалац, сваки проучавалац Писма, приступа Библији са аспекта властите прошлости и личног искуства, што неизбежно утиче на процес њеног тумачења. Чак су и први ученици имали сопствене идеје о томе ко је Месија и шта би Он требало да ради, на основу очекивања њиховог времена. Њихова снажна убеђења спречавала су их да јасније схвате библијски текст, што нам помаже да објаснимо зашто су они тако често погрешно разумели Исуса и догађаје повезане са Његовим животом, смрћу и васкрсењем.

Сви се ми држимо одређених уверења кад је реч о овом свету, о коначној реалности, Богу, итд., од којих – чак и несвесно – полазимо у свом тумачењу Библије. Нико не приступа библијском тексту без икаквих предубеђења. Ако је, на пример, нечији поглед на свет такав да он категорично одбацује сваку Божју натприродну интервенцију, он неће читати и разумети Писмо као истинит и поуздан извештај о ономе што је Бог чинио током историје, него ће га тумачити сасвим другачије од некога ко прихвата реалност натприродног.

Они који тумаче Библију не могу у потпуности да се ослободе властите прошлости, искуства, устаљених мишљења и унапред усвојених појмова и ставова. Потпуна неутралност, као ни апсолутна објективност не могу се постићи. У позадини сваког проучавања Библије и теолошког промишљања увек леже претпоставке о природи света и природи Бога.

Али добра вест је да Свети Дух може да прошири наш скучени видокруг и исправи наша предубеђења, уколико отвореног ума и искреног срца читамо речи Писма. Библија у више наврата потврђује да су људи веома различитог друштвеног залеђа били у стању да разумеју Божју Реч и да нас Свети Дух може упутити „на сваку истину“ (Јован 16,13).

Које су ваше претпоставке у вези са светом? На који начин их можете потчинити Божјој Речи, тако да сама Реч преобликује ваше замисли како би биле више у складу са реалношћу о којој Библија учи?

Библија је писана на веома старим језицима – Стари завет углавном на јеврејском, са само неколико текстова на арамејском, док је Нови завет писан на коине грчком језику. Већина светске популације данас не говори тим древним језицима, нити их разуме. Дакле, Библија је морала да се преводи на различите савремене језике.

Али, као што сваки добар преводилац зна, превод увек подразумева и неку врсту тумачења, јер за неке речи на једном језику не постоји увек потпуно одговарајући израз на другом. Умеће и вештина пажљивог превођења, а потом и тумачења текста назива се „херменеутика“.

Прочитајте 1. Коринћанима 12,10; 1. Коринћанима 14,26; Јован 1,41; 9,7; Дела 9,36 и Лука 24,27. У свим тим текстовима запажамо идеју о тумачењу и превођењу. У тексту Лука 24,27 чак је Исус лично морао да објасни ученицима значење Писма. Шта нам то говори о важности тумачења?

Грчка реч *hermeneuo*, од које потиче назив „херменеутика“ (тумачење Библије), изведена је из имена грчког бога Хермеса. Хермес се сматрао емисаром и гласником богова, те је као такав био одговоран, између осталог, за превођење божанских порука људима.

Наша кључна мисао у вези са херменеутиком јесте да, уколико не познајемо оригиналне језике, једини начин да приступимо текстовима јесте превод. Срећом, многи преводи успешно преносе суштинско значење. Не морамо познавати оригинални језик да бисмо могли да разумемо кључне истине откривене у Писму, и поред тога што поседовање таквог литвистичког умећа може бити веома корисно. Ипак, и поред доброг превода, исправно тумачење текстова је подједнако важно, као што видимо у стиху Лука 24,27. То је основна сврха херменеутике – да тачно пренесе смисао библијског текста и да нам помогне да оно чему нас тај текст учи правилно применимо у свом животу данас. Као што нам поменути текст из Лукиног еванђеља показује, Исус је то чинио за своје следбенике. Замислите како је то изгледало имати Исуса лично за тумача библијских текстова!

Многи људи имају приступ различитим преводима, али многи још увек немају. Зашто је важно да, без обзира на превод који користимо, проучавамо Реч уз молитву, и настојимо да послушамо њена учења?

Прочитајте Дела 17,16-32. У 17. поглављу Дела апостолских, Павле је покушао да изнесе еванђеоску поруку у једном новом контексту – кроз филозофију грчке културе. На који начин различито културно залеђе утиче на нашу процену важности појединих идеја?

Познавање културног контекста Блиског истока помаже нам да разумемо неке библијске текстове. „На пример, јеврејска култура је приписивала одговорност појединцу за дело које није починио, али је допустио да се догоди. Отуда, надахнути писци Светог писма уобичајено приписују Богу да је активно учинио нешто за шта бисмо ми у западној мисли рекли да је допустио, или да није спречио да се догоди, на пример, отврднуће фараоновог срца.“ – „Методи проучавања Библије“, одељак 4.

Култура такође покреће нека важна херменеутичка питања. Да ли је Библија културолошки условљена, тако да се односи само на културу у којој је писана? Или божанска порука која је дата у одређеној култури превазилази ту културу и обраћа се свим људима? Шта се дешава кад нечији лични културолошки доживљај постане основа и критеријум за наше тумачење Писма?

У стиху Дела 17,26 апостол Павле нуди један интересантан угао посматрања реалности, који се често превиђа кад се чита тај текст. Он тврди да нас је Бог све начинио од једне крви. Мада смо културолошки веома различити, са библијске тачке гледишта постоји нешто што повезује све људе упркос разликама, јер је Бог Створитељ читавог човечанства. Наша грешност и потреба за спасењем није ограничена на једну културу. Свима нам је потребно спасење које нам се нуди на основу смрти и васкрсења Исуса Христа.

Премда се обраћао одређеним генерацијама, Бог се постарао да и будући нараштаји који буду читали Његову Реч разумеју да њене истине превазилазе локалне прилике у којима су библијски текстови писани.

Поређења ради, сетите се алгебре, која је први пут пронађена у 9. веку нове ере у Багдаду. Да ли то онда значи да су истине и принципи те гране математике важали само за то време и место? Наравно да не.

Исти принцип се може применити на Божју Реч. Иако је Библија писана пре много времена у културама веома различитим од наше, истине које она садржи битне су за нас данас исто као што су биле за оне којима су први пут упућене.

НАША ГРЕШНА И ПАЛА ПРИРОДА

Прочитајте Јован 9,39-41 и Јован 12,42.43. Шта је спречавало људе о којима је реч у тим текстовима да прихвате истинитост библијске поруке? Какве савете и опомене за себе можемо извући из тих догађаја?

Лако је гледати с презиром на верске вође из прошлости које су одбациле Исуса упркос тако моћним доказима. Међутим, и сами треба да будемо на опрезу да не бисмо гајили сличан став у погледу Његове Речи.

Нема сумње да је грех коренито изменио наш однос са Богом, нарушио га и изазвао пукотине у њему. Грех утиче на целокупно наше људско постојање, па и на нашу способност да тумачимо Писмо. Није реч само о томе да наши грешни мисаони процеси лако бивају заокупљени грешним циљевима, већ наш ум и мисли постају искварени грехом, те отуда и затворени за Божју истину. У нашем начину размишљања могу се уочити следећи показатељи те искварености: понос, самообмана, сумња, отуђеност и непослушност.

Поносна особа уздиже себе изнад Бога и Његове Речи. До тога долази зато што понос наводи тумача да пренаглашава људски разум као да је овај коначни арбитар истине – чак и оне истине која се налази у Библији. Такав став умањује божански ауторитет Писма.

Неки људи су склони да слушају само оне идеје које су им привлачне, чак и ако оне противрече Божјој откривеној вољи. Бог нас је упозорио на опасност од самообмане (Откривење 3,17). Грех такође подстиче сумњу, тако да се колебамо и склони смо да не верујемо у Божју Реч. Кад неко полази од сумње, тумачење библијског текста никад га неће довести до чврстог уверења. Напротив, особа која сумња брзо уздиже себе на положај у ком сама суди о томе шта јесте а шта није прихватљиво у Библији, што је врло опасно тло на коме се можемо наћи.

За разлику од тога, требало би да Библији приступамо са вером и прихватањем, а не са ставом критике и сумње. Понос, самообмана и сумња доводе до удаљавања од Бога и Библије, што сигурно води у непослушност, односно неспремност да се следи Божја откривена воља.

Да ли сте икад затекли себе како се борите против осведочења у вези с нечим што сте прочитали у Библији – наиме, да вас она јасно упућује на једно, а да ви желите нешто сасвим друго? Шта се догодило, и шта сте научили из тог искуства?

ЗАШТО ЈЕ ТУМАЧЕЊЕ ВАЖНО

Прочитајте Немија 8,1-3.8. Зашто је јасно разумевање Писма тако важно за нас не само као појединце, већ и као цркву?

Најважније питање у Библији је питање спасења, односно како се спасавамо. Напослетку, гледано на дуге стазе, шта може бити важније? Шта вреди, као што је Исус казао, ако задобијемо све што свет нуди, а изгубимо своју душу (Матеј 16,26)?

Међутим, сазнање о томе шта Библија учи у вези са спасењем у великој мери зависи од тумачења. Ако погрешно приступимо тумачењу Библије, вероватно ћемо доћи до погрешних закључака, и то не само у погледу спасења већ и свега осталог што Библија учи. Заправо, већ у време апостола, погрешна теологија се била увукла у цркву, несумњиво подупрta погрешним тумачењима Писма.

Прочитајте 2. Петрова 3,15.16. Шта нам то говори о важности исправног тумачења Писма?

Заиста, ако смо народ Књиге, који жели да живи у складу са Библијом и само Библијом, и ако немамо друге ауторитативне изворе, као што су традиција, исповедање вере или ауторитет цркве да тумачи Библију уместо нас – онда је питање исправне херменеутике Библије изузетно важно, јер имамо само Библију да нам каже шта да верујемо и како да живимо.

Питање тумачења Писма од пресудне је важности за теолошко и мисиолошко здравље цркве. Без исправног тумачења Библије не може бити јединства доктрине и учења, а отуда ни јединства цркве и наше мисије. Лоша и искривљена теологија неизбежно води ка мањкавој и промашеној мисији. Коначно, ако имамо поруку коју треба да предамо свету, али смо несигурни у вези са значењем те поруке, колико ћемо успешно моћи да је изнесемо онима којима је потребно да је чују?

Прочитајте три анђеоске поруке из текста Откривење 14,6-12. Која се теолошка питања ту јављају, и зашто је њихово исправно разумевање толико важно за нашу мисију?

У књизи *Пут Христу* од Елен Вајт прочитајте поглавље „Шта чинити са сумњом“, стр. 105-113 оригинал, а из документа „Методе проучавања Библије“ 1. одељак: „Проучавање Библије: Претпоставке, начела и методе“, 2. одељак: „Претпоставке које произлазе из тврдњи Светог писма“, и 3. одељак: „Начела за приступ тумачењу Светог писма“ (документ се може наћи на веб адреси: <https://www.adventisti.net/metode-proucavanja-biblije/>).

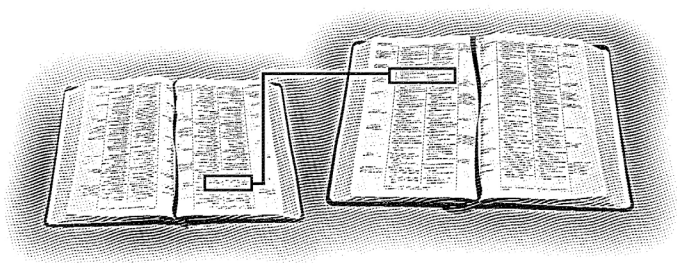
„Када отпочнете да проучавате Божју Реч, оставите све предрасуде и туђе идеје. Никад нећете открити истину ако проучавате Свето писмо зато да бисте одбранили своје личне замисли. Оставите на страну властите идеје и скрушена срца приступите да слушате шта ће вам Господ казати. Божја реч даје разум понизном истраживачу, који седи код Христових ногу да би од Њега примио истину. Онима који се сматрају одвише мудрима да би проучавали Библију, Христос каже: Желите ли постати мудри за спасење, постаните благи и понизна срца.

Не читајте Реч Божју у светлости својих ранијих назора, него је проучавајте брижљиво, с молитвом, слободни од својих предрасуда. Ако у току читања стекнете уверење да се ваше омиљено мишљење не слаже с Речју, не покушавајте да Реч доведете у склад са својим мишљењем, него, напротив, настојте да своје мишљење доведете у склад с Божјом речи. Не дајте да на вас утичу ваше навике и ваше старо веровање. Отворите очи свог ума да бисте гледали чудеса Божјег закона. Откријте што је написано, и своја стопала утврдите на вечној Стени.“ – Елен Г. Вајт, *Порука младима*, стр. 260 оригинал.

ЗА РАЗГОВОР:

- На који начин наш поглед на свет, наше образовање и култура утичу на наше тумачење Светог писма? Зашто је толико важно да будемо свесни спољашњих утицаја које неизбежно уносимо у своје тумачење Библије?
- Сви се слажемо с тим да смо грешни и да се налазимо под негативним утицајем греха. На које све начине грех утиче на наше разумевање Библије? То јест, шта нам то грех чини што нас може навести да погрешно тумачимо Божју Реч? На пример, како нас жеља да учинимо нешто што Библија осуђује може навести да искривљујемо њено значење? На које још начине грех „филтрира“ наше тумачење Библије?
- Како нам разумевање библијског времена и културе може помоћи да боље схватимо одређене делове Писма? Наведите неке примере.

ЈЕЗИК, ТЕКСТ И КОНТЕКСТ

Текстови за проучавање у току седмице: 5. Мојсијева 32,46.47; 1. О царевима 3,6; 4. Мојсијева 6,24-26; 1. Мојсијева 1,26.27; 1. Мојсијева 2,15-23; 15,1-5.

Текст за памћење: „Узмите ову књигу закона, и метните је покрај ковчега завјета Господа Бога својега, да буде ондје свједок на вас“ (5. Мојсијева 31,26).

Међу милијардама људи који данас живе на свету говори се више од 6.000 језика. Комплетна Библија је преведена на више од 600 језика, а Нови завет или поједини делови Писма на више од 2.500 других језика. То је несумњиво много језика, али још увек мање од половине оних којима се данас говори у свету.

Према проценама, једна и по милијарда људи не поседује ниједан део Светог писма на свом матерњем језику. И мада је остало још много посла, напори библијских друштава до сада су обезбедили да 6 милијарди људи добије прилику да чита Писмо.

А какав је благослов бити међу онима који имају Библију на свом језику! Често то узимамо као нешто што се само по себи разуме, заборављајући не само да многи немају ту предност, већ и да је Библија у Европи вековима била намерно држана подаље од ширих народних маса. Захваљујући реформацији и штампарској преси, то више није случај. Они међу нама који имају Библију увек могу изнова да се увере како ми, уз помоћ Светог Духа, можемо научити да истражујемо Реч и упознајемо Господа откривеног на њеним страницама.

Прочитајте 2. Тимоотију 3,16.17. У коју сврху нам је Библија дата?

Библија је писана као сведочанство о Божјем деловању током историје, о Његовом плану да откупи пали људски род, и да нас на сваки начин поучи о праведности. Господ је одлучио да то оствари људским језиком, да своје мисли и планове обелодани уз помоћ људских речи. Избавивши Израел из Египта, Бог га је изабрао као посебан народ који је Његову поруку требало да пренесе свим осталим народима. Допустио је да тај народ Његову Реч износи на сопственом језику – јеврејском (осим малог дела на арамејском, језику сродном јеврејском).

Успон грчке културе донео је нове могућности, тако да се Нови завет преносио на универзалном, грчком језику, којим се тада увелико говорило у том делу света. (У ствари, постојао је и грчки превод Старог завета.) Тај „универзални“ језик омогућио је апостолима и раној цркви да у својој новој мисионској ревности, након Христове смрти, прошире Његову поруку нашироко и надалеко. Касније, апостол Јован „свједочи ријеч Божију и свједочанство Исуса Христа, и шта год видје“ (Откривење 1,2). На тај начин, Библија указује на континуитет тог надахнутог „сведочанства“ код свих њених писаца, од првог до последњег.

Прочитајте 5. Мојсијева 32,46.47. Зашто је било толико важно да Израелци држе „све ријечи овога закона“ (5. Мојсијева 32,46) – *Торе* (што значи „наук“ или „учење“)? Како Божја Реч „продужује“ наше дане? Шта би то могло да значи у нашим данашњим околностима?

Неки народи на свом матерњем језику имају не само један, већ више различитих превода Библије. Други имају само један превод, ако уопште имају и толико. Али без обзира шта од тога имамо, важно је да Библију ценимо као Божју Реч, а још важније да се повињујемо њеним учењима.

Зашто никад није неважно (5. Мојсијева 32,47) послушати Божју Реч, па и своју децу учити томе?

У сваком језику постоје речи које су тако богате и дубоке у свом значењу да их је тешко једном речју адекватно превести на други језик. Неопходно је обимније проучавање њихове употребе у Библији да би се разумео читав опсег њиховог значења.

Прочитајте 1. О царевима 3,6, Псалми 57,3, Псалми 66,20, Псалми 143,8 и Михеј 7,20. На који начин се Божја милост и доброта пружају Његовим створењима?

Јеврејска реч *chesed* (милост) једна је од најбогатијих и најдубљих речи у Старом завету. Она описује Божју љубав, доброту, милост и заветни став према Његовом народу. У ових неколико стихова, видимо како је Он „учинио велику милост (*chesed*) служи својему Давиду... и сачувао... му ову велику милост (*chesed*)“ (1. О царевима 3,6). Он шаље „милост своју (*chesed*) и истину своју“ (Псалми 57,3). Што се Израела тиче, Он ће показати „истину Јакову и милост (*chesed*) Авраму“ (Михеј 7,20). Читаве књиге су написане о тој речи *chesed*, у покушају да се спозна дубина Божје милости и љубави према нама.

Прочитајте 4. Мојсијева 6,24-26, Јов 3,26, Псалми 29,11, Исаија 9,6 и Исаија 32,17. Шта представља реч „мир“ или *shalom* о којој се говори у овим текстовима?

Јеврејска реч *shalom* често се преводи као „мир“, али њено значење је много дубље и шире од тога. Она се може превести као „целовитост, потпуност и благодатање“. Божји благослов и Његова милост чувају нас у стању мира (схалом), што је дар од Бога (4. Мојсијева 6,24-26). Насупрот томе, Јовово искуство невоље довело је до тога да он није имао „мира“ ни „олакшања“ јер му је недостајао *shalom* (Јов 3,26, НСП). У овом грозничавом свету, огроман је благослов дочекасти суботни дан речима *Shabbat shalom*, јер нам заједница са Богом пружа крајњи мир и целовитост за којима чезнемо у животу.

На ком год језику да говоримо и читамо – чак и ако не знамо оригинално значење свих тих израза – како можемо на најбољи начин доживети реалност онога што те речи подразумевају?

У јеврејској мисли има више начина да се изразе одређене идеје које наглашавају смисао и истичу важност појединих појмова. За разлику од европских језика, јеврејски у свом изворном облику није садржавао знаке интерпункције, тако да су развијане језичке структуре које су на други начин преносиле такве идеје.

Прочитајте 1. Мојсијева 1,26.27 и Исаија 6,1-3. Које се речи понављају у овим текстовима? Како је значење тих речи побољшано различитим појмовима уведеним путем понављања?

Један од начина на који је јеврејски писац могао да нагласи извесно Божје својство, био је да то понови три пута. Када у извештају о Стварању стижемо до врхунца Божјег стваралачког дела, текст наглашава посебну важност стварања човека. Израз *бара'*, „створити“, увек има само Бога за свој субјекат. Другим речима, једино Бог има ту моћ да ствара независно од препостојеће твари. Следећи текст описује стварање човека: „И створи Бог човјека по обличју својему, по обличју Божијему створи га; мушко и женско створи их“ (1. Мојсијева 1,27). Запазите да се реч „створи“ понавља три пута. Мојсије на тај начин наглашава да је Бог створио људска бића, и то да их је створио по свом лику. Његов нагласак био је на тим истинама.

У визији којом се пророк Исаија позива у службу, серафим понавља речи: „Свет, Свет, Свет је Господ над војскама“ (Исаија 6,3). Ту је нагласак на светости величанственог Бога чије присуство испуњава храм. Ту светост такође учожавамо на основу речи које Исаија изговара док стоји у присуству Свемогућег: „Јаох мени, погубих!“ (Исаија 6,5) Чак и један пророк као што је Исаија, суочен са Божјом светошћу и карактером, устукнуо је у својој недостојности. Дакле, већ овде, много пре Павловог излагања о људској грешности и потреби за Спаситељем (Римљанима 1–3), можемо видети како Библија указује на палу људску природу, чак и једне тако „добре“ особе као што је био Исаија.

У 3. поглављу Књиге пророка Данила понавља се (са извесним варијацијама) израз „лик што га постави цар Навуходоносор“ (Данило 3,1.2.3.5.7.12.14.15.18). Тај израз, или нека од његових варијација, понавља се 10 пута у овом поглављу, да би указао на царев поступак у супротности са оним што му је Бог открио преко Данила (Данило 2,31-45). Овде је нагласак на људском настојању да себе прикаже као бога коме се треба клањати, за разлику од истинског Бога који је једини достојан обожавања.

Речи се у Светом писму увек јављају у одређеном контексту. Оне не стоје саме за себе. Свака реч има свој непосредни контекст унутар реченице, и то је оно што треба најпре разумети. Затим, ту је и шири контекст мисаоне целине у оквиру које се та реченица налази. То може бити одломак рукописа, поглавље, или низ поглавља. Од кључне је важности да што је могуће боље разумемо контекст речи и реченица, да не бисмо дошли до погрешних закључака.

Упоредите стих 1. Мојсијева 1,27 са стихом 1. Мојсијева 2,7. Затим прочитајте текст 1. Мојсијева 2,15-23. Како можемо, на основу тих различитих одломака и њиховог контекста, разумети одредницу *adam*, што је јеврејска реч за „човека“?

Већ смо видели да понављање израза *бара'* у стиху 1. Мојсијева 1,27 ставља нагласак на стварање човека. Сада видимо да је, у контексту тог стиха, човек дефинисан као „мушко и женско“. То значи да јеврејску реч *адам* у овом стиху треба разумети као општи израз за човечанство, односно читав људски род.

Међутим, у стиху 1. Мојсијева 2,7 исти израз *адам* односи се на стварање Адама „од праха земаљскога“ (на јеврејском *адамах* – запазите игру речи). Овде се име Адам односи само на мушкарца, јер је Ева створена тек касније на потпуно различит начин. Према томе, у сваком одломку, чак и у контексту два суседна поглавља, видимо да се јавља разлика у дефинисању *адама* као „човечанства“ (1. Мојсијева 1,27) и човека Адама (1. Мојсијева 2,7). Да је Адам био стварна особа потврђено је касније у генеалогима (1. Мојсијева 5,1-5; 1. Дневника 1,1; Лука 3,38), и тиме што је упоређен са Исусом, који је постао „други Адам“ (Римљанима 5,12-14).

Као што се реч Адам јавља у посебном тексту, тако се и контекст стварања Адама и Еве налази у ширем извештају о Стварању, што се види у 1. и 2. поглављу 1. Мојсијева. То се подразумева под појмом шира целина. Та целина пружа тумачу додатне информације о различитим темама, идејама и развоју догађаја. Текст 1. Мојсијева 2,4-25 својевремено је називан „други извештај о стварању“, али разлика се у ствари састоји само у нагласку (видети поуку за следећу седмицу). У оба извештаја приказано нам је изворно порекло људског рода.

Као што видимо, Бог је непосредно створио мушкарца и жену – људски род. Како нам то показује колико је заправо безумна „мудрост овога свијета“ (1. Коринћанима 1,20) кад тврди да смо ми производ пуне случајности?

КЊИГЕ И ЊИХОВА ПОРУКА

Највеће целине у Светом писму су различите књиге Библије. Библијске књиге су писане у различиту сврху и под различитим околностима. Неке садрже пророчку поруку, друге представљају компилације, као Псалми. Има историјских књига, као што су 1. и 2. О царевима, а и посланица различитим црквама, као оне које су писали Павле и остали.

Кад покушавамо да разумемо смисао и поруку одређене књиге, важно је да почнемо од ауторства и прилика у којима је писана. Многе књиге Библије приписују се одређеним ауторима. Првих пет књига Старог завета препознате су као оне чији је аутор Мојсије (Исус Навин 8,31.32; 1. О царевима 2,3; 2. О царевима 14,6; 21,8; Јездра 6,18; Немија 13,1; Данило 9,11-13; Малахија 4,4). То су потврдили Исус (Марко 12,26; Јован 5,46.47; Јован 7,19) и апостоли (Дела 3,22, Римљанима 10,5). У другим случајевима, аутори библијских књига нису познати. (На пример, у случају књига о Јестири и Рути, и неких историјских књига, као што су Самуилове књиге и књиге Дневника, аутори нису познати.)

Прочитајте 1. Мојсијева 15,1-5 и 1. Мојсијева 22,17.18. Од каквог је значаја за нас то што је Мојсије написао књигу Постање – 1. Мојсијевој?

Књиге од 2. до 5. Мојсијево писане су, наравно, после Изласка. Међутим, будући да 1. Мојсијева представља основу, као историја Божјих дела од Стварања до доба патријараха, она је, по логици ствари, писана пре Изласка.

„Како су пролазиле године у којима је (Мојсије) са својим стадима лутао по усамљеним местима, размишљајући о свом потлаченом народу, он се присећао Божјег поступања према његовим оцима и обећања која су била наслеђе тог изабраног народа, а његове молитве за Израел уздизале су се дању и ноћу. Небески анђели су расипали своју светлост око њега. И ту је, под деловањем Светог Духа, написао књигу Постање.“ – Елен Г. Вајт, *Стварање, патријарси и пророци*, стр. 251 оригинал.

У 1. Мојсијевој, откривено нам је не само наше порекло већ и план спасења, начин на који ће Бог откупити пало човечанство. Тај план постаје још очигледнији кад Бог склапа завет са Аврамом, који обухвата Његово обећање да ће преко Аврама основати велики народ, састављен од његових потомака који ће бити „као звијезда на небу и као пијеска на бријегу морском“ (1. Мојсијева 22,17).

Које су нам друге велике истине откривене преко 1. Мојсијево, истине које у супротном не бисмо могли да сазнамо? Шта нам то говори о важности Божје Речи за нашу веру?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

У књизи *Велика борба* од Елен Вајт прочитајте поглавља, „Дон Викилиф“, стр. 79-96 оригинал, и „Лутер пред државним сабором“, стр. 145-170 оригинал.

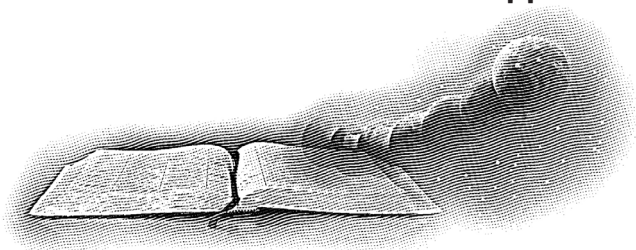
„Бог је у својој Речи поверио људима знање неопходно за спасење. Света писма морају бити прихваћена као ауторитативно, непогрешиво откривење Његове воље. Она су мерило карактера, тумач доктрина и потврда искуства... Међутим, чињеница да је Бог своју вољу открио људима преко своје Речи, није искључила потребу за сталном присутношћу и вођством Светога Духа. Напротив, наш Спаситељ је обећао свог Духа који ће отворити Реч Његовим слугама, расветљавати и примењивати њена учења. А пошто је то Божји Дух који је надахнуо Библију, немогуће је да Његова учења икад буду у супротности са учењима Речи.“ – Елен Г. Вајт, *Велика борба*, стр. 9 оригинал.

ЗА РАЗГОВОР:

- Без обзира колико превода Библије постоји на вашем језику, шта можете предузети да бисте на најбољи начин искористили то што имате? Како можете научити да цените Библију као Божју Реч и да вером настојите да будете послушни њеним учењима?
- Размишљајте о разлици која постоји између онога чему нас Божја Реч учи у вези са људским пореклом (да нас је Бог створио шестог дана стварања), и онога што само човечанство, у име „науке“, учи – а то је да смо еволуирали током милијарди година. Како нам тај оштар контраст показује колико је важно да се чврсто држимо онога чему Библија учи, и како далеко људи могу да оду кад се одврате од Божје Речи и њених јасних учења?
- Које вам још алатке за проучавање стоје на располагању (ако их уопште имате), и како вам могу помоћи да боље разумете Библију? А чак и ако немате никакве додатне алатке, како можете применити неке од поука у вези са тумачењем Библије које смо научили ове седмице?
- Израелцима је било речено да своју децу поучавају великим истинама које су им поверене, и да увек изнова причају о томе како их је Бог водио у животу (5. Мојсијева 4,9). Остављајући по страни очигледну корисност од даљег преношења вере, шта је то у вези са учењима и изношењем прича о Божјем вођству у нашем животу што увећава и нашу личну веру? Односно, зашто је дељење библијске истине са другима тако благотворно и за нас саме?

СТВАРАЊЕ:

1. МОЈСИЈЕВА КАО ОСНОВА – 1. ДЕО

Текстови за проучавање у току седмице: Јован 1,1-3, 1. Мојсијева 1,3-5, 2. Мојсијева 20,8-11, Откривење 14,7; Матеј 19,3-6; Римљанима 5,12.

Текст за памћење: „У почетку бјеше Ријеч, и Ријеч бјеше у Бога, и Бог бјеше Ријеч. Она бјеше у почетку у Бога. Све је кроз Њу постало, и без Ње ништа није постало што је постало. У Њој бјеше живот, и живот бјеше видјело људима“ (Јован 1,1-4).

Прва поглавља 1. Књиге Мојсијевој представљају основу за остатак Светог писма. Главна учења или доктрине Библије имају свој извор у тим поглављима. Ту налазимо природу Божанства које складно ради у својству Оца, Сина (Јован 1,1-3, Јеврејима 1,1,2), и Духа (1. Мојсијева 1,2) приликом стварања света и свега што је на њему (1. Мојсијева 1,26-28). Прва књига Мојсијева такође нас упознаје са Суботом (1. Мојсијева 2,1-3), пореклом зла (1. Мојсијева 3), Месијом и планом спасења (1. Мојсијева 3,15), свеопштим потопом (1. Мојсијева 6-9), заветом (1. Мојсијева 1,28; 2,2.3.15-17; 9,9-17; 1. Мојсијева 15), пометњом језика, расејањем народа (1. Мојсијева 10, 11) и генеалогима које пружају оквир за библијску хронологију од Стварања до Аврама (1. Мојсијева 5 и 11). Најзад, сила Божје изговорене Речи (1. Мојсијева 1,3; 2. Тимотију 3,16; Јован 17,17), природа човека (1. Мојсијева 1,26-28), Божји карактер (Матеј 10,29.30), брак између мушкарца и жене (1. Мојсијева 1,27.28; 1. Мојсијева 2,18.21-25), управљање земљом и њеним ресурсима (1. Мојсијева 1,26; 2,15.19), нада у обећање о новом стварању (Исаија 65,17; 66,22; Откривење 21,1) – све се то заснива на тим првим поглављима, која ћемо проучавати ове и следеће седмице.

Прочитајте 1. Мојсијева 1,1. Које су дубоке истине ту откривене?

Библија отпочиње најузвишенијим и најснажнијим речима, речима које су истовремено једноставне, али ако се пажљиво проучавају, откривају немерљиву дубину. Заправо, на најважнија филозофска питања у вези с тим ко смо ми, зашто смо овде и како смо овде доспели одговорено је већ у првој реченици Библије.

Ми постојимо зато што нас је Бог створио у одређеном тренутку времена у прошлости. Нисмо еволуирали ни из чега, нити смо случајно дошли у постојање, без икакве крајње сврхе и јасног плана, као што већина савремених научних модела порекла данас тврди. Дарвиновска еволуција је у сваком погледу противречна Писму, а покушаји појединаца да је доведу у склад са Библијом доприноси само томе да хришћани делују пригласно.

Дакле, Бог нас је створио у тачно одређеном тренутку времена – „у почетку“. То несумњиво значи да је Бог постојао пре тог почетка. Односно, Бог је постојао пре него што је време створено и изражено свакодневним смеђивањем „вечери и јутара“, као и протицањем месеци и година, што је све одређено положајем ове планете у односу на сунце и месец. Истина о том апсолутном почетку поновљена је и подржана у другим деловима Писма, који увек изнова потврђују природу и начин одвијања Божјег стваралачког дела (Јован 1,1-3).

Прочитајте Јован 1,1-3 и Јеврејима 1,1.2. Ко је био посредник у стварању? Размислите шта значи то што је Он и умро на крсту.

Библија учи да је Исус био посредник у стварању, јер каже: „Све је кроз Њу (Реч) постало и без Ње ништа није постало што је постало“ (Јован 1,3). Односно, кроз Исуса „кроз којег и свијет створи“ (Јеврејима 1,1.2). Будући да све од самог почетка води порекло од Исуса, можемо се надати да ће Он на крају довршити то што је започео, јер је Он „Алфа и Омега“... „Први и Посљедњи“ (Откривење 1,8, Откривење 22,13).

Од каквог је значаја то што знате да вас је Бог створио? Замислите да у то не верујете. Колико бисте другачије гледали на себе и друге, и зашто?

Последњих година постало је уобичајено да се на седмицу Стварања гледа у недословном смислу – као на метафору, параболу, па чак и мит. Такво схватање јавило се под утицајем теорије еволуције, која полази од претпоставке да су дуги временски периоди одговорни за развиће живота на планети Земљи.

Шта Библија говори о тој теми? Зашто „дане“ Стварања у 1. поглављу 1. Мојсијевој треба схватити у дословном, а не у преносном смислу?

Прочитајте текст 1. Мојсијева 1,3-5 и 2. Мојсијева 20,8–11. На који начин је израз „дан“ употребљен у том контексту?

Јеврејска реч *јом*, или „дан“, доследно се користи у целом нарративу о Стварању да би описала дослован дан. Ништа у извештају о Стварању у 1. Мојсијевој не наговештава да се под тим подразумевало ишта друго осим дословног дана, као што данас схватамо појединачан дан. Заправо, и неки од научника који не верују да је ту реч о дословним данима, ипак признају да намера аутора јесте била да прикаже дословне дане.

Интересантно је то што је Бог лично одредио име за прву временску јединицу (1. Мојсијева 1,5). *Јом*, или „дан“, дефинисан је изразом „и би вече и би јутро“ (1. Мојсијева 1,5.8, итд.). Израз је употребљен у јединици, а не у множини, што значи да се односио на један дослован дан.

Према томе, седам дана Стварања треба схватити као целовиту јединицу времена, која почиње основним бројем *’echad* („један“), након чега следе редни бројеви (други, трећи, четврти, итд.). Тај образац указује на узастопан низ дана, који достиже врхунац седмог дана. У вези са употребом речи и самим обликом наратива нема никаквог наговештаја да је постојао неки размак између тих дана. Седам дана Стварања заиста је седам дана, као што и данас рачунамо.

Такође, дословна природа дана подразумевала се и оном приликом кад је Бог властитим прстом записао четврту заповест, указујући да основа за седми дан-Суботу почива на редоследу дана унутар дословне седмице Стварања.

Стварање описано у 1. Мојсијевој није једино стварање о ком Библија говори. Помиње се и ново стварање, приликом Другог доласка, када ће Бог оно што је смртно преобразити у бесмртно „у тренућу ока, у посљедњој труби“ (1. Коринћанима 15,52). Ако је Бог у стању да то учини у једном једином тренутку приликом новог стварања, зашто би Му биле потребне милијарде година за прво стварање, као што учи теистичка еволуција?

Данас је Субота као седми дан под тешким ударом у секуларном друштву и верским заједницама. Та чињеница се огледа у радним распоредима глобалних корпорација, у покушају промене календара у многим европским земљама, у којима је понедељак означен као први дан у седмици а недеља као седми, а такође и у недавно изашлој папској енциклици о климатским променама у којој се Субота као седми дан назива „јеврејском Суботом“, а свет се охрабрује да светкује дан одмора како би се ублажило глобално загревање (Pope Francis, *Laudato Si'*, Vatican City: Vatican Press, 2015, pp. 172, 173).

Прочитајте текстове 1. Мојсијева 2,1-3; 2. Мојсијева 20,8-11; Марко 2,27 и Откривење 14,7. На који начин је разумевање седмице Стварања повезано са четвртм заповешћу? Како је оно повезано са Три анђеоске поруке?

Библија каже: „И сврши Бог до седмога дана дјела своја, која учини“ (1. Мојсијева 2,2). Многи креационисти данас наглашавају Божје деловање током шест дана Стварања, али занемарују чињеницу да се Његово дело није завршило шестог дана. Божје дело је завршено кад је начинио Суботни дан. Зато је Исус казао: „Субота је начињена човјека ради, а није човјек Суботе ради“ (Марко 2,27). Исус је могао да изнесе ту ауторитативну тврдњу јер је Он начинио или створио Суботу као вечни знак и печат Божјег завета с Његовим народом. Субота није била намењена само јеврејском народу, већ читавом човечанству.

Прва књига Мојсијева указује на три ствари које је Исус учинио пошто је створио Суботни дан. Прво, Он је „починуо“ (1. Мојсијева 2,2), пружајући нам божански пример своје чежње да почива са нама. Друго, Он је „благословио“ седми дан (1. Мојсијева 2,3). У наративу о Стварању, животиње су благословене (1. Мојсијева 1,22), Адам и Ева су благословени (1. Мојсијева 1,28), али једини дан који је посебно благословен је седми дан. Треће, Бог га је „посветио“ (1. Мојсијева 2,3) или „начинио светим“.

Ниједан други дан у Библији није добио те три одреднице. А опет, та три Божја поступка поново се наводе у четвртој заповести, кад Он сопственим прстом пише и осврће се на Стварање као на основ за светковање Суботе (2. Мојсијева 20,11).

У текстовима Откривење 14,7 и 2. Мојсијева 20,11, заповест о Суботи се директно помиње као основ за обожавање Створитеља. На који начин се та директна повезаност богослужења са Суботом огледа у догађајима последњих дана?

У последњој деценији сведоци смо огромних промена у начину на који друштво и власти дефинишу брак. Многи народи света одобрили су истополне бракове, преиначивши претходне законе који су штитили структуру породице са једним мушкарцем и једном женом у средишту. То је до сада невиђен развој догађаја у многим аспектима, и он покреће нова питања у вези са институцијом брака, односом цркве и државе, а такође и светошћу брака и породице како их Писмо дефинише.

Прочитајте текстове 1. Мојсијева 1,26-28 и 1. Мојсијева 2,18.21-24. Чему нас ти текстови уче у вези са Божјим идеалом кад је брак у питању?

Шестог дана, Бог долази до врхунца стварања – до стварања човека. Фасцинантно је да се у тексту 1. Мојсијева 1,26 за Бога први пут користи множина: „Да начинимо човјека по својему обличју.“ Све личности тројног Божанства, у узајамној љубави, сада стварају божански успостављен брачни однос између људи овде на земљи.

„По обличју Божијему створи га; мушко и женско створи их“ (1. Мојсијева 1,27). Адам изјављује: „Сада ето кост од мојих кости, и тијело од мојега тијела“ (1. Мојсијева 2,23), и даје јој име „Човјечица“. Брак подразумева да ће „оставити човјек оца својега и матер своју, и прилијепиће се к жени својој, и биће двоје једно тијело“ (1. Мојсијева 2,24).

Свето писмо је недвосмислено у томе да тај однос треба да постоји између мушкарца и жене, који и сами потичу од свог оца и своје мајке, такође мушкарца и жене. Тај концепт се даље разјашњава кроз упутство дато првим родитељима на земљи: „И благослови их Бог, и рече им Бог: Рађајте се и множите се, и напуните Земљу, и владајте њом“ (1. Мојсијева 1,28). Према петој заповести, деца (потомство) треба да поштују свог оца и своју мајку (2. Мојсијева 20,12). Такав међусобни однос не може се остварити у оквиру било чега другог осим хетеросексуалног партнерства.

Прочитајте Исусове речи у тексту Матеј 19,3-6. Чему нас оне уче у погледу природе и светости брака? У светлу Исусових речи, а опет – не губећи из вида Божју љубав према читавом човечанству, као ни чињеницу да смо сви грешници – како да заузмемо чврст и веран став кад је реч о библијским начелима у вези са браком?

СТВАРАЊЕ, ПАД И КРСТ

Библија пружа увид у трајну повезаност између савршеног Стварања, пада у грех, доласка обећаног Месије и коначног искупљења. Ти главни догађаји постају основна тема историје спасења људског рода.

Прочитајте текстове 1. Мојсијева 1,31; 1. Мојсијева 2,15-17 и 1. Мојсијева 3,1-7. Шта се догодило са Божјим савршено створеним светом?

Бог је изјавио да Његово дело „добро бјеше веома“ (1. Мојсијева 1,31). „Стварање је сада било довршено... Едем је бујао на земљи. Адам и Ева су имали слободан приступ дрвету живота. Никаква мрља греха ни сенка смрти нису кварили лепоту створеног света.“ – Елен Г. Вајт, Стварање, патријарси и пророци, стр. 47 оригинал. Бог је упозорио Адама и Еву да ће, уколико буду јели са забрањеног дрвета, сигурно умрети (1. Мојсијева 2,15-17). Змија је отпочела свој говор питањем, а онда је тврдила нешто потпуно супротно ономе што је Бог казао: „Нећете ви умријети“ (1. Мојсијева 3,4). Сотона је обећао Еви да ће имати велико знање и бити као Бог. А она му је, очигледно, поверовала.

Како Павле потврђује Божју изјаву из текста 1. Мојсијева 2,15-17? Прочитајте Римљанима 5,12 и Римљанима 6,23. У каквом су односу та учења према теистичкој еволуцији?

У Светом писму можемо видети да су библијски писци из каснијег периода потврђивали оно што је претходно било написано, пружајући и додатне увиде. У Римљанима посланици, од 5. до 8. поглавља, Павле пише о греху и лепоти спасења, те између осталог каже: „Кроз једнога човјека дође на свијет гријех, и кроз гријех смрт, и тако смрт уђе у све људе“ (Римљанима 5,12). Међутим, из еволуционистичке перспективе, смрт је била присутна милионима година пре појаве човечанства. Та идеја озбиљно доводи у питање библијска учења о пореклу греха, о Христовој заменичкој смрти на крсту и о плану спасења. Ако смрт није повезана са грехом, онда плата за грех није смрт (Римљанима 6,23), и Христос не би имао разлога да умре због наших греха. Према томе, Стварање, пад у грех и крст су нераскидиво повезани. Први Адам је повезан са последњим Адамом (1. Коринћанима 15,45.47). Дакле, веровање у дарвинистичку еволуцију, чак и ако се нека замисао о Богу уметне у тај процес, уништила би саму основу хришћанства.

У књизи *Стварање, патријарси и пророци* од Елен Г. Вајт прочитајте поглавља „Стварање“, стр. 44-51 оригинал, и „Дословна седмица“, стр. 111-116 оригинал.

„Све бројнији докази, засновани на компаративним, литерарним, лингвистичким и другим разматрањима, сустичу се на сваком нивоу, водећи ка заједничком закључку да одредница *убм*, 'дан' из 1. поглавља 1. Мојсијево, доследно означава један дослован двадесетчетворочасовни дан.

Аутор 1. поглавља 1. Мојсијево није могао наћи потпуније и свеобухватније начине да изрази замисао о дословном 'дану' од оних које је изабрао.“ – Gerhard F. Hasel, “The ‘Days’ of Creation in Genesis 1: Literal ‘Days’ or Figurative ‘Periods/EPOCHS’ of Time?” *Origins* 21/1 [1994], pp. 30, 31.

„И највећи умови биће збуњени ако покушају да испитају однос између науке и откривења не ослањајући се на Божју Реч. Творац и Његова дела су изван њихове моћи поимања, а будући да се она не могу објаснити природним законима, библијска историја се проглашава непоузданом.“ – Ellen G. White, *Testimonies for the Church*, vol. 8, p. 258.

ЗА РАЗГОВОР:

- Обратите пажњу на претходни цитат Елен Вајт. Колико често, чак и данас, видимо тачно то о чему је она писала – чак и међу оним хришћанима који, суочени са тврдњама науке, аутоматски дају тим тврдњама предност у односу на библијски извештај, иако би то, као што је она упозоравала, подразумевало да је библијска историја „непоуздана“?
- Зашто је немогуће озбиљно схватати Библију, а истовремено прихватити теистичку еволуцију? Ако познајете некога ко заступа теистичку еволуцију, а тврди да је хришћанин, зашто га не бисте замолили да вам објасни крст у светлу онога што је Павле писао (видети Римљанима 5) о директној повезаности између Адамовог пада, смрти и Исусовог крста? Какво објашњење би он могао да вам да?
- Ако је Библија Божје откривење, зар нису онда верникове очи и уверења отворени за једну ширу реалност изложену у Писму? Како онда хришћани могу бити проглашени за људе „затвореног ума“, кад они свој ум отварају за библијске истине, откривене од стране бесконачног Бога? Атеистички, материјалистички поглед на свет заправо је много суженији од хришћанског погледа.
- Као верници одани Божјој Речи, како можемо помоћи онима који се боре са питањем сексуалне оријентације? Зашто ми не смемо бити они који бацају камење, чак ни на такве људе који су, као жена ухањена у прељуби, заиста криви за грех?

СТВАРАЊЕ:

1. МОЈСИЈЕВА КАО ОСНОВА – 2. ДЕО

Текстови за проучавање у току седмице: Јов 26,7-10; 1. Мојсијева 1 – 2; 1. Мојсијева 5; 1. Мојсијева 11; 1. Дневника 1,18-27; Матеј 19,4,5; Јован 1,1-3.

Текст за памћење: „Небеса казују славу Божију, и дјела руку Његовијех гласи свод небески“ (Псалми 19,1).

Многи велики мислиоци били су надахнути Светим писмом да истражују Божи створени свет. Као резултат тога, рођена је модерна наука. Јохан Кеплер, Исак Њутн, Џон Реј, Роберт Бојл, и други велики научници из прошлости веровали су да њихов рад открива још више о делима створеним Божјом руком.

Међутим, након Француске револуције, наука деветнаестог века почела је да се окреће од теистичког погледа на свет ка натурализму и материјализму, често не остављајући нимало простора за било шта натприродно. Те филозофске идеје постале су нарочито популарне након изласка дела Чарлса Дарвина *О пореклу врста* (1859). Од тог тренутка, наука се све више дистанцира од својих библијских темеља, што је довело до радикалне промене у тумачењу извештаја из 1. Књиге Мојсијеве.

Да ли Библија заиста заступа неко застарело, ненаучно схватање космологије? Да ли је библијски извештај једноставно позајмљен од околних паганских народа? Да ли је Библија била културно условљена местом и временом у ком је настала, или нас, пак, њена надахнута природа уздиже до целовитог схватања порекла – унутар његових божанских оквира?

То су само нека од питања којих ћемо се дотаћи у поуци за ову седмицу.

РАВНА ЗЕМЉА?

Углавном се сматра да су људи у античком свету веровали да је земља равна плоча. Истина је, међутим, да је већина њих, из разних добрих разлога, разумела да је земља округла. Ипак, и дан-дanas има оних који тврде да и сама Библија заступа учење о равnoj земљи.

Прочитајте Откривење 7,1 и Откривење 20,7.8. Какав је контекст ових стихова? Што је још важније, да ли се у њима тврди да је земља равна?

Јован, аутор тих текстова, износиће пророчанство за последње време, описује четворицу небеских анђела који „стоје на четири угла земље, и држе четири вјетра земаљска“ (Откривење 7,1). Он три пута понавља реч „четири“ како би повезао те анђеле са четири стране света.

Укратко, он користи сликовит језик, као што и ми данас чинимо кад кажемо, на пример, да „сунце залази“, или да се ветар „подиже са истока“. Инсистирање на дословном тумачењу тих пророчких текстова, мада контекст јасно указује на преносно значење појмова исток, запад, север и југ, значило би извући их из контекста и тврдити да они значе нешто што заправо не значе. На крају крајева, кад је Исус рекао: „Јер од срца излазе зле мисли, убиства, прељубе, блудничења, крађе, лажна свједочанства, хуле на Бога“ (Матеј 15,19), Он није говорио о људској физиологији, нити о дословном људском срцу. Употребљено је стилску фигуру да би изнео једну моралну поуку.

Прочитајте текстове Јов 26,7-10 и Исаија 40,21.22. Шта нам они говоре о природи земље?

У тексту Јов 26,7 за земљу се каже да је обешена у простору: „Он је разастро сјевер над празнином, и Земљу објесио ни на чем“. Земља је „круг“ или сфера (Јов 26,10). Исаија 40,22 гласи: „Он сједи над кругом земаљским, и њезини су му становници као скакавци; Он је разастро небеса као платно и разапео их као шатор за стан.“

Ставите се у положај некога ко је живео пре више хиљада година. Какав доказ бисте имали да се земља креће? Или бисте доказе о томе да она стоји непомицно сматрали много уверљивијим? Или, какав бисте доказ нашли да је она равна, или округла?

Археолози су пронашли текстове из старог Египта и са Блиског истока који садрже древне приче о стварању и потопу. То је навело неке да се запитају да ли је извештај из 1. Мојсијевог заправо позајмљен из тих култура, или је на неки начин зависио од њих. Да ли је то заиста тако?

Прочитајте текст 1. Мојсијева 1 – 2,4 а затим га упоредите са одломцима из епа о Атрахази: „Кад су богови уместо човека, обављали посао и носили терете, терет богова био је превелики, посао претежао, невоља превише... ’Нека богиња мајка донесе потомство, и нека човек носи терет богова!’... Гешгуа, бога који је поседовао разум, заклали су на свом већу. Нинту је помешао глину са његовим телом и крвљу...” – Stephanie Dalley, *Myths from Mesopotamia: Creation, the Flood, Gilgamesh, and Others* (New York: Oxford University Press, 1989), pp. 9, 14, 15. Које разлике запажате?

Мада постоје извесне сличности између тих прича (на пример, први људи су начињени од глине), разлике су много израженије.

(1) У епу о Атрахази човек ради за богове да би они могли да се одморе. У 1. Мојсијевој, Бог ствара земљу и све на њој за људска бића која су врхунац стварања, а онда почива заједно с њима. У 1. Мојсијевој, људи су смештени у врт и позвани да одржавају везу са Богом и воде рачуна о делима Његовог стварања – концепт који не налазимо у епу о Атрахази.

(2) У епу о Атрахази један мање важан бог је убијен и његова крв је помешана с глином да би се створило седам мушкараца и жена. У 1. Мојсијевој, првог Адама је непосредно „начинио“ Бог, који му је удахнуо живот, а жена је „начињена“ касније да буде његов „помоћник“. Бог није створио Адама и Еву од крви неког закланог мањег бога.

(3) Нема никакве назнаке сукоба или насиља у извештају из 1. Мојсијевог, као што то налазимо у причи о Атрахази.

Библнски извештај на узвишен начин описује свемоћног Бога који је људима обезбедио достојанство и сврху у једном савреном свету. Та драстична разлика навела је научнике на закључак, да је ту ипак реч о веома различитим извештајима о стварању.

Неки тврде да су приче о стварању и потопу преношене током векова, овлаш се ослањајући на оно што се заиста догодило (отуда неке од сличности), али су с временом извитоперене. За разлику од тога, Мојсије је, под утицајем Светог Духа, открио шта се заиста догодило. Зашто је то боље објашњење за тих пар сличности него тврдња да је Мојсије позајмљивао идеје из паганских прича?

ПРВА МОЈСИЈЕВА НАСПРАМ ПАГАНИЗМА

Далеко од тога да је зависила од древних паганских митова о стварању, 1. Мојсијева као да је написана на начин који оповргава те митове, и Бога као Створитеља одваја од њих.

Прочитајте текст 1. Мојсијева 1,14-19. Како су небеска тела која се јављају четвртог дана описана и каква је била њихова улога?

Изрази „сунце“ и „месец“ су највероватније намерно избегнути, јер су њихови називи на јеврејском представљали имена (или су били уско везани за имена) богова сунца и месеца древног Египта и Блиског Истока. Употреба израза „видјело веће“ и „видјело мање“ показује да су они створени у посебну сврху – „да дијеле дан и ноћ, да буду знаци временима и данима и годинама“ и да „обасјавају земљу“ (1. Мојсијева 1,14.15). Односно, текст веома јасно показује да сунце и месец нису били богови већ створени објекти са посебном улогом у природи, као што их углавном и данас схватамо.

Прочитајте 1. Мојсијева 2,7.18-24. Како је Бог био блиско укључен у стварање Адама и Еве?

Древни блискоисточни митови једногласно описују човеково стварање као „накнадну мисао“, произашлу из покушаја да се богови ослободе напорног рада. Тој митској представи противречи библијска идеја да је човек требало да влада светом као Божји намесник. Ништа у стварању људи није било накнадна мисао. Ако текст ишта поручује, то је да су они били врхунац стварања, што још јасније показује колико се пагански и библијски извештаји заправо оштро разликују.

Прва књига Мојсијева, дакле, представља коректив митова античког света. Мојсије је користио извесне појмове и идеје неспојиве са паганским схватањима. А чинио је то једноставно износећи библијско схватање реалности, Божје улоге и сврхе Стварања.

Пре више хиљада година, библијски извештај о стварању био је у супротности са преовлађујућом културом. У данашње време, библијски извештај о стварању у супротности је са преовлађујућом културом. Зашто то не би требало да нас чуди?

Прочитајте 5. и 11. поглавље 1. Мојсијеве. Како Библија прати историју човечанства од Адама до Ноја и од Ноја до Аврама?

Постоји један елемент који ове генеалогije чини јединственим у Библији – оне садрже елемент времена, због чега их неки научници исправно називају „хронологијама“. Оне садрже један механизам узајамно уклопљених података о пореклу, повезаних са временским раздобљима, тако да „поживе ’прва особа’ х година и доби ’другу особу’. А по рођењу ’друге особе’, поживе ’прва особа’ у година, рађајући друге синове и кћери“. У 5. поглављу 1. Мојсијеве тој формули се додаје још и израз: „Тако поживе ’прва особа’ свега з година“. Такав систем узајамног уклапања спречавао је да неке генерације буду изостављене или придодате. Пето и једанаесто поглавље 1. Мојсијеве садрже неискривану линију потомака, што је поткрепљено генеалогijом из 1. Дневника 1,18-27, у којој нема додатих нити изостављених генерација. На тај начин Библија тумачи саму себе.

Скоро 2.000 година, јеврејски и хришћански коментатори сматрали су те текстове историјски заснованим и прецизним начином за одређивање датума Потопа и старости земље, бар од седмице Стварања како је описана у 1. и 2. поглављу 1. Мојсијеве.

У последњим деценијама, међутим, било је покушаја да се 5. и 11. поглавље 1. Мојсијеве наново тумачи, како би се прилагодило дужим временским периодима, на које, како се сматра (од стране погрешивих људских бића), неки археолошки и историјски подаци указују. То покреће озбиљна питања у вези са поузданошћу библијских записа.

Али ако разумемо Божји појам времена и његовог одвијања кроз историју, морамо признати да су та два поглавља „историјски и теолошки утемељена, повезујући Адама са остатком човечанства и Бога са човеком унутар времена и простора. Пето поглавље 1. Мојсијеве и део 11. поглавља, од 10. до 26. стиха, пружају временски оквир и генерацијски ланац који повезује Божји народ са човеком кога је Бог начинио на врхунцу тог седмодневног догађања током којег је створена ова планета.“ – Gerhard F. Hasel, „The Meaning of the Chronogenealogies of Genesis 5 and 11“, *Origins* 7/2 [1980], p. 69.

Премда се у Старом завету налазе из важних и ваљаних разлога, на шта би требало да обратимо пажњу кад говоримо о таквим текстовима, према ономе што Павле каже у 1. Тимотију 1,4 и Титу 3,9,?

СТВАРАЊЕ У ПИСМУ

Прочитајте следеће библијске текстове и запишите на који начин се сваки од ових аутора позива на првих 11 поглавља 1. Мојсијеве:

Матеј 19,4.5 _____

Марко 10,6-9 _____

Лука 11,50.51 _____

Јован 1,1-3 _____

Дела 14,15 _____

Римљанима 1,20 _____

2. Коринћанима 4,6 _____

Ефесцима 3,9 _____

1. Тимотију 2,12-15 _____

Јаков 3,9 _____

1. Петрова 3,20 _____

Јуда 1,11.14 _____

Откривење 2,7; 3,14; 22,2.3 _____

Исус и сви новозаветни писци упућивали су на првих једанаест поглавља 1. Мојсијеве као на поуздану историју. Исус се позива на Мојсијеве списе и на стварање мушкарца и жене (Матеј 19,4). Павле у више наврата користи извештај о стварању да би поткрепио теолошке тврдње које износи у својим посланицама. Он је пред ученим људима из Атине изјавио: „Бог који је створио свијет и све што је у њему, Он будући господар Неба и Земље, не живи у рукотвореним црквама“ (Дела 17,24). На тај начин, новозаветни писци зидају на темељу 1. Мојсијеве, да би савременом читаоцу показали значај тих дословних догађаја.

Прочитајте, на пример, 5. поглавље Римљанима посланице. Павле више пута подвлачи директну везу између Адама и Исуса (видети Римљанима 5,12.14-19). Односно, он полази од претпоставке да је Адам, као историјска личност, дословно постојао, што је став који бива озбиљно доведен у питање уколико еволуционистички модел порекла замени дословно схватање библијског текста.

Ако су новозаветни писци, вођени Светим Духом, па и сам Исус, гледали на извештај о стварању као на поуздан историјски извор, зашто би било неразумно од нас кад бисмо – на основу тврдњи палих, погрешивих људских бића – одбили да га прихватимо на исти начин?

Ако сте у могућности, прочитајте: Гералд А. Клингбеил, едитор, *The Genesis Creation Account and Its Reverberations in the Old Testament* (Berrien Springs, MI: Andrews University Press, 2015).

„Библија је најсвеобухватнија и најпоучнија историја коју човек поседује. Она потиче директно са извора вечне истине, а божанска рука је очувала њену чистоту кроз све векове... Једино у њој можемо пронаћи историју нашег рода, неокаљану људским поносом и предрасудама.“ – Ellen G. White, *Testimonies for the Church*, vol. 5, p. 25.

„Показано ми је да, без библијске историје, геологија не може да докаже ништа. Остаци пронађени у земљи заиста пружају доказе о приликама у много чему различитим од данашњих. Али период њиховог постојања, и дужина његовог трајања на земљи, може се разумети једино на основу библијске историје. Нема ничег лошег у томе да правимо претпоставке које излазе из оквира библијске историје, уколико оне не противрече чињеницама које налазимо у Светом писму. Али кад људи одбацују Божју Реч у вези са историјом стварања, и настоје да Божја дела припишу деловању природних закона, они се налазе пред океаном бескрајне неизвесности. На који је тачно начин створио овај свет за шест дословних дана, Бог никад није открио смртницима. Његово дело стварања је исто тако недокучиво као и само Његово постојање.“ – Ellen G. White, *Spiritual Gifts*, book 3, p. 93.

ЗА РАЗГОВОР:

- Када научна објашњења у погледу садашње реалности – онога што се може дотаћи, чути, видети, испитати и преиспитати – изазивају тако много расправа и полемика, зашто толики број људи некритички прихвата сваку научну објаву о догађајима који су се наводно одиграли милионима, па чак и милијардама година у прошлости?
- Модерна наука заснива се на чињеници (површно гледано, логичној) да не можете натприродним деловањем објаснити природне појаве. Не можете, на пример, објаснити глад тврдњом да је нека вештица проклела земљу. Међутим, која су ограничења тог приступа кад је реч о Стварању какво је приказано у 1. Мојсијевој? Другим речима, извештај из 1. Мојсијевој описује један потпуно натприродан догађај. Ако, дакле, аутоматски одбаците Стварање натприродним путем, зашто ће онда и сваки други модел који смислите, неизбежно, бити погрешан?

БИБЛИЈА КАО ИСТОРИЈА

Текстови за проучавање у току седмице: 1. Самуилова 17; Исаија 36,1-3; Исаија 37,14-38; Данило 1; 5; Матеј 26,57-67; Јеврејима 11,1-40.

Текст за памћење: „Ја сам Господ Бог твој, који сам те извео из земље мисирске“ (2. Мојсијева 20,2 [такође и 5. Мојсијева 5,6]).

Библија је утемељена на историји. Библијска историја се праволинијски креће од апсолутног почетка, кад је Бог створио све што постоји, до коначног циља, када ће Он обновити земљу приликом свог Другог доласка.

Историјска природа Светог писма једна је од карактеристика која га издваја од светих књига других религија. Библија подразумева постојање Бога који лично делује у историји – она не покушава да докаже Његово постојање. У почетку, Бог проговара и живот на земљи бива створен (1. Мојсијева 1,1-31). Он позива Аврама да изађе из земље Халдејске. Он избавља свој народ из египатског ропства. Он властитим прстом исписује Десет заповести на каменим плочама (2. Мојсијева 31,18). Он шаље пророке. Он шаље казне. Он позива народ да живи по Његовом закону и да другим народима говори о том божанском закону и плану спасења. Напоследку, Он шаље свог Сина, Исуса Христа, на овај свет и на тај начин заувек дели историју.

Ове седмице размотрићемо нека од кључних питања у историји, онако како их Библија описује, а такође и неке од археолошких доказа који подупиру библијске историјске извештаје.

ДАВИД, СОЛОМОН И МОНАРХИЈА

Период владавине Давида и Соломона представља златно доба израелске историје. Али шта ако Давид и Соломон нису ни постојали, као што неки тврде? Шта ако њихово царство није било тако пространо као што га Библија описује, што такође неки тврде? Без Давида, не би било Јерусалима, престонице царства (2. Самуилова 5,6-10). Без Давида, не би било ни храма који је подигао његов син, Соломон (1. О царевима 8,17-20). Коначно, без Давида не би било будућег Месије, јер је обећано да ће Он доћи преко Давидове лозе (Јеремија 23,5,6; Откривење 22,16). Израелска историја морала би да буде потпуно преправљена. Међутим, управо је та историја, о којој читамо у Писму, оно што Израелу и цркви даје њихову јединствену улогу и мисију.

Прочитајте текст 1. Самуилова 17. Како се Бог постарао да Израел стекне одлучујућу победу? Ко је употребљен за остварење те победе? Где је та победа задобијена?

Запазите прецизан географски опис борбене линије у тексту 1. Самуилова 17,1-3. Налазиште Кирбет Кијафа смештено је на брдима тачно у области израелског логора описаног у том поглављу. Недавна ископавања на том подручју открила су јако војно утврђење из времена Саула и Давида, одакле се пружа поглед на долину. Ископане су две капије из истог периода. Будући да је већина градова у древном Израелу поседовала само једну капију, та чињеница омогућава да се поменуто налазиште препозна као Сарајим (1. Самуилова 17,52), што на јеврејском значи „две капије“.

Ако је то заиста тачно, онда је идентитет тог древног библијског града по први пут утврђен. Године 2008. и 2013. пронађена су два натписа за које многи верују да представљају најстарије икад пронађене текстове на јеврејском језику. У другом натпису помиње се име Есвал – као што се звао један од Саулових синова (1. Дневника 9,39).

Године 1993, ископавања на северу града Тел Дан открила су монументалан натпис цара Хазаела /Азаила/ из Дамаска, који је забележио своју победу над „царем Израела“ и царем из „Давидовог дома“. Будући да је Давидова династија на исти начин описана у Библији, то пружа још снажније археолошке доказе да је Давид заиста постојао, баш као што Писмо каже.

Размислите какве би то последице имало по нашу веру кад би се показало, као што неки тврде, да цар Давид није заиста постојао?

Прочитајте текстове Исаија 36,1-3 и Исаија 37,14-38. Како је Бог, према тим извештајима о опсежном асирском походу против Јудеје, избавио свој народ?

Године 701. пре Христа, Сенахирим је кренуо у поход на Јудеју. Тај догађај је забележен у Светом писму. И цар Сенахирим га је лично забележио, и то на више начина. У својим историјским аналима, откривеним у Ниниви, главном граду Асирије, он се хвали: „Четрдесет шест његових (Језекијиних) градова, опасаних јаким зидинама, и безброј мањих села у њиховој близини, опколио сам и освојио.“ Победу над јудејским градом, Лахисом, Сенахирим је прославио тако што је зидове главне дворане своје палате у Ниниви покрио рељефним призорима опсаде и битке против тог града.

Недавна ископавања на подручју Лахиса открила су трагове тешког разарања до ког је дошло пошто је Сенахирим запалио тај град. Али Јерусалим је чудесно поштеђен. Сенахирим је могао да се похвали само овим: „А што се тиче Језекије Јудејца, затворио сам га у његовом граду као птицу у кавезу.“ Ипак, није описано разарање Јерусалима, нити постоји икакав извештај о заробљеницима одведеним у ропство.

Јерусалим је био опкољен, то је тачно, али Библија бележи да је та опсада трајала само један дан, јер је анђео Господњи избавио град. Као што је Исаија прорекао: „Зато овако вели Господ за цара асирскога: Неће ући у овај град, нити ће бацити амо стријеле, неће се примаћи к њему са штитом, нити ће ископати опкопе око њега. Вратиће се путем којим је дошао, а у град овај неће ући, вели Господ. Јер ћу бранити тај град и сачуваћу га себе ради и ради Давида слуге својега“ (Исаија 37,33-35).

Занимљиво, само је Лахис на веома истакнут начин приказан у Ниниви, престоници Асирије. Јерусалим није осликан на зидовима палате. Сенахирим је могао да се похвали само освајањем Лахиса. Обрачун између небеског Бога и асирских божанстава представљен је избављењем Његовог народа. Он је видео нападе од стране Асирије. Чуо је речи молитве цара Језекије. Бог делује у историји.

Како се можете подсетити да је Бог коме се ви молите, на кога се ослањате и у кога верујете исти онај Бог који је на чудесан начин избавио Израел у то време и на том месту?

ДАНИЛО, НАВУХОДОНОСОР И ВАВИЛОН

У јулу месецу 2007. године, стручњак са Универзитета у Бечу радио је на једном пројекту у Британском музеју, када је пронашао таблицу из времена Навуходоносора, вавилонског цара. На тој таблици, наишао је на име Нергал-Саресера, вавилонског званичника који се помиње у тексту Јеремија 39,3. Нергал-Саресер је једна од многих личности – царева и званичника, који су (захваљујући археологији) данас поново откривени, први пут након времена Данила и Навуходоносора.

Прочитајте 1. и 5. поглавље Књиге пророка Данила. На који начин су Данилове ране одлуке биле усклађене са Божјим деловањем у намери да га употреби као свог слугу и пророка, како би утицао на милионе људи током историје?

Данило „науми“ (Данило 1,8) да остане веран Богу у погледу онога што ће јести и како ће се молити. Те добре навике, успостављене рано у његовом искуству, постале су образац који му је давао снагу током његовог дугог живота. Резултат је био јасно размишљање, мудрост и разумевање које потиче одозго. То су препознали и Навуходоносор и Валтазар, тако да је Данило био уздигнут на највиши положај у царству. Али, што је још важније, то је довело до обраћења самог цара Навуходоносора (Данило 4,34-37).

Навуходоносор је био син Набополасара. Они су заједно подигли величанствен град, непревазиђен у античком свету (Данило 4,30). Град Вавилон био је огроман, са више од 300 храмова, са прелепом палатом, окружен масивним, двоструким зидинама, дебљине 3 и по и 7 метара. Зидови су били пробијени за осам великих капија, од којих је свака носила име неког од главних вавилонских божанстава. Најпознатија од њих је Иштар капија, коју су ископали Немци и реконструисали у Пергамон музеју у Берлину.

У тексту Данило 7,4, Вавилон је описан као лав са орловим крилима. Пут за процесације који је водио до Иштар капије био је поплочан са 120 слика лавова. Слика огромног лава који насрће на човека такође је пронађена током ископавања и данас још увек стоји изван града. Све то потврђује да је лав прикладан симбол Великог Вавилона. Тако су библијска историја и њена пророчка порука још једанпут потврђене.

У тексту Данило 1,8 каже се да је Данило нешто „наумио у свом срцу“. Шта то значи? Шта би ви требало да „наумите у свом срцу“ у вези са нечим што чините или не чините?

Прочитајте текстове Матеј 26,57-67, Јован 11,45-53 и Јован 18,29-31. Ко је био Кајафа и каква је била његова улога у Христовом умирању? Ко је био Понтије Пилат, и зашто је његова одлука била пресудна за остварење циљева Синедриона?

Кајафа је био првосвештеник који је сковао заверу за Исусово убиство. Његово постојање забележио је и Јосиф Флавије, јеврејски историчар који је писао са позиција Рима као светске силе. „Осим тога, одузео је Јосифу, кога су звали и Кајафа, првосвештеничку улогу, и поставио Јонатана, сина Ане, бившег првосвештеника, као његовог наследника.“ – Josephus Complete Works (Grand Rapids, MI: Kregel Publications, 1969), book 18, chapter 4, p. 381.

Године 1990, пронађена је једна породична гробница јужно од Јерусалима, у којој се налазило дванаест *осуарија* или ковчега са скелетима. Новчићи и грнчарија из гробнице временски је смештају отприлике у половину првог века после Христа. На најлепше украшеном од тих осуарија, у коме се налазило више скелета, стајало је име „Јосиф, син Кајафе“. Многи стручњаци сматрају да су то гробница и посмртни остаци Кајафе, првосвештеника који је био тако непосредно умешан у Исусову смрт.

Године 1961, натпис са именом Понтија Пилата, намесника Јудеје у време императора Тиберија, пронађен је на камену у амфитеатру у месту Цезареја Приморска (Цаесареа Маритима).

Тако је, у оба ова случаја, постојање неких од кључних личности умешаних у Христову смрт, историјски потврђено.

Световни историчари из прва два века говоре и о Исусу из Назарета. Тацит, римски историчар, пише о Христу, о Његовом погубљењу од стране Понтија Пилата током владавине Тиберија, и о раним хришћанима у Риму. Плиније Млађи, римски управитељ, писао је императору Трајану 112-113. године нове ере, питајући га како би требало да поступа са хришћанима. Описао их је као људе који се окупљају одређеног дана и певају химне као неком богу.

Та археолошка открића и историјски извори пружају додатни, ванбиблијски оквир за потврду Исусовог постојања и чињенице да су Га људи поштовали као Бога још у току првих 50 година након Његове смрти. Ипак, сама еванђеља су примарни извор података о Исусу, и требало би их пажљиво проучавати да бисмо што више сазнали о Исусу и Његовом животу.

Премда је увек лепо имати археолошке доказе који потврђују нашу веру, зашто морамо научити да своја уверења не заснивамо у потпуности на њима, колико год да су они понекад корисни?

ВЕРА И ИСТОРИЈА

Ми не живимо у вакууму. Наше одлуке не утичу само на нас, већ и на друге. На исти начин, неки Божји људи у давној прошлости су својим животом снажно утицали не само на сопствену већ и на будућност многих других. У 11. поглављу Јеврејима посланице – том чувеном поглављу о вери – видимо у главним цртама какав је био утицај тих древних хероја вере.

Прочитајте Јеврејима 11,1-40. Шта можемо научити од тих древних хероја док проучавамо њихов живот?

Енох _____

Ноје _____

Аврам _____

Сара _____

Јосиф _____

Мојсије _____

Рава _____

Самсон _____

Вера није само веровање у некога или нешто, то је и поступање у складу с тим веровањем. То је делотворна вера која се урачунава у праведност. Управо та дела вере су оно што је мењало историју. А свако од тих дела умногоне је зависило од уздања у Божју Реч.

Ноје је поступао у вери кад је градио барку, ослањајући се на Божју Реч више него на искуство и разум. Будући да киша никад раније није падала, искуство и разум су му говорили да прича о потопу нема баш никаквог смисла. Ипак, Ноје је послушао Бога и људски род је преживео. Авраам, док се још звао Аврам, напустио је Ур у јужној Месопотамији – у то време најразвијенији град на свету – и пошао је не знајући куда ће га Бог одвести. Али он је одлучио да поступи у складу са Божјом Речју. Мојсије је изабрао да буде пастир који ће повести Божји народ у Обећану земљу, уместо да постане фараон Египта, највећег царства тог доба. Он се поуздао у глас Свевисњегга, који га је позивао из горећег грма. Рава је одлучила да поверује извештајима о Божјем избављењу, заштитила је двојицу ухода, и постала део Исусовог родослова. Како мало ми знамо о томе у којој мери ће наше одлуке утицати на живот небојених људи у овој генерацији и у онима које ће доћи!

Које кључне одлуке су непосредно пред вама? Како правите изборе које правите и зашто?

У књизи *Стварање, патријарси и пророци* од Елен Г. Вајт, прочитајте поглавље „Давид и Голијат“, стр. 643-648 оригинал, а у књизи *Историја пророка и царева* поглавља под називом „Цар Језекија“, стр. 331-339 оригинал и „Избављење од Асирије“, стр. 349-366 оригинал.

„Библија је најстарија и најсвеобухватнија историја којом људи располажу. Она потиче директно са извора вечне истине, а божанска рука вековима је чувала њену неокаљаност. Она расветљава далеку прошлост, у коју су људи узалуд покушавали да проникну својим истраживањем. Једино у Божјој речи видимо силу која је положила темеље Земљи и разастрла небеса. Једино овде налазимо веродостојан извештај о пореклу народа. Једино она представља историју нашег рода неоскрвљену људском охолошћу и предрасудама.“ – Елен Г. Вајт, *Васпитање*, стр. 173 оригинал.

„Онај који поседује знање о Богу и Његовој Речи полаже веру у божанску природу Светог писма. Он не проверава Библију на основу научних идеја до којих су људи дошли. Он људске идеје проверава на основу тог непогрешивог мерила. Он зна да је Божја реч истина, а истина никад не противречи самој себи. Шта год у учењима такозване науке противречи Божјој откривеној истини, само је људско нагађање.

Али пред онима који су заиста мудри, научно истраживање отвара пространа поља мисли и сазнања.“ – Ellen G. White, *Testimonies for the Church*, vol. 8, p. 325.

ЗА РАЗГОВОР:

- Допуните свој одговор на питање постављено у одељку од среде. Да, добро је кад нађемо археолошке доказе који потврђују библијску историју. Али шта када се пронађени археолошки докази тумаче на начин који противречи библијском извештају? Шта нам то говори о чињеници да се морамо ослањати на Божју Реч и веровати јој као таквој, без обзира на тврдње археологије или било које друге науке?
- Размислите о свим библијским пророчанствима из прошлости за која ми, са данашње тачке гледишта, знамо да су се испунила. Сетите се, на пример, већине царстава из 2. и 7. поглавља Књиге пророка Данила. Како да на основу тих пророчанстава, која су се већ испунила, научимо да верујемо Господу и у вези са онима која тек треба да се остваре у будућности?

БИБЛИЈА И ПРОРОШТВО

Текстови за проучавање у току седмице: Данило 2,27-45; Јован 14,29; 4. Мојсијева 14,34; Данило 7,1-25; Данило 8,14; 1. Коринћанима 10,1-13.

Текст за памћење: „И рече ми: До двије тисуће и три стотине дана и ноћи; онда ће се Светиња очистити“ (Данило 8,14).

Библијско пророштво је од пресудне важности за наш идентитет и мисију. Пророштво обезбеђује унутрашњи и спољашњи механизам за потврду тачности Божје Речи. Тако је и Исус говорио: „Сад вам казах, прије док се није збило, да вјерујете кад се збуде“ (Јован 14,29; видети и Јован 13,19). Међутим, кључно питање гласи: Како да правилно тумачимо пророчанства да бисмо знали када су се она заиста испунила?

Током реформације, њени заговорници су следили историцистички метод тумачења. То је исти метод који су Данило и Јован користили као кључ за своје тумачење. Историцистички метод сагледава пророчанства као нешто што се прогресивно и непрекидно испуњава у историји, почев од прошлости и завршавајући са успостављањем Божјег вечног царства.

Ове седмице, проучаваћемо стубове историцистичког тумачења пророчанства. „Требало би да видимо испуњење пророчанства у историји, да проучимо деловање Провиђења у великим реформним покретима, и да разумемо развој догађаја који воде ка постројавању народа за коначни сукоб на врхунцу велике борбе.“ – Ellen G. White, *Testimonies for the Church*, vol. 8, p. 307.

ИСТОРИЦИЗАМ И ПРОРОШТВО

Основни метод који адвентисти седмог дана примењују у проучавању пророчанстава назива се историцизам. То је идеја да многа од главних пророчанстава у Библији прате непрекидан, праволинијски ток историје, од прошлости ка садашњости и будућности. То је слично ономе како се историја проучава у школи. Ми користимо тај метод управо зато што нам и сама Библија на такав начин тумачи пророчанства.

Прочитајте текст Данило 2,27-45. Који аспекти царевог сна указују на узастопно, непрекидно смењивање владајућих сила током читаве историје? На који начин нам Библија сама показује како да тумачимо апокалиптичко пророчанство (које се односи на последње време)?

Запазите да је Навуходоносорово царство означено као глава од злата. Дакле, Данило препознаје Вавилон као прво царство (Данило 2,38). Затим каже: „А након тебе настаће друго царство... а потом треће царство“ (Данило 2,39), а онда и четврто (Данило 2,40). На чињеницу да се та царства надовезују једно на друго без икаквог размака између њих, указује и сам лик, јер је свако царство представљено као део једног већег тела, гледаног од главе према ножним прстима. Она су повезана, баш као што су време и историја повезани.

У 7. и 8. поглављу Књиге пророка Данила, уместо огромног кипа као симбол се користе различите звери, али је порука иста. Видимо непрекинут низ од четири овоземаљска царства (односно, три у 8. поглављу Данилове књиге). Тај низ почиње у древној прошлости и протеже се кроз историју до садашњости и будућности, када ће се Христос вратити и Бог успоставити своје вечно царство.

Према томе, лик из 2. поглавља и узастопне визије из 7. и 8. поглавља Књиге пророка Данила представљају основу за протестантско историцистичко тумачење пророчанстава, ког се адвентистички хришћани и данас још увек држе.

Прочитајте текст Јован 14,29. Шта Исус каже што нам помаже да разумемо какву улогу пророчанства могу имати?

Коју велику предност ми данас имамо, будући да живимо у време када се већи део историје већ одиграо, а коју неко ко је живео у време Вавилона није имао?

Један од кључева историцистичког тумачења је принцип „дан за годину“. Многи библијски научници током векова примењивали су тај принцип на временска пророчанства из Књиге пророка Данила и Откривења. Тај принцип се изводи из неколико кључних текстова и непосредног контекста самих пророчанстава.

Прочитајте текстове 4. Мојсијева 14,34 и Језекиљ 4,6. На који начин Бог објашњава принцип „дан за годину“ у тим конкретним текстовима?

У тим текстовима можемо веома јасно видети идеју о примени принципа „дан за годину“. Али како да оправдамо употребу тог принципа кад је реч о неким временским пророчанствима као што су она у текстовима Данило 7,25, Данило 8,14, као и Откривење 11,2,3; Откривење 12,6,14 и Откривење 13,5?

Постоје још три елемента која подупиру принцип „дан за годину“ у пророчанствима из Књиге пророка Данила и Откривења – употреба симбола, дуги временски периоди и употреба карактеристичних израза.

Прво, симболичан карактер звери и рогова, који представљају царства, указује да и временске одреднице треба разумети као симболичне. Звери и рогове не треба схватити дословно. Они су симбол нечег другог. Дакле, ако је остатак пророчанства симболичан, а не дослован, зашто бисмо само временску компоненту схватили дословно? Одговор је, наравно, да не треба то да чинимо.

Друго, многи од догађаја и царстава описаних у тим пророчанствима покривају временски период од више векова, што би било немогуће ако бисмо временска пророчанства која их описују схватили дословно. Међутим, када се примени принцип „дан за годину“, време се подударе са најављеним догађајима на упадљиво прецизан начин, што би било немогуће ако би се временска пророчанства прихватала дословно.

На крају, карактеристични изрази који се користе при означавању тих временских периода упућују на симболично тумачење. Другим речима, начин на који се време наводи у тим пророчанствима (на пример, „2.300 дана и ноћи“, односно „вечери и јутара“, у тексту Данило 8,14) није уобичајен начин одређивања времена, што нам указује да те временске периоде треба схватити као симболичне, а не дословне.

Размотримо пророчанство о 70 седмица из текста Данило 9,24-27. Читамо да ће „откад изиђе ријеч да се Јерусалим опет сазида до Помазаника Војводе“ (Данило 9,25), проћи 69 седмица, што би, у дословном смислу, износило годину дана, четири месеца и једну седмицу. Пророчанство у том случају нема никаквог смисла, зар не? Међутим, шта се дешава кад применимо библијско правило „дан за годину“, и 70 седмица постане заправо 490 година?

ПРЕПОЗНАВАЊЕ „МАЛОГ РОГА“

Протестантски реформатори су вековима поистовећивали силу малог рога из 7. и 8. поглавља Књиге пророка Данила са Римском црквом. Зашто?

Прочитајте текстове Данило 7,1-25 и 8,1-13. Које су заједничке карактеристике малог рога у оба та поглавља? Како можемо да га препознамо?

Наводи се седам карактеристика које су заједничке за мали рог из 7. поглавља и онај из 8. поглавља Књиге пророка Данила: (1) оба су описана као рогови; (2) оба су прогонитељске силе (Данило 7,21.25; 8,10.24); (3) оба уздижу себе и хуле на Бога (Данило 7,8.20.25; 8,10.11.25); (4) оба се устремљују на Божји народ (Данило 7,25; 8,24); (5) поједини аспекти њихових активности, у оба случаја, одвијају се у оквиру пророчког времена (Данило 7,25; 8,13.14); (6) оба трају до краја времена (Данило 7,25.26; 8,17.19); и (7) оба ће бити уништена на натприродан начин (Данило 7,11.26; 8,25).

Историја препознаје прво царство као Вавилон (Данило 2,38), друго као Медо-Персију (Данило 8,20), а треће као Грчку (Данило 8,21). Историја такође недвосмислено открива да после тих светских царстава долази Рим.

У 2. поглављу Књиге пророка Данила, гвожђе које представља Рим протеже се и у стопала, где је помешано са глином, то јест, до краја времена. Мали рог из 7. поглавља Данилове књиге израста из четврте звери, али остаје њен део.

Која је сила потекла из Рима и наставила да врши свој политичко-религиозни утицај најмање још 1.260 година (видети Данило 7,25)? Само једна сила се уклапа у историју и пророчтво, а то је папство. Папство је дошло на власт између десет варварских европских племена и искоренило три од њих (Данило 7,24). Папство „ће се разликовати од пређашњих“ (Данило 7,24), што указује на његову јединственост у односу на остала племена. „Говориће ријечи на Вишњег“ (Данило 7,25) и нарасти „дори до Поглаварара... војсци“ (Данило 8,11), узурпирајући Исусову улогу и замењујући је улогом папе. Папство је испунило и предвиђање о томе да ће прогањати „Свеце Вишњег“ (Данило 7,25) и покушати да „обори на земљу неке од војске“ (Данило 8,10), што се догађало током контрареформације када су протестанти били убијани. Папство је настојало „да промијени времена и законе“ (Данило 7,25) уклањајући другу заповест и замењујући Суботу недељом.

У 2. 7. и 8. поглављу Данилове књиге, после Грчке, уздиже се једна сила која траје до краја времена. Која би то сила могла да буде ако не Рим, сада у својој папској фази? Колико год да је политички некоректно, због чега је то кључно учење у оквиру поруке тројице анђела, а отуда и кључна компонента садашње истине?

Пророчки приказ који проучавамо ове седмице наилазио је на огромну подршку међу протестантским историцистима још од реформације. Међутим, тек са појавом милеритског покрета почетком деветнаестог века, пророчанство о 2.300 дана и истражни суд бивају пажљиво преиспитани и проучени. Размотрите следећу табелу:

Данило 7	Данило 8
Вавилон (лав)	-----
Медо-Персија (медвед)	Медо-Персија (ован)
Грчка (леопард)	Грчка (јарац)
Пагански Рим (четврта звер)	Пагански Рим (рог који нараста хоризонтално)
Папски Рим (мали рог)	Папски Рим (рог који расте увис)

Прочитајте текстове Данило 7,9-14 и Данило 8,14.26. Шта се, према овим текстовима, дешава на небу?

У 7. и 8. поглављу Књиге пророка Данила говори се о суду који треба да отпочне након периода средњовековног прогонства, завршеног заробљавањем и утамничењем папе од стране генерала Бертијеа 1798. године (Откривење 13,3). Суђење је требало да се одржи на небу, где „суд сједе“ (Данило 7,10), а Онај који је „као Син Човјечји иђаше с облацима небеским, и дође до Старца“ (Данило 7,13). То је приказ суда који се одиграва након 1798. године, а пре Исусовог другог доласка.

Између тог приказа суда из 7. поглавља Књиге пророка Данила и чишћења светиње описаног у стиху Данило 8,14 постоји директна паралела. Та два текста описују исти догађај. Према тексту Данило 8,14, време овог „очишћења светиње“, што је терминологија повезана са Даном помирења, наступило је након 2.300 вечери и јутара, односно дана. Према правилу „дан за годину“, ти „дани“ представљају укупно 2.300 година.

Почетна тачка за рачунање 2.300 година налази се у тексту Данило 9,24, у оквиру пророчанства о 70 седмица (490 година), колико је било „одређено“ или, прецизније, „одсечено“ од „2.300 дана“ (Данило 9,24). Многи научници исправно посматрају пророчанство о 2.300 дана (година) из текста Данило 8,14 и пророчанство о 70 седмица (490 година) из текста Данило 9,24-27 као два дела истог пророчанства. Следећи стих у оквиру пророчанства о 70 седмица, Данило 9,25, открива почетак тог временског периода: „Откад изиђе ријеч да се Јерусалим опет сазида“. То се догодило „седме године цара Артаксеркса“ (Јездра 7,7), или 457. пре Христа. Бројећи унапред 2.300 година, долазимо до 1844, недуго након 1798, а пре Исусовог другог доласка. Тада је Исус ушао у Светињу над светињама и отпочео своје дело посредовања – чишћења небеске Светиње. Погледајте табелу из одсека за петак.

Симболи у апокалиптичким пророчанствима, као што су они из Књиге пророка Данила и Откривења, имају само једно испуњење. На пример, „јарац“ је нашао своје испуњење у Грчкој као појединачном царству (Данило 8,21). На крају крајева, текст је ту изричит и наводи то царство по имену! Може ли бити јасније од тога?

Типологија се, међутим, усредсређује на стварне особе, догађаје или институције из Старог завета које су утемељене на историјској реалности, али упућују и на једну ширу реалност у будућности. Употреба типологије као метода тумачења сеже уназад до Исуса и новозаветних писаца, а налази се чак и у Старом завету. Једино што нас може водити у препознавању типа и антитипа јесте указивање на то од стране надахнутог писца Библије.

Прочитајте 1. Коринћанима 10,1-13. На који се догађај у историји Павле позива кад саветује коринтску цркву? Какве то има везе с нама данас?

Павле се осврће на историјску реалност Изласка и развија типологију засновану на искуству старих Јевреја у пустињи. На тај начин, Павле показује да је Бог, који је надахнуо Мојсија да забележи те догађаје, намеравао да они буду „угледи нама“ (1. Коринћанима 10,6), чиме уједно саветује и нас, као духовни Израел, да стрпљиво подносимо искушења док живимо у последњим данима.

Прочитајте наведене текстове и запишите како је сваки тип нашао своје испуњење у антитипу, како су то описивали Исус и новозаветни писци.

Матеј 12,40 _____

Јован 19,36 _____

Јован 3,14.15 _____

Римљанима 5,14 _____

Јован 1,29 _____

У сваком од тих случајева, Исус и новозаветни писци примењују типолошко тумачење, како би пророчки значај појединих догађаја дошао до пуног изражаја. На тај начин, они упућују на једно шире испуњење историјске реалности.

Размишљајте о служби у овоземаљској Светињи, која је послужила као тип читавог плана спасења. Шта нам то говори о важности коју учење о Светињи има за нас данас?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

Ако сте у прилици, прочитајте Clifford Goldstein, *1844 Made Simple* (Boise, ID: Pacific Press, 1988), или потражите неки други додатни извор материјала у вези са пророчанством о 2.300 дана. Погледајте такође и веб страницу: www.1844madesimple.org.

Проучите следећу табелу:

Данило 7	Данило 8
Вавилон (лав)	-----
Медо-Персија (медвед)	Медо-Персија (ован)
Грчка (леопард)	Грчка (јарац)
Пагански Рим (четврта звер)	Пагански Рим (рог који нараста хоризонтално)
Папски Рим (мали рог)	Папски Рим (рог који расте увис)
Суд на небу	Чишћење небеске Светиње

Овде је од кључне важности запазити да је приказ суда из 7. поглавља Данилове књиге, који се одиграва након 1.260 година прогонства (Данило 7,25), исто што и чишћење Светиње из текста Данило 8,14. Управо тај приказ суда је оно што коначно доводи до успостављања Божјег вечног царства на крају тужне историје ове пале планете. Дакле, имамо снажан библијски доказ о великој важности коју Свето писмо придаје тексту Данило 8,14 и догађају који он најављује.

ЗА РАЗГОВОР:

- Осврните се поново на 2. поглавље Књиге пророка Данила. Запазите како је ту јасно откривен историцистички метод – непрекидан низ светских царстава, који почиње у древној прошлости и завршава се успостављањем Божјег вечног царства. Бог нам даје кључ за тумачење тих пророчанстава. Међутим, шта нам то говори о стању хришћанског света, с обзиром да врло мали број хришћана данас још увек примењује историцистички метод? Како нам та чињеница помаже да још јасније сагледамо важност коју адвентистичка порука има за свет у ово време?
- Колико добро разумете пророчанство о 2.300 дана из текста Данило 8,14? Ако га не разумете, зашто не бисте одвојили време да га проучите и да то изнесете у свом разреду? Можда ћете се изненадити кад откријете колико је заиста чврсто утемељено наше тумачење тог пророчанства.
- Прочитајте текстове Данило 7,18.21.22.25.27. Запазите да је ту у средишту пажње оно што се дешава светима. Како сила малог рога поступа према њима? За разлику од тога, шта Господ чини за њих? Шта је добра вест за свете у вези са судом? Шта им суд коначно пружа?

БАВЉЕЊЕ ТЕШКИМ ТЕКСТОВИМА

Текстови за проучавање у току седмице: 2. Тимогију 2,10-15, 1. Дневника 29,17; Јаков 4,6-10; Галатима 6,9; Дела 17,11.

Текст за памћење: „И трпљење Господа нашега држите за спасење; као што вам и љубазни наш брат Павле по даној му премудрости писа. Као што говори о овоме и у свима својијем Посланицама, у којима имају неке ствари тешке разумјети, које ненаучени и неутврђени изврћу, као и остала Писма, на своју погибао“ (2. Петрова 3,15,16).

Расправљајући о посланицама апостола Павла, Петар пише да у њима постоје „неке ствари тешке разумјети“ (2. Петрова 3,16). Њих „ненаучени и неутврђени изврћу... на сопствену погибао“ (2. Петрова 3,16). Петар не каже да је у њима све тешко разумети, већ само понешто.

Али ми то већ знамо, зар не? Који искрени читалац Библије није наишао на текстове који му делују необично и које је тешко разумети? Извесно је да смо, пре или касније, сви имали такво искуство.

Зато ћемо ове седмице обратити посебну пажњу, не толико на тешке текстове саме по себи, већ на разлоге из којих нам они могу стварати тешкоће, и како да их, као верни трагаоци за истином из Божје Речи, разрешимо. У крајњој линији, неке од тих тешко схватљивих тврдњи можда никад неће бити разјашњене са ове стране неба. У исто време, велика већина текстова у Библији не представља никакав проблем за разумевање, и зато не треба допустити да мали број тих нејасноћа ослаби наше поверење у поузданост и ауторитет Божје Речи као целине.

Прочитајте текст 2. Тимотију 2,10-15. Павле саветује Тимотија да буде вредан и да „право управља ријечју истине“. Коју важну поруку он овде упућује свима нама?

Ниједан пажљив и искрен проучавалац Писма неће негирати чињеницу да у Библији постоји понешто што је тешко разумети. То не би требало да нас узнемирава. Заправо, у извесном смислу, те тешкоће би требало и очекивати. Напослетку, ми смо несавршена и ограничена бића, и нико од нас не поседује свеобухватно знање ни о једној области науке, а камоли о ономе што је божанско. Према томе, кад неупућена и ограничена људска бића покушавају да схвате мудрост бескрајног Бога из Светог писма, сигурно ће доћи до извесних потешкоћа. Међутим, такве тешкоће у разумевању библијских учења ни на који начин не доказују да је оно што Библија тврди неистинито.

Они који одбацују божански откривена и надахнута библијска учења, често проглашавају те тешкоће за противречности и грешке. Будући да је за њих Библија мање-више једна обична књига, уверени су да она мора садржавати неке недостатке и погрешке. Кад заузму такав став, људи обично и не улажу озбиљне напоре да потраже објашњење које би узимало у обзир целину и поузданост Светог писма, произашлу из његовог божанског надахнућа. Људи који доводе у питање прве странице Писма – извештај о Стварању (на пример), ускоро почињу да изражавају сумњу и несигурност у погледу и осталих делова Библије.

Додуше, до неких неусаглашености у Писму заиста може доћи због мањих грешака преписивача или преводилаца. У вези с тим, Елен Вајт је писала: „Неки нас строго гледају и кажу: ’Зар не мислите да је могло доћи до неких грешака приликом преписивања или превођења?’ То је сасвим могуће, али неко ко је толико ускогруд да почиње да оклева и спотиче се о такву једну могућност или вероватноћу, био би исто тако склон да се спотакне и о сваку тајну Надахнуте Речи, јер он у својој слабости не може да проникне у Божје намере. Да, он би се исто тако спотакао и о просте чињенице које су за просечан ум прихватиле и препознатљиво божанске, за који је Божја реч једноставна, лепа и пуна сласти. Ни све грешке неће довести у неприлику ниједну душу, нити ће навести икога да се спотакне, уколико он сам не проналази тешкоће и у најједноставнијој откривеној истини.“ – Ellen G. White, *Selected Messages*, book 1, p. 16.

Зашто је тако важно да приступамо Библији у духу понизности и повиновања?

Да ли вам се икад десило да наиђете на неки текст или низ текстова које нисте разумели, или сте тешко могли да ускладите са остатком књиге, или са реалношћу уопште? Заправо, било би просто невероватно да се, пре или касније, нисте суочили с таквим проблемом. Питање је, међутим – како сте реаговали? Или, што је још важније – како је требало да реагујете?

Прочитајте текстове 1. Дневника 29,17; Приче 2,7 и 1. Тимотију 4,16. Шта нам они говоре што бисмо могли применити као одговор на питање како да поступамо са тешким текстовима?

Једино ако смо искрени и поштени, можемо се суочити са тешкоћама на одговарајући начин. Поштење нам не допушта да избегавамо тешкоће, нити да покушамо да их прикријемо. Поштење нас такође спречава да дајемо површне одговоре који се не могу одржати при пажљивом испитивању. Бог воли искреност и поштење. А ми би требало да опонашамо Његов карактер у свему што радимо, чак и у свом проучавању Библије.

Поштени људи ће се бавити библијским проблемима пазећи да не износе информације без контекста, да не искривљују истину варљивим речима, и не заводе друге манипулишући доказима. Много је боље сачекати да се пронађе убедљив одговор на тешкоћу, него пружати двосмислено или незадовољавајуће решење. Позитиван споредни ефекат поштеног приступа проучавању Библије огледа се у томе што он гради поверење, а поверење је срж сваког здравог међуљудског односа. То људима делује много убедљивије од натегнутих одговора. Боље је једноставно рећи да не знате како да одговорите на неко питање, или да објасните неки текст, него се трудити да по сваку цену докажете како он значи оно што бисте ви волели да значи, иако то можда уопште није истина.

Пажљиви људи свесрдно желе да сазнају праву истину о Божјој Речи и зато се доследно труде да не срљају у преурађене закључке засноване на недовољном знању или непоузданим доказима. Пажљиви људи су одлучни у намери да не превиде ниједан аспект или детаљ који би могао бити важан. Они нису брзоплети у свом размишљању, већ темељни и марљиви у проучавању Божје Речи и сваке информације која би могла бити повезана с њом.

Шта ви радите, односно, шта би требало да радите са текстовима које не разумете у потпуности, или који се наизглед не слажу с вашим поимањем истине?

БАВИТИ СЕ ПРОБЛЕМИМА ПОНИЗНО

Прочитајте текстове Јаков 4,6-10; 2. Дневника 7,14 и Софонија 3,12. Зашто је понизност важна кад покушавамо да се бавимо тешким одломцима у Писму?

Многи људи су дошли до запањујуће спознаје и освешћујућег увида да зависе од нечега или некога изван њих самих. Схватили су да они нису мерило свих ствари. Ти људи вреднују истину више од потребе свог ега да буде у праву, и свесни су да истина није нешто што су сами измислили, већ нешто са чим морају да се суоче. Вероватно највећа спознаја до које су ови људи дошли управо је то колико мало они заиста познају истину. Свесни су, као што је Павле писао, да виде „као кроз стакло, у загонетки“ (1. Коринћанима 13,12).

Предности такве понизности у размишљању су многоструке – навика скромног испитивања представља основу сваког растења у знању, јер омогућава слободу која природно рађа поучљив дух. То не значи да понизни људи често нису у праву, нити да увек мењају мишљење и да никад немају чврста уверења. То само значи да се они повинују библијској истини. Свесни су ограничености свог знања и, управо зато, способни да прошире своје познавање и разумевање Божје Речи на начин на који неки такозвани интелектуалац, арогантан и охол, не би могао.

„Сви који приступају Божјој Речи да би добили усмерење, у скромном духу, жељни да се поуче и одлучни да сазнају услове спасења, разумеће о чему Писмо говори. Међутим, они који у проучавање Речи уносе дух који она не одобрава, на крају и примају дух који она не даје. Господ не проговара равнодушном уму. Он не троши узалуд речи да би поучио некога ко нема поштовања и својевољно остаје затрован. Али зато кушач поучава сваки ум који спремно прихвата његове предлоге и не обазире се на Божји свети закон.

А ми треба да понизимо своја срца, да искрено и побожно истражујемо Реч живота, јер само ум који је скрушен и понизан може да угледа светлост.“ – Ellen G. White, *The Advent Review and Sabbath Herald*, August 22, 1907.

Како остварујете здраву равнотежу између понизности и чврстог уверења? На пример, како бисте одговорили на следећу оптужбу: Како ви, адвентистички хришћани, можете бити тако сигурни да сте у праву кад је реч о Суботи, и да скоро сви други греше?

ОДЛУЧНОСТ И СТРПЉЕЊЕ

Прочитајте текст Галатима 6,9. Премда Павле овде говори о истрајности у чињењу добра другима, исти став је неопходан и кад се бавимо тешким питањима. Зашто су одлучност и стрпљење важни у решавању проблема?

Истинска достигнућа увек захтевају истрајност. Оно што лако задобијемо често недовољно ценимо. Тешкоће које се јављају у Библији пружају нам прилику да упослимо свој ум, а наша одлучност и истрајност у трагању за решењем откривају колико је то питање заиста важно за нас. Свако време које проведемо проучавајући Библију у настојању да откријемо нешто више о њеном значењу и поруци је добро утрошено време. Можда ће марљиво претраживање Писма у потрази за одговором, чак и ако то дуже потраје, бити већи благослов и од самог решења проблема, када га коначно нађемо. Уосталом, кад нађемо решење за неки проблем који нас дуго мучи, оно нам постаје веома драгоцено.

Чињеница да не можете брзо да решите неку тешкоћу не доказује да она уопште не може да се реши. Невероватно је како често превидимо ту очигледну чињеницу. Има много оних који, када наиђу на неку тешкоћу у Библији, пошто мало промисле о њој и не успеју да дођу до могућег решења, изненада закључују да тај проблем заправо и не може да се реши. Неки чак почињу да преиспитују колико је Библија уопште поуздана. Међутим, не би требало да сметнемо са ума да постоји можда чак врло једноставно решење, иако га ми, у својој ограниченој људској мудрости – или незнању – једноставно не видимо. Шта бисмо помислили о некоме ко почиње да учи алгебру и ко након пола сата, пошто је узалуд покушавао да реши неки тежак проблем, изјави да решење уопште не постоји, само зато што он није могао да га нађе? Исто важи и за нас кад проучавамо Библију.

Кад неке тешкоће пркосе и вашим најусрднијим напорима да их решите, оставите их за тренутак по страни, а у међувремену обнављајте оно што вам је Бог јасно показао. Неки духовни увиди стичу се тек када смо спремни да следимо оно што нам је Бог већ рекао да учинимо. Зато, будите истрајни и стрпљиви у свом проучавању Библије. Уосталом, стрпљење је врлина верника последњег времена (видети Откривење 14,12).

Шта можемо научити од других људи који су марљиво и стрпљиво проучавали тешко схватљиве делове Библије? Како можемо охрабрити друге да не одустану од своје потраге за истином? Зашто не треба да се уплашимо кад наиђемо на неки тежак текст у Писму?

БАВЉЕЊЕ ТЕШКОЋАМА УЗ МОЛИТВУ И НА БИБЛИЈСКИ НАЧИН

Прочитајте текстове Дела 17,11; Дела 8,35 и Дела 15,15.16. Шта су чинили апостоли и припадници ране цркве када су се суочавали са тешким питањима? Зашто је Свето писмо још увек најбољи извор за сопствено тумачење?

Најбоље решење за проблеме на које наилазимо у Библији још увек се налази у њој самој. Са проблемима у Библији најбоље се излази на крај када се проучавају у светлости целог Писма, уместо да се појединачан текст проучава одвојено од осталих, и од Писма као целине. Заиста морамо користити Библију да нам помогне да разумемо Библију. Научити како да дођемо до великих истина откривених у Писму једна је од најважнијих ствари које можемо урадити.

Ако не разумете неки део Писма, покушајте да стекнете нешто светлости из других библијских текстова који се баве истом темом. Увек настојте да нађете јасну изјаву Писма која баца светлост на мање јасне делове. Такође је веома важно да никад не засењујемо и не замагљујемо јасне библијске тврдње доводећи их у везу са тешко разумљивим текстовима. Уместо да решење тражимо у ванбиблијским изворима, филозофији или науци, требало би да допустимо тексту самог Писма да нам растумачи сопствено значење.

Неко је згодно рекао да, кад смо на коленима, дословно видимо проблеме из нове перспективе. Јер, путем молитве, ми показујемо да нам је потребна божанска помоћ кад је реч о тумачењу и разумевању Писма. У молитви, ми тражимо просветљење ума деловањем истог Светог Духа који је надахњивао библијске писце да запишу то што су записали.

У молитви се откривају наше побуде, и пружа нам се прилика да кажемо Богу зашто заиста желимо да разумемо то што читамо. У молитви можемо тражити од Бога да отвори наше очи за своју Реч и да нам дарује дух спреман да следи и примењује Његову истину. (То је пресудно!) Кад нас Бог, у одговору на наше молитве, води посредством Светог Духа, Он не противречи ономе што је већ открио у Библији. Бог ће увек бити у складу са Библијом, потврђиваће и зидати на ономе што су нам библијски писци саопштили под Његовим надахнућем.

Како вам молитва помаже да доспете у исправно стање ума да бисте могли боље да разумете и послушате Божју Реч?

У књизи *Пут Христу* од Елен Вајт прочитајте поглавље „Шта чинити са сумњом?“, стр. 105-113 оригинал. Прочитајте и део текста под насловом „Начела за приступ тумачењу Светог писма“ у документу „Методe проучавања Библије“, који можете наћи на интернет страници <https://www.adventisti.net/metode-proucavanja-biblije/>.

У Библији се налазе многе тајне које ограничена људска бића тешко могу да схвате, и које су сувише дубоке да бисмо их у потпуности објаснили. Зато је потребно да имамо понизан ум и будемо спремни да се, уз молитву, поучавамо из Светог писма. Ако смо верни Писму, допустићемо библијском тексту да каже то што заиста хоће – чак и ако је његово значење у супротности са нашим очекивањима. Ако смо верни Писму, поштоваћемо текст уместо да га преиначујемо (да, неки заиста сами мењају текст), или да избегавамо његово право значење.

„Када се Божја реч отвара без дубоког поштовања и молитве, кад мисли и осећања нису усредсређени на Бога, нити су у складу с Његовом вољом, ум бива помрачен сумњом, а та сумњичавост се појачава већ у току самог проучавања Библије. Непријатељ преузима контролу над мислима, и предлаже тумачења која нису исправна. Кад год људи не теже да се речима и делима ускладе са Богом, они су, без обзира на своје образовање, подложни заблудама у свом разумевању Писма, и зато није безбедно ослонити се на њихова објашњења. Они који у Светом писму траже недоследности, немају одговарајући духовни увид. Са тако искривљеном визијом, они ће проналазити много разлога за сумњу и неверовање у ономе што је заправо једноставно и јасно.“ – Елен Г. Вајт, *Пут Христу*, стр. 110, 111 оригинал.

ЗА РАЗГОВОР:

- Зашто ставови које људи имају у односу на Библију, о којима смо говорили ове седмице, представљају темељ за правилно разумевање Светог писма? Какви су још ставови према Библији, по вашем мишљењу, од пресудне важности као помоћ да бисте је боље разумели?
- Зашто не би требало да нас чуди то што у Библији налазимо појединости које је тешко објаснити и разумети? Уосталом, колико је појава у самом свету природе понекад тешко разумети? До данашњег дана, на пример, вода (вода!) је још увек пуна тајни.
- Како можемо, као адвентисти, да одговоримо на питања у вези са текстом Лука 23,43, где (према већини превода) Исус каже разбојнику на крсту да ће истог дана бити с Њим на небу? Како можемо на поштен начин одговорити на то? Како нам, на пример, текстови као што су Јован 20,17, Проповедник 9,5 и 1. Коринћанима 15,16-20, могу помоћи да разумемо о чему је ту заправо реч?

ЖИВЉЕЊЕ ПО БОЖЈОЈ РЕЧИ

Текстови за проучавање у току седмице: Филибљанима 2,12-16; Лука 4,4.8.10-12; Псалми 37,7; Псалми 46,10; Псалми 62,1.2.5; Колошанима 3,16.

Текст за памћење: „Будите пак творци ријечи, а не само слушаачи, варајући сами себе“ (Јаков 1,22).

Ни најбољи метод за проучавање Библије неће нам бити ни од какве користи ако нисмо одлучни у намери да живимо у складу са оним што учимо из Писма. Оно што важи за образовање у општем смислу, важи и конкретно за проучавање Библије – најбоље учимо не тако што само читамо или слушамо, већ и примењујемо научено. Таква послушност отвара пуну ризницу божанских благослова која би иначе била затворена за нас, што представља узбудљив начин да увећамо своје разумевање и знање, а то може преобразити наш живот. Али ако нисмо спремни да се повинујемо Божјој Речи, нити да применимо оно што смо научили, онда нећемо расти. И наше сведочанство ће тиме бити ослабљено, јер нећемо живети у складу са својим речима.

Ми растемо у благодати и мудрости захваљујући подстицајним узорима, који нам илуструју шта значи живети по Речи Божјој. А нема бољег примера нити веће мотивационе силе од Исуса Христа. Он нам је дао образац који треба да следимо. Он је водио живот потпуно усклађен са Божјом вољом.

Ове седмице проучаваћемо шта значи живети по Божјој Речи и под њеним божанским ауторитетом.

БОЖЈА ЖИВА РЕЧ И СВЕТИ ДУХ

Веома је важно проучавати Божју Реч пажљиво и по исправном методу. Међутим, исто је тако важно, ако не и важније, примењивати у пракси оно што смо научили. Крајњи циљ проучавања Библије није стицање већег знања, колико год задивљујуће оно било. Циљ није да савладамо Божју Реч, већ да она савлада нас, да мења наш живот и начин размишљања. То је оно што се заиста рачуна. Бити спреман да живиш у складу са истином коју си сазнао значи бити спреман да се потчиниш библијској истини. Такав избор понекад за собом повлачи жестоку борбу, јер је то битка за превласт у нашем животу и начину размишљања. И на крају, постоје само две стране између којих бирамо.

Прочитајте Филибљанима 2,12-16. Шта нам ти стихови говоре у погледу тога како би требало да живимо?

Да, Бог ради у нама, али Он то чини преко Светог Духа, који нам једини даје мудрост потребну за разумевање Светог писма. Штавише, као грешна људска бића ми се често противимо Божјој истини и, препуштени себи самима, не бисмо послушали Божју Реч (Римљанима 1,25; Ефесцима 4,17.18). Без Светог Духа, у нама нема наклоности према Божјој поруци. Нема наде, нема поверења, нема љубави у одговору на њу. Ипак, посредством Светог Духа, Бог заиста „чини у вама да хоћете и учините као што Му је угодно“ (Филибљанима 2,13).

Свети Дух је учитељ који чезне да нас поведе ка дубљем разумевању Писма и радосном уважавању Божје Речи. Он усмерава нашу пажњу на истине Божје Речи и даје нам свеже увиде у те истине, како би се наш живот одликовао верношћу и драговољном послушношћу Божјој вољи. „Нико није у стању да објасни Писма без помоћи Светог Духа. Али када приступите Речи са понизним, поучљивим срцем, Божји анђели ће бити уз вас, да би вам указали на доказе у прилог њеној истинитости.“ – Ellen G. White, *Selected Messages, book 1*, р. 411. На тај начин се оно што је духовно – духовно и сагледава (1. Коринћанима 2,13.14), и ми постајемо способни да радосно следимо Божју Реч „свако јутро“ (Исаија 50,4.5).

Текст Филибљанима 2,16 каже да би ми требало да „придржавамо“ „ријеч живота“. Шта то, по вашем мишљењу, значи? И како се то ради? Погледајте и текст 5. Мојсијева 4,4, који има сличну поруку. Каква је наша улога у свему томе?

Нема бољег и инспиративнијег примера који бисмо могли следити од Исуса Христа. Он је био упознат са Писмом и спреман да следи писану Реч и да јој се повинује.

Прочитајте стихове Лука 4,4.8.10-12. Како Исус користи Свето писмо да би одбио сотонина искушења? Шта нам то говори о кључној улози Писма кад је реч о нашој вери, поготово у тренуцима искушења?

Исус је добро познавао Писма. Био је тако блиско упознат са Божјом Речју да је могао да је цитира напамет. Такво познавање Божје писане Речи сигурно је било резултат драгоценог времена проведеног са Богом у проучавању светих списа.

Да Он није знао тачне речи Писма и контекст у ком се оне јављају, ђаво је лако могао да га превари. Чак је и ђаво цитирао Писмо и користио га за своје властите обмањивачке циљеве. Према томе, ако је неко у стању само да цитира Писмо, као што је и ђаво чинио, то није довољно. Потребно је исто тако знати шта још Писмо има да каже о том предмету и упознати се с његовим тачним значењем. Само такво познавање Божје Речи помоћи ће и нама, као што је помогло Исусу, да не будемо преварени од стране Божјег непријатеља, већ да се одупремо његовим нападима. Увек изнова читамо како је Исус отварао ум својим следбеницима да разумеју Писмо, тиме што их је упућивао на оно што је „писано“ (Лука 24,45.46; Матеј 11,10; Јован 6,45; итд.). Он је полазио од претпоставке да су они који читају Писмо у стању и да га исправно разумеју: „Шта је написано у Закону? Како читаш?“ (Лука 10,26). За Исуса, оно што је написано у Светом писму представља мерило по ком треба да живимо.

У тексту Јован 7,38, Исус – отеловљена Божја Реч – поново упућује своје следбенике на оно о чему говори Писмо. Једино на основу Библије и можемо спознати да је Исус обећани Месија. Управо Писмо сведочи за Њега (Јован 5,39). Исус је и сам био спреман да се повинује Писму, Божјој Речи у писаном облику. А кад је Он био спреман на то, шта би онда ми требало да чинимо?

Какво је ваше лично искуство кад је реч о коришћењу Писма за борбу против искушења? То јест, да ли сте некад, наставши се у искушењу, почели да читате Писмо или рецитујете библијске стихове? Шта се десило као резултат тога и шта сте научили из тог искуства?

Прочитајте текст Јован 5,45-47. Какву моћну поруку нам Исус овде даје кад је реч о Његовом односу према Библији?

Неки тврде да су Исусови говори у оштрој супротности са речима Писма какве налазимо у Старом завету. Они кажу да се Исусове речи чак уздижу изнад речи Светог писма.

У Новом завету заиста читамо да је Исус говорио: „Чули сте да је казано... А Ја вам кажем“ (Матеј 5,43.44; упоредити са Матеј 5,21.22.27.28.33.34.38.39). Међутим, кад је изговорио те чувене речи у Беседи на гори, Исус није покушао да одбаци или укине Стари завет, као што неки тумачи тврде. Он се заправо само осврнуо на различита тумачења Писма и усмену традицију, коју су неки учени људи Његовог времена користили како би оправдали понашање према другима, какво Бог није допустио нити је икад заповедио – као што је гајење мржње према непријатељу (видети Матеј 5,43).

Исус није укинуо Стари завет ни у ком смислу, нити је у било којој мери умањио његов ауторитет. Баш напротив. Управо Стари завет доказује ко је Он. Исус је заправо пооштрио значење старозаветних изјава, указујући нам на Божје првобитне намере.

Коришћење Исусовог ауторитета да би се обезвредила Божја Реч, или да би се поједини делови Библије потценили као ненадахнути, вероватно је један од најсуптилнијих, а опет најопаснијих начина критиковања Писма, јер се то чини, наводно, у име самог Исуса. Насупрот томе, имамо Исусов лични пример који јасно показује колики је ауторитет Он приписивао Божјој Речи, а она се, у Његово време, састојала само од Старог завета. Какви су нам још докази потребни да бисмо знали како треба да гледамо на Стари завет?

Далеко од тога да је умањивао ауторитет Писма, Исус га је, напротив, доследно уздизао као прави и поуздан водич. Чак и у самој Беседи на гори, Он недвосмислено тврди: „Не мислите да сам Ја дошао да покварим Закон или Пророке: Нијесам дошао да покварим, него да испуним“ (Матеј 5,17). А затим додаје: „Ако ко поквари једну од овијех најмањијех заповијести и научи тако људе, најмањи назваће се у Царству небескоме; а ко изврши и научи, тај ће се велики назвати у Царству небескоме“ (Матеј 5,19).

Које се од кључних доктрина, до данашњег дана, темеље на Старом завету? Сетите се, на пример, Стварања (1. Мојсијева 1 – 2) и пада у грех (1. Мојсијева 3). Које још кључне хришћанске истине налазимо у Старом завету, а које су касније још више наглашене у Новом завету?

ТИХИ ТРЕНУЦИ СА БОЖЈОМ РЕЧЈУ

Наш живот постаје све грозничавији, и све је више напетости и стреса. Понекад смо присиљени напорно да радимо само да бисмо опстали – дословно преживели и изнели храну на сто. С друге стране, чак и ако имамо све што нам је неопходно за живот, опет смо у гужви и журби јер увек желимо више. Прижељкујемо ствари за које мислимо да ће нас усрећити и испунити. Али као што нас Соломон упозорава у Књизи Проповедниковој, то се не дешава увек.

Какав год да је разлог, ми смо често толико презапослени да нам се лако може десити да, усред те ужурбаности, истиснемо Бога из свог живота. Није да ми не верујемо, већ једноставно не проводимо квалитетно време у читању, молитви и настојању да се приближимо Господу „у чијој је руци душа“ наша (Данило 5,23). Понекад смо сувише заокупљени другим стварима да бисмо могли да доживимо то квалитетно време са Богом. А свима су нам потребни ти тренуци у којима намерно успоравамо да бисмо се срели са својим Спаситељем, Исусом. Како да нам Свети Дух проговори ако ми не застанемо да слушамо? То посебно, тихо време са Богом, проведено у читању Његове Речи и комуникацији путем молитве, представља извор нашег духовног живота.

Прочитајте стихове Псалми 37,7, Псалми 46,10 и Псалми 62,1.2.5. Чему нас они уче кад је реч о тихом времену са Богом? Зашто је то толико важно?

Кад неког волите, задовољство вам је да проводите време насамо с том особом. Зато, изаберите неко место где ћете моћи да читате Божју Реч и размишљате о њој без прекидања. У нашем грозничавом животу, то нам може успети једино ако свесно одвојимо посебно време за тај сусрет. Често је почетак дана најбољи за те минуте тишине и размишљања. Такви тренуци, пре него што пођете на посао, могу постати благослов за цео остатак дана, јер ће вас те драгоцене мисли пратити током многих сати. Ипак, слободно будите креативни у проналажењу времена које вама највише одговара, да бисте се срели са Богом без ометања.

Повезаност путем молитве са живим Богом Библије утиче на ваш живот као ништа друго. У крајњој линији, то доприноси да постанете сличнији Исусу.

Колико сте одлучни у настојању да пронађете време које ћете провести насамо са Господом? Како изгледају ти тренуци и како вам они помажу да боље спознате да је Бог стваран и да вас воли?

ПАМЋЕЊЕ И ПЕСМА

„У срце своје затворио сам ријеч Твоју, да Ти не гријешим“
(Псалми 119,11).

Учење Светог писма напамет доноси многоструке благослове. Ако складиштимо драгоцене одломке Божје Речи у свом уму, можемо их касније призвати у сећање и применити у новим и променљивим околностима. На тај начин Библија директно утиче на наше размишљање, одлуке, животне вредности и понашање. Учење делова Писма напамет чини да Библија заживи у нашем свакодневном искуству. То доприноси нашем богослужењу и помаже нам да водимо живот вере у складу са Писмом.

Осим тога, учење Писма, реч по реч, представља моћну заштиту против обмана и лажних тумачења. Ако делове Писма знамо напамет, моћи ћемо да их цитирамо чак и онда кад нам Библија није при руци. То постаје огромна сила за добро у ситуацијама кад се јаве искушења, или се суочавамо с тешким изазовима. Док се присећамо Божјих обећања и свој ум, уместо на проблеме, усредсређујемо на Божју Реч, то уздиже наше мисли ка Богу, који нам може понудити хиљаду решења онда кад ми не видимо ниједно.

Прочитајте текстове Ефесцима 5,19 и Колошанима 3,16. На који начин певање стихова из Писма утврђује и јача Божју Реч у нашем уму?

Ако речи Библије преточимо у песму, то такође може бити добар начин за учење њених текстова напамет. Кад их певамо, лакше памтимо речи Писма. Комбиновање речи Писма са пријатним мелодијама учврстиће их још више у нашим мислима, и успешно одагнати сваки осећај тескобе. Одломке Светог писма повезане са једноставним али складним мелодијама лако могу певати и научити напамет и деца и одрасли. Свето писмо је било извор надахнућа за компоновање бројних, широм света познатих ораторијума, симфонија и других музичких дела која су утицала на хришћанску културу и обликовала је током векова. Композиције које уздижу наш ум и усмеравају мисли ка Богу и Његовој Речи доносе нам предиван благослов и врше позитиван утицај у нашем животу.

„Музика је део богослужења у небеским дворима и ми се морамо потрудити, славећи Бога песмама, да се што више приближимо складу небеских хорова.“ – Елен Г. Вајт, *Стварање, патријарси и пророци*, стр. 594 оригинал.

У књизи *Пут Христу* од Елен Вајт прочитајте поглавље под насловом „Преимућство молитве“, стр. 93-104 оригинал.

„Смртно око није у стању да сагледа Христову лепоту и привлачност. Једино што човека може оспособити да препозна Његову бескрајну милост, немерљиву љубав, благонаклоност и славу је унутрашње просветљење Светим Духом, које души открива у каквом би се безнадежном, беспомоћном стању наша без милости и опроштења Носиоца греха – без Христове сведовољности.“ – Елен Г. Вајт, *Подигнимо поглед*, стр. 155 оригинал.

„Делови Светог писма, па и читава поглавља могу се учити напамет и понављати кад непријатељ наиђе са својим искушењима... Кад сотона наводи ум да се бави оним што је сензуално и овоземаљско, најлакше је одупрети му се речима: 'Писано је'“ – Ellen G. White, *The Advent Review and Sabbath Herald*, April 8, 1884.

ЗА РАЗГОВОР:

- Како се чињеница о постојању слободне воље и слободе избора одражава на све наше одлуке у погледу вере и послушности? Премда су многе области нашег живота изван наше контроле, кад је реч о ономе што је од пресудне важности, ономе што се тиче вечног живота, ми заиста имамо слободу избора. Како користите слободну вољу коју вам је Бог дао? Коју врсту духовних избора правите?
- Сетите се коју би улогу Субота могла и требало да има кад је реч о тихим тренуцима које можемо провести са Богом. Како вас светковање Суботе чува од опасности да будете толико заокупљени радом и обављањем разних послова да не проводите са Богом онолико времена колико би требало? Како можете научити да Суботу претворите у већи духовни благослов, какав би она и требало да буде?
- Какво је ваше искуство у погледу времена које проводите насамо са Богом, у молитви и проучавању? Како та духовна пракса утиче на вашу веру? Како би требало да она утиче на вашу веру? Ако вам није непријатно, разговарајте у разреду о личном времену које проводите у читању и молитви, као и какву сте добит имали од њих. Како би другима могло да користи то што сте ви научили?
- Које сте од својих омиљених стихова научили напамет? Шта вам се толико допада у вези са њима? У ком смислу то што сте их научили напамет представља благослов за вас?

АПРИЛ
БОЖЈА ВЕЛИЧАНСТВЕНОСТ

Победа истине

1. С Колошанима 4,5.6.	Испуњавање захтева
2. Ч Римљанима 12,1.	Небеска процена
3. П Титу 2,7.8.	Победа истине
4. С Исаија 64,4.	Неописива слава

Божја величанственост

5. Н Матеј 7,7.	Небеско јемство
6. П Матеј 18,15.	Исправљање лошег
7. У Дела 10,34.35.	Христос, магнет
8. С Матеј 28,18–20.	Упуства која сведоче
9. Ч Матеј 7,12.	Живети изнова
10. П Јован 1,11.	Заштитни оклоп
11. С Псалам 89,8.9.	Божја величанственост

Снага за дан

12. Н Ефесцима 6,4.	Љубазност, врлина
13. П Јован 6,47–51.	Христос, Хлеб живота
14. У Марко 16,15.16.	Будите Његов гласник?
15. С Откривење 3,10.	Ја ћу те чувати
16. Ч Матеј 10,8.	Дајте као што сте примили
17. П 5. Мојсијева 33,25–27.	Снага за дан
18. С Матеј 24,44.	Стална заједница с Богом

Поштен пред Богом

19. Н Јован 17,17.	Покајање и реформација
20. П 2. Тимотију 2,24.25.	Поштен пред Богом
21. У Јован 6,63–69.	Судбина за вечност
22. С Матеј 6,14.15.	Рецепт за јединство
23. Ч Малахија 3,17.	Посматрај ведру страну
24. П 3. Јованова 1,2.	Закони природе и живота
25. С Јован 16,7.8.	Храбро напред

Потпуна посвећеност

26. Н Ефесцима 6,11.	Хришћански војник
27. П 1. Тимотију 4,1.2.	Оправданост наше поруке
28. У 2. Тимотију 3,14.15.	Водич за спасење
29. С 5. Мојсијева 6,4.5.	Потпуна посвећеност
30. Ч Приче 4,20–22.	Божански налог

МАЈ
КОРАК ПО КОРАК

Постизање циља кроз Христа

1. П Лука 12,33.	Улагања Елен Вајт
2. С Дела 20,32.	Постизање циља кроз Христа

Припрема за Небо

3. Н Лука 14,11.	Небески позив
4. П 1. Солуњанима 4,11.12.	Благослов рада
5. У Приче 28,13.	Ослобађање од греха
6. С Ефесцима 5,8.	Суштина спасења
7. Ч 1. Коринћанима 10,31.	Рецепт за добро здравље
8. П 1. Коринћанима 4,7.	Припрема за Небо
9. С Авакум 2,15.	Опомињући сан

Корак по корак

10. Н Матеј 10,32.33.	Живи у Богу
11. П Јован 15,7.	Пут, истина и живот
12. У Приче 12,22.	Иштите, верујте, захтевајте
13. С Јован 15,10.	Љубав води у послушност
14. Ч Јован 14,30.	Саосећајни хришћанин
15. П Матеј 25,21.	Корак по корак
16. С Галатима 2,20.	Безрезервна предаја

Послушност је посвећење

17. Н Јеремија 31,33.	Светост срца
18. П 1. Коринћанима 12, 25–27.	Оданост Очевој породици
19. У Ефесцима 5,2.	Послушност је посвећење
20. С Јован 12,9.	Највеће Христово чудо
21. Ч 2. Тимотију 2,19–21.	Једно с Христом
22. П Јеврејима 2,18.	Процес прочишћења
23. С Јуда 1,7.	Обезбеђивање нашег наследства

Радујте се у Господу

24. Н 5. Мојсијева 31,8.	Горљивост за истином
25. П Ефесцима 4,11.12.	Одмор у хладу Његовом
26. У Матеј 7,13.14.	Захтевање привилегија
27. С 2. Коринћанима 5,7.	Радујте се у Господу
28. Ч 1. Јованова 2,9.10.	Христос у нама
29. П 1. Тимотију 3,9.	Поштовати узрок
30. С Ефесцима 5,25–27.	Без мане

Наши анђели чувари

31. Н Псалам 91,9–11.	Наши анђели чувари

ЈУН

ИСТРАЈНА МОЛИТВА

Лична припрема

1. П Лука 16,10.	Прави хришћанин
2. У Матеј 6,24.	Наш великодушни Господ
3. С Приче 2,6.	Врата су још отворена
4. Ч 2. Тимотију 4,3.4.	Да вас нико не превари
5. П Јован 13,34.	Лична припрема
6. С Јеврејима 12,5.6.	Цена спасења

Истрајна молитва

7. Н Филибљанима 2,12.13.	Његова милост је довољна
8. П Приче 9,10.	Почните данас да радите
9. У Јов 23,12.	Улепшавање јеванђеља
10. С Римљанима 13,11.12.	Време жетве
11. Ч 1. Петрова 5,8.	Истрајна молитва
12. П Римљанима 16,17.	Божје старање за Његову цркву
13. С 2. Коринћанима 9,8.	Дух окрепљења

Верност у служби

14. Н Псалам 126,5.6.	Чувајте прилазе
15. П Титу 2,11.12.	Наслеђе бесмртности
16. У 1. Петрова 1,18.19.	Чудо крста
17. С 2. Коринћанима 12,9.	Држимо се чврсто
18. Ч 1. Петрова 2.23.	Верност у служби
19. П Исаија 49,6.	Сваки члан је мисионар
20. С Псалам 150,1–6.	Славно наслеђе

Рад Духа

21. Н Лука 10,2.	Позив упућен свима
22. П 1. Петрова 1,3.4.	Волети значи служити
23. У Јаков 2,5.	Божје поступање с људима
24. С Исаија 30, 21.	Вођство у невољи
25. Ч 1. Коринћанима 6,19.20.	Здрав живот
26. П Лука 17,20.21.	Рад Духа
27. С 2. Петрова 3,9.	Моћ молитве

Коме ћемо ићи?

28. Н Псалам 119,130–133.	Видело стази вашој
29. П Дела 4,11.12.	Коме ћемо ићи?
30. У1. Јованова 2,14.15.	Хришћански став и амбиције

ЧИТАЊЕ БИБЛИЈЕ РЕДОМ

Април		Мај		Јун	
1. 1. О цар.	4-6	1. 2. Днев.	23-25	1. Псалам	15-17
2. «	7-9	2. «	26-30	2. «	18-20
3. «	10-12			3. «	21-23
4. «	13-16	3. «	31-33	4. «	24-26
		4. «	34-36	5. «	27-29
5. «	17-19	5. Јездра	1-3	6. «	30-34
6. «	20-22	6. «	4-6		
7. 2. О цар.	1-3	7. «	7-10	7. «	35-37
8. «	4-6	8. Немија	1-3	8. «	38-40
9. «	7-9	9. «	4-7	9. «	41-43
10. «	10-12			10. «	44-46
11. «	13-16	10. «	8-11	11. «	47-49
		11. «	12-13	12. «	50-52
12. «	17-19	12. О Јестири	1-3	13. «	53-57
13. «	20-22	13. «	4-6		
14. «	23-25	14. «	7-10	14. «	58-60
15. 1. Днев.	1-3	15. О Јову	1-3	15. «	61-63
16. «	4-6	16. «	4-8	16. «	64-66
17. «	7-9			17. «	67-69
18. «	10-14	17. «	9-11	18. «	70-72
		18. «	12-14	19. «	73-75
19. «	15-17	19. «	15-17	20. «	76-80
20. «	18-20	20. «	18-20		
21. «	21-23	21. «	21-23	21. «	81-83
22. «	24-26	22. «	24-26	22. «	84-86
23. «	27-29	23. «	27-30	23. «	87-89
24. 2. Днев.	1-3			24. «	90-92
25. «	4-7	24. «	31-33	25. «	93-95
		25. «	34-36	26. «	96-98
26. «	8-10	26. «	37-39	27. «	99-103
27. «	11-13	27. «	40-42		
28. «	14-16	28. Псалам	1-3	28. «	104-106
29. «	17-19	29. «	4-6	29. «	107-109
30. «	20-22	30. «	7-11	30. «	110-114
		31. «	12-14		

ВЕЧЕРЊЕ БОГОСЛУЖЕЊЕ У ПОРОДИЦИ

Април	Мај	Јун
1. Псалам 78,43-56.	1. Псалам 103.	1. Псалам 121.
2. Псалам 78,57-72.	2. Псалам 104,1-18.	2. Псалам 122.
3. Псалам 79.	3. Псалам 104,19-35.	3. Псалам 123.
4. Псалам 80.	4. Псалам 105,1-15.	4. Псалам 124.
5. Псалам 81.	5. Псалам 105,16-31.	5. Псалам 125.
6. Псалам 82.	6. Псалам 105,32-45.	6. Псалам 126.
7. Псалам 83.	7. Псалам 106,1-16.	7. Псалам 127.
8. Псалам 84.	8. Псалам 106,17-32.	8. Псалам 128.
9. Псалам 85.	9. Псалам 106,33-48.	9. Псалам 129.
10. Псалам 86.	10. Псалам 107,1-21,	10. Псалам 130.
11. Псалам 87.	11. Псалам 107,22-43.	11. Псалам 131.
12. Псалам 88	12. Псалам 108.	12. Псалам 132.
13. Псалам 89,1-13.	13. Псалам 109,1-16.	13. Псалам 133.
14. Псалам 89,14-26.	14. Псалам 109,17-31.	14. Псалам 134.
15. Псалам 89,27-39.	15. Псалам 110.	15. Псалам 135.
16. Псалам 89,40-52.	16. Псалам 111.	16. Псалам 136,1-14.
17. Псалам 90.	17. Псалам 112.	17. Псалам 136,15-26.
18. Псалам 91.	18. Псалам 113.	18. Псалам 137.
19. Псалам 92.	19. Псалам 114.	19. Псалам 138.
20. Псалам 93.	20. Псалам 115.	20. Псалам 139.
21. Псалам 94.	21. Псалам 116.	21. Псалам 140.
22. Псалам 95.	22. Псалам 117.	22. Псалам 141.
23. Псалам 96.	23. Псалам 118,1-14.	23. Псалам 142.
24. Псалам 97.	24. Псалам 118,15-29.	24. Псалам 143.
25. Псалам 98.	25. Псалам 119,1-34.	25. Псалам 144.
26. Псалам 99.	26. Псалам 119,35-63.	26. Псалам 145.
27. Псалам 100.	27. Псалам 119,64-90.	27. Псалам 146.
28. Псалам 101.	28. Псалам 119,91-117.	28. Псалам 147.
29. Псалам 102,1-14.	29. Псалам 119,118-143.	29. Псалам 148.
30. Псалам 102,15-28.	30. Псалам 119,144-176.	30. Псалам 149.
	31. Псалам 120.	

Предлажемо верницима да ове текстове читају у току вечерњег богослужења у својој породици.

ПОЧЕТАК СУБОТЕ У АПРИЛУ 2020. ГОДИНЕ

МЕСТО	ДАТУМ			
	3.	10.	17.	24.
Струмица , Ђевђелија	18,56	19,05	19,13	19,22
Радовиш, Кавадарци	18,58	19,07	19,15	19,24
Пирот , Велес, Прилеп, Битољ	19,00	19,09	19,17	19,26
Кладово, Неготин , Бор, Зајечар, Књажевац, Ниш , Лесковац, Врање, Куманово, Скопље	19,02	19,11	19,19	19,28
Параћин, Крушевац , Приштина , Тетово, Дебар, Охрид	19,04	19,13	19,21	19,30
Јагодина , Косовска Митровица, Ђаковица, Призрен	19,06	19,15	19,23	19,32
Вршац, Алибунар, Ковин, Смедерево, Пожаревац, Смедеревска Паланка, Крагујевац , Краљево, Нови Пазар, Пећ	19,08	19,17	19,25	19,34
Српска Црња, Панчево, Београд , Аранђеловац, Чачак , Беране	19,10	19,19	19,27	19,36
Кикинда, Зрењанин , Ваљево, Рума, Ужице, Пљевља, Колашин, Подгорица , Бар, Улцињ	19,12	19,21	19,29	19,38
Сента, Бечеј, Врбас, Нови Сад , Сремска Митровица, Богатић, Шабац , Лозница, Зеленика	19,14	19,23	19,31	19,40
Суботица , Бачка Паланка, Сомбор, Кула, Даљ, Вуковар, Бачка Топола, Шид, Бијељина, Тузла, Сарајево , Фоча, Билећа, Требиње, Дубровник	19,16	19,25	19,33	19,42
Бели Манастир , Осијек , Винковци, Мостар, Метковић, Мљет	19,18	19,27	19,35	19,44
Славонски Брод, Дервента, Добој, Зеница, Пељешац	19,20	19,29	19,37	19,46
Подравска Слатина , Јајце, Славонска Пожега, Бања Лука , Ливно, Хвар, Корчула	19,22	19,31	19,39	19,48
Вировитица, Дарувар, Приједор , Босанска, Градишка, Нова Градишка, Сплит, Брач, Вис	19,24	19,33	19,41	19,50
Копривница , Бјеловар, Дрвар, Книн , Шибеник	19,26	19,35	19,43	19,52
Ормож, Чаковец, Вараждин , Сисак, Бихаћ, Биоград	19,28	19,37	19,45	19,54
Мурска Сбота, Птуј, Цеље , Крапина, Загреб , Карловац, Слунь, Госпић, Задар, Дути оток	19,30	19,39	19,47	19,56
Марибор , Словењ Градец, Рогашка Слатина, Зидани Мост, Раб, Паг	19,32	19,41	19,49	19,58
Дравоград, Межица, Љубљана , Ријека , Цриквеница, Крк, Црес, Лошињ	19,34	19,43	19,51	20,00
Крањ, Постојна, Пула	19,36	19,45	19,53	20,02
Крањска Гора , Јесенице, Горица, Копар, Ровињ	19,38	19,47	19,55	20,04

ПОЧЕТАК СУБОТЕ У МАЈУ 2020. ГОДИНЕ

МЕСТО	ДАТУМ				
	1.	8.	15.	22.	29.
Струмица , Ђевђелија	19,26	19,34	19,42	19,49	19,55
Радовиш, Кавадарци	19,28	19,36	19,44	19,51	19,57
Велес, Прилеп, Битољ	19,30	19,38	19,46	19,53	19,59
Пирот , Врање, Куманово, Скопље , Охрид	19,32	19,40	19,48	19,55	20,01
Књажевац, Ниш , Лесковац, Тетово, Дебар	19,34	19,42	19,50	19,57	20,03
Кладово, Неготин , Бор, Зајечар, Приштина , Призрен, Ђаковица	19,36	19,44	19,52	19,59	20,05
Параћин, Крушевац , Косовска Митровица	19,38	19,46	19,54	20,01	20,07
Јагодина , Нови Пазар, Пећ	19,40	19,48	19,56	20,03	20,09
Вршац, Ковин, Смедерево, Пожаревац, Смедеревска Паланка, Крагујевац , Чачак , Краљево, Беране, Подгорица , Улцињ	19,42	19,50	19,58	20,05	20,11
Алибунар, Панчево, Београд , Аранђеловац, Ужице, Бар	19,44	19,52	20,00	20,07	20,13
Ваљево, Пљевља, Зеленика	19,46	19,54	20,02	20,09	20,15
Кикинда, Српска Црња, Зрењанин , Нови Сад , Рума, Сремска Митровица, Шабац , Фоча, Билећа, Требиње, Дубровник, Богатић	19,48	19,56	20,04	20,11	20,17
Сента, Бечеј, Врбас, Кула , Бачка Паланка, Шид, Бијељина , Лозница, Сарајево , Мљет	19,50	19,58	20,06	20,13	20,19
Суботица , Бачка Топола, Даљ, Вуковар, Тузла, Винковци, Мостар, Метковић, Пелешац	19,52	20,00	20,08	20,15	20,21
Осијек , Добој, Зеница, Корчула	19,54	20,02	20,10	20,17	20,23
Бели Манастир , Дервента, Славонски Брод, Јајце, Ливно, Брач, Хвар	19,56	20,04	20,12	20,19	20,25
Подравска Слатина , Славонска Пожега, Босанска, Градишка, Бања Лука , Сплит, Вис	19,58	20,06	20,14	20,21	20,27
Вировитица, Дарувар, Нова Градишка, Приједор , Дрвар, Книн, Шибеник	20,00	20,08	20,16	20,23	20,29
Бјеловар , Биоград	20,02	20,10	20,18	20,25	20,31
Копривница , Сисак, Слуњ, Бихаћ, Госпић , Задар, Дуги Оток	20,04	20,12	20,20	20,27	20,33
Ормож, Чаковец, Вараждин , Крапина, Загреб , Карловац, Паг, Марибор , Птуј, Џеље	20,06	20,14	20,22	20,29	20,35
Мурска Субота, Зидани Мост, Ријека	20,08	20,16	20,24	20,31	20,37
Цриквеница, Крк, Лошињ, Рогашка Слатина	20,10	20,18	20,26	20,33	20,39
Дравоград, Межица, Крањ, Љубљана , Постојна, Ровињ, Пула	20,12	20,20	20,28	20,35	20,41
Јесенице , Копар, Горица	20,14	20,22	20,30	20,37	20,43
Крањска Гора	20,16	20,24	20,32	20,39	20,45

Подаци из ове табеле изведени су по летњем рачунању времена.

ПОЧЕТАК СУБОТЕ У ЈУНУ 2020. ГОДИНЕ

МЕСТО	ДАТУМ			
	5.	12.	19.	26.
Струмица , Бевђелија	18,59	20,03	20,06	20,07
Радовиш, Кавадарци	19,01	20,05	20,08	20,09
Велес, Прилеп , Битољ	19,03	20,07	20,10	20,11
Пирот , Куманово, Скопље , Охрид	20,05	20,09	20,12	20,13
Лесковац, Врање, Тетово, Дебар	20,07	20,11	20,14	20,15
Зајечар, Књажевац, Ниш , Приштина , Призрен	20,09	20,13	20,16	20,17
Кладово, Неготин , Бор, Косовска Митровица, Ђаковица	20,11	20,15	20,18	20,19
Параћин, Крушевац , Пећ	20,13	20,17	20,20	20,21
Јагодина, Крагујевац , Краљево, Нови Пазар, Беране, Улцињ	20,15	20,19	20,22	20,23
Пожаревац, Смедеревска Паланка, Чачак , Колашин, Подгорица , Бар	20,17	20,21	20,24	20,25
Вршац , Алибунар, Ковин, Смедерево, Аранђеловац, Ужице, Пљевља, Зеленика	20,19	20,23	20,26	20,27
Панчево, Београд , Ваљево, Билећа, Требиње, Дубровник	20,21	20,25	20,28	20,29
Српска Црња, Зрењанин , Рума, Шабац , Фоча	20,23	20,27	20,30	20,31
Кикинда, Бечеј, Нови Сад , Сремска Митровица, Богатић, Бијељина, Лозница, Сарајево , Мостар, Метковић, Млет, Пељешац	20,25	20,29	20,32	20,33
Сента, Бачка Топола, Кула , Врбас, Бачка Паланка, Шид , Тузла, Корчула	20,27	20,31	20,34	20,35
Суботица , Сомбор, Даљ, Вуковар, Винковци, Добој, Зеница, Хвар	20,29	20,33	20,36	20,37
Бели Манастир , Осијек , Славонски Брод, Дервента, Јајце, Ливно, Сплит, Брач, Вис	20,31	20,35	20,38	20,39
Славонска Пожега, Бања Лука	20,33	20,37	20,40	20,41
Подравска Слатина , Дарувар, Босанска Градишка, Приједор , Нова Градишка, Дрвар, Книн, Шибеник	20,35	20,39	20,42	20,43
Вировитица, Биоград	20,37	20,41	20,44	20,45
Копривница , Бјеловар, Сисак, Бихаћ, Госпић , Задар, Дуги оток	20,39	20,43	20,46	20,47
Загреб , Чаковец, Вараждин , Слуњ, Паг	20,41	20,45	20,48	20,49
Мурска Сбота, Ормож, Крапина, Карловац, Раб	20,43	20,47	20,50	20,51
Марибор , Птуј, Цеље , Зидани Мост, Цриквеница, Крк, Црес, Лошињ	20,45	20,49	20,52	20,53
Рогашка Слатина, Ријека , Пула	20,47	20,51	20,54	20,55
Дравоград, Межица, Крањ, Љубљана , Постојна, Копар, Ровињ	20,49	20,53	20,56	20,57
Јесенице , Горица	20,51	20,55	20,58	20,59
Крањска гора	20,53	20,57	21,00	21,01

Подаци из ове табеле изведени су по летњем рачунању времена.

Ум, карактер и личност

Елен Г. Вајт

УМ, КАРАКТЕР И ЛИЧНОСТ

Елен Г. Вајт

Највећа потреба света је потреба за:

- људима који се не дају ни купити ни продати,
- људима који су у дубини своје душе поштени и часни,
- људима који се не боје назвати грех његовим правим именом,
- људима чија је савест верна дужности као магнетна игла полу,
- људима који ће стајати на страни правде макар се и небо срушило.

НАЈВЕЋА БИТКА СВИХ ВРЕМЕНА ЈЕ БИТКА ЗА УМ!

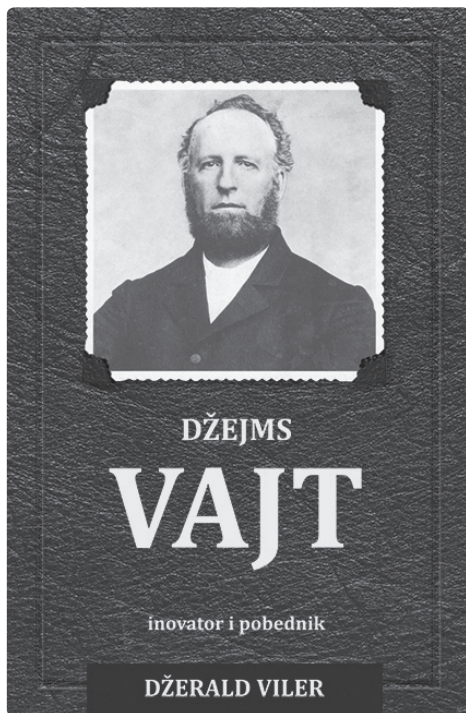

КЋЕРИ БЛАГОДАТИ

Труди Џ. Морган

Биле су сличне вама. Смејале су се и плакале, бориле се и побеђивале – биле су надарене и недовољно способне. Али без обзира на околности, Бог је за њих имао свој план – свака од њих имала је посебну вредност у Његовим очима.

Труди Џ. Морган – Кол повлачи у страну прашњаву завесу времена и дозвољава нам присан увид у душу жена које свет никада није заборавио али ни сасвим упознао. И ко зна? Можда је нека од њихових животних прича и ваша.

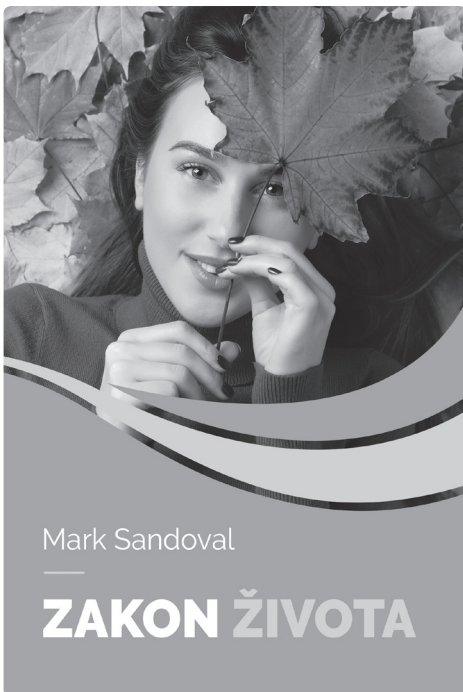

ЏЕЈМС ВАЈТ

Џералд Вилер

У овој новој биографији Џералд Вилер открива сложеност Вајтовог личног путовања изван његових раних веровања у теорију затворених врата, антитринитаријанизма и наглашавања праведности вером.

»Мој живот је посвећен изграђивању ових институција«, писао је Џејмс. »Оне су моја деца и ја свој интерес не могу да одвојим од њих.« Ово је, до сада, најдубља студија о човеку који је у много чему био отац Хришћанске адвентистичке цркве.

ЗАКОН ЖИВОТА

Марк Сандовал

Да ли желите да будете здрави? Да ли желите да имате квалитетне и трајне везе? Да ли желите да се ослободите »пртљага« прошлости и огорчења, кривице и стида које он доноси? Да ли желите да се ослободите негативних мисли које вас дуго муче? Да ли желите да имате моћ која ће вас ослободити оних навика које су вас држале окованим?

Ако су то ваше жеље, ово је књига за вас! У њој ћемо заједно истражити **Закон живота**. Пронађите слободу и моћ за којом трагате док читате, проучавате и примењујете принципе **Закона живота** у свом сопственом животу.